

STRATEGIA DE
DEZVOLTARE LOCALĂ A
COMUNEI DĂBÂCA
2022-2028

Strategia de dezvoltare locală a comunei Dăbâca 2022-2028

Primăria
Comunei
Dăbâca

Cuprins

➤ Capitolul 1 - Contextul planificării	5
1.1. Contextul european și național.....	6
1.1.1. Cadrul financiar multianual 2021-2027 și Next Generation EU	6
1.1.2. Pactul verde european.....	8
1.1.3. Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.....	8
1.1.4. Programul Național de Investiții ”Anghel Saligny”	11
1.2. Contextul regional și contextul județean.....	12
1.2.1. Planul de Dezvoltare al regiunii Nord-Vest pentru perioada 2021-2027	12
1.2.2. Strategia la nivel județean.....	13
1.3. Contextul local	16
➤ Capitolul 2 – Analiză preliminară	17
2.1. Aspecte istorice	17
2.2. Caracterizare fizico-geografică	18
2.2.1. Amplasare geografică	18
2.2.2. Relief și climă.....	18
2.2.3. Rețeaua hidrografică și solurile	19
2.2.5. Floră și faună	20
2.3. Demografie.....	20
2.3.1. Populația	20
2.3.2. Etnie.....	35
2.3.3. Confesiune	36
2.3.4. Nupțialitatea și divorțialitatea.....	38
2.3.5. Siguranță publică	39
2.4. Infrastructură	40
2.4.1. Infrastructura de transport	40
2.4.2. Infrastructura tehnico-edilitară	40
2.5. Sănătate	44
2.6. Educație.....	45
2.7. Turism	48
2.8. Cultură.....	57
2.9. Agricultură	59

2.10. Economie.....	61
2.10.1. Operatori privați	61
2.10.2. Șomeri.....	66
2.10.3. Numărul mediu al salariaților	67
2.10.4. Bugetul local.....	70
2.10.4.3. Sume primite	87
2.11. Asociativitate și parteneriate	88
2.12. Portofoliu de proiecte 2014-2020.....	89
➤ Capitolul 3 - Analiza cantitativă	93
➤ Capitolul 4 – Analiza SWOT	117
➤ Capitolul 5 – Profilul strategic al comunei Dăbâca	133
5.1. Problemele strategice	133
5.2. Factori strategici cheie	136
5.3. Avantaje competitive.....	138
5.4. Viziunea comunei Dăbâca.....	139
6.1. Direcții strategice	140
6.2. Obiectivele strategice	141
6.3. Plan strategic perioada 2021-2027	143
➤ Bibliografie	162
➤ Cuprinsul figurilor:	165
➤ Cuprinsul tabelor:.....	168

Capitolul 1 - Contextul planificării

Strategia de dezvoltare locală reprezintă un document complex ce stabilește direcțiile și obiectivele spre care se orientează efortul de dezvoltare a comunității. Strategia este elaborată în cadrul unui proces participativ la nivelul comunității și face posibilă coordonarea proceselor de dezvoltare, prin luarea în considerare a caracteristicilor locale, dar și a schimbărilor din mediul exterior.

Realizarea unei strategii este bazată pe conceptul de profil strategic, iar în definirea acestuia, se iau în considerare următoarele etape: analiza cadrului strategic, analiza preliminară (analiza principalilor indicatori privind demografia, infrastructura, sănătatea, educația, agricultura, etc.), analiza economică, analiza privind calitatea vieții pe baza cercetării cantitative și calitative, urmată de analiza SWOT, respectiv analiza caracteristicilor interne și externe, ținând cont atât de factorii pozitivi, cât și de cei negativi. Conturarea profilului strategic reprezintă faza finală a procesului de planificare și implică următoarele etape: stabilirea problemelor strategice, a factorilor strategici, a avantajelor competitive și a viziunii de dezvoltare pentru următorii ani. Pe baza acestor elemente, se conturează direcțiile strategice de dezvoltare, obiectivele strategice, respectiv planurile de dezvoltare.

Planificarea strategică stă la baza dezvoltării într-o manieră coerentă și determinantă a comunei, concentrând eforturile comunității spre atingerea direcțiilor și obiectivelor strategice cheie, stabilite prin procesul de consultare participativă și fundamentate prin analize și cercetări relevante.

1.1. Contextul european și național

1.1.1. Cadrul financiar multianual 2021-2027 și Next Generation EU

Bugetul pe termen lung al Uniunii Europene și Next Generation EU formează cel mai mare pachet de stimulente finanțat din bugetul UE. Un total de 1 800 de miliarde euro va susține reconstrucția Europei după criza provocată de COVID-19, o reconstrucție prin care Europa va deveni mai ecologică, mai digitală și mai rezilientă. Noul buget pe termen lung va consolida mecanismele de flexibilitate, pentru a garanta că poate răspunde unor nevoi neprevăzute. Acesta a fost proiectat în așa fel încât să răspundă nu numai realităților actuale, ci și incertitudinilor viitoare.

Next Generation EU este un instrument temporar de redresare în valoare de 750 de miliarde de euro, menit să contribuie la repararea daunelor economice și sociale imediate provocate de pandemia de coronavirus. Mecanismul de Redresare și Reziliență reprezintă elementul central al Instrumentului Next Generation EU, cu împrumuturi și granturi în valoare de 672.5 miliarde euro disponibile pentru sprijinirea reformelor și a investițiilor întreprinse de țările UE. Scopul este de a atenua impactul economic și social al pandemiei de COVID-19 și de a face ca economiile și societățile europene să devină mai durabile, mai reziliente și mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile oferite de tranziția către o economie verde și de tranziția digitală. Statele membre au elaborat planuri de redresare și reziliență pentru a accesa fonduri din cadrul Mecanismului.

Next Generation EU include, de asemenea, 47.5 miliarde euro pentru REACT-EU (Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei). Este vorba despre o nouă inițiativă care continuă și extinde măsurile de răspuns la criză și de remediere a consecințelor crizei prin intermediul Inițiativei pentru investiții ca reacție la Coronavirus și al Inițiativei Plus pentru investiții ca reacție la Coronavirus. Inițiativa va contribui la o redresare ecologică, digitală și robustă a economiei. Fondurile vor fi direcționate către:

- Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR);
- Fondul Social European (FSE);
- Fondul de Ajutor European destinat celor mai Defavorizate Persoane (FEAD);

Next Generation EU va suplimenta în același timp fondurile pentru alte programe sau fonduri europene, cum ar fi Orizont 2020, InvestEU, dezvoltarea rurală sau Fondul pentru o Tranziție Justă (JTF).

România va beneficia de o alocare de aproximativ 47 de miliarde de euro în cadrul financiar multianual prin care se vor finanța politicile deja tradiționale, respectiv, politica de coeziune și politica agricolă comună, dar și noile priorități în ceea ce privește tranziția verde și digitală. La acestea, se mai adaugă cele 29.2 miliarde de euro din Mecanismul de Redresare și Reziliență și cele 1.94 miliarde de euro din Fondul pentru o Tranziție Justă.

Pentru utilizarea instrumentului de finanțare a Mecanismului de Redresare și Reziliență, fiecare stat membru al UE a elaborat propriul Plan de Redresare și Reziliență (PNRR) prin care și-a stabilit domeniile prioritare de investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență. Planul de Redresare și Reziliență pe care România l-a elaborat se constituie într-un Document Strategic ce stabilește prioritățile investiționale și reformele necesare pentru redresare și creștere sustenabilă, corelate tranziției verzi și digitale avute în vedere de Comisia Europeană.

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) se referă la un pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020 . Aceste reforme și proiecte de investiții publice trebuie puse în aplicare până în anul 2026.

PNRR are la bază 6 piloni principali:

1. Tranziția spre o economie verde;
2. Transformarea digitală;
3. Creșterea economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă;
4. Coeziunea socială și teritorială;
5. Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională;
6. Copii, tineri, educație și competențe (Comisia Europeană și Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, 2021).

1.1.2. Pactul verde european

Pactul verde european este foaia de parcurs a Uniunii Europene pentru a ajunge la o economie durabilă. Acesta include un plan de acțiune menit să stimuleze utilizarea eficientă a resurselor prin trecerea la o economie circulară, mai curată, dar și să refacă biodiversitatea și să reducă poluarea. Uniunea Europeană dorește să devină neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050. Pentru a transforma acest angajament politic în obligație juridică, a fost propusă o lege europeană a climei, adoptată în luna iunie 2021. Instituțiile europene au ajuns la un acord istoric pentru adoptarea obiectivului de reducere netă cu cel puțin 55% a emisiilor de gaze cu efect de seră în UE până în anul 2030, comparativ cu nivelul din anul 1990.

Legea europeană a climei va transpune în legislație obiectivul stabilit în Pactul verde european, respectiv atingerea, până în anul 2050, a neutralității climatice de către economia și societatea europeană. Cu alte cuvinte, toate țările din UE vor trebui să tindă către zero emisii de gaze cu efect de seră, în principal prin reducerea emisiilor, prin investiții în tehnologii ecologice și prin protejarea mediului natural. Prin această lege, se va garanta că toate politicile UE contribuie la acest obiectiv și că toate sectoarele economiei și societății se implică în acest demers.

1.1.3. Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă

În septembrie 2015, România a adoptat Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, un act semnat de liderii celor 193 state membre ale ONU. Acest program de acțiune globală promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acțiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Agenda 2030 cuprinde cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)**, reunite informal și sub denumirea de **Obiective Globale**. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabilește o agendă de acțiune ambițioasă pentru următorii 10 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a in justiției și protejării planetei până în anul 2030.

1. **Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.

2. **Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. **Sănătate și bunăstare** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4. **Educație de calitate** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. **Egalitate de gen** – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. **Apă curată și sanitație** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitației pentru toți.
7. **Energie curată și la prețuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. **Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9. **Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. **Inegalități reduse** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. **Orașe și comunități durabile** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. **Consum și producție responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13. **Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14. **Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.

15. **Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.

16. **Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

România susține pe deplin ideea că Agenda 2030 trebuie să fie implementată de către instituțiile locale, răspunzând direct nevoilor cetățenilor. Interesele și grijile acestora trebuie să fie soluționate prin definirea unor strategii de dezvoltare locală și națională.

România este angajată să implementeze Obiectivele de Dezvoltare Durabilă la nivel național și a revizuit Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, pentru a integra Obiective de Dezvoltare Durabilă. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării obiectivelor. În strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

Ca membru al Uniunii Europene, România contribuie la îndeplinirea obiectivelor de Dezvoltare Durabilă nu numai din perspectivă națională, dar și internațională, prin sprijinul pe care îl acordă țărilor mai puțin dezvoltate, prin intermediul asistenței oficiale pentru dezvoltare. Experiența acumulată de România în procesul de tranziție, este de natură a susține eforturile țărilor interesate de a beneficia de un astfel de sprijin.

1.1.4. Programul Național de Investiții ”Anghel Saligny”

Programul Național de Investiții ”Anghel Saligny” este un program destinat dezvoltării comunităților rurale, având un buget de 50 de miliarde de lei. Finanțarea programului se asigură de la bugetul de stat. În cadrul Programului se pot realiza obiective de investiții necesare pentru echiparea unităților administrativ-teritoriale cu dotări tehnico-edilitare și de acces la căile de comunicație, în conformitate cu reglementările cuprinse în Planul de amenajare a teritoriului național.

Beneficiarii programului sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară.

În cadrul programului se pot realiza obiective de investiții noi precum și intervenții la construcțiile existente care se referă la lucrări de construire, reconstruire, consolidare, reparație, modernizare, modificare, extindere, reabilitare, după caz, schimbare de destinație, protejare, restaurare, conservare, pentru următoarele categorii de investiții:

- a) alimentări cu apă și stații de tratare a apei;
- b) sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- c) drumurile publice clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților, precum și variante ocolitoare ale localităților;
- d) poduri, podețe, pasaje sau punți pietonale;
- e) sisteme de distribuție a gazelor naturale și a racordului la sistemul de transport al gazelor naturale, care au autorizație de construire valabilă.

1.2. Contextul regional și contextul județean

1.2.1. Planul de Dezvoltare al regiunii Nord-Vest pentru perioada 2021-2027

Planul de Dezvoltare Regională (PDR) este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare specifice nevoilor din regiune. Acest document are un caracter general, cu principii directoare, care vor ghida programele prin intermediul cărora se vor finanța proiecte în regiunea Nord-Vest, în perioada 2021-2027. PDR urmărește creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra și inter-regionale, dar și creșterea nivelului de trai.

În ceea ce privește viziunea pe termen lung (până în anul 2034) conturată în cadrul acestei strategii, aceasta a fost definită astfel: *”Comunitățile din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) înțeleg să valorifice împreună, respectând principiile dezvoltării durabile, resursele naturale, materiale, umane, tradițiile istorice și interculturale în scopul unei dezvoltări sustinute, constante care face din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene”* (Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2021-2027, pag.222).

Referitor la obiectivele strategice de dezvoltare pe termen lung (2034), acestea sunt (Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2021-2027, pag.222):

1. Valorificarea avantajelor competitive prin investiții în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii.
2. Racordarea regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale.
3. Creșterea investițiilor în capitalul uman al regiunii, în vederea adaptării la economia digitală și industria 4.0.
4. Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii.
5. Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională.

6. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.
7. Promovarea tranziției către surse de energie regenerabilă și gestiunea responsabilă a resurselor.
8. Valorificarea spiritului civic în procesul de dezvoltare urbană.
9. Dezvoltarea sistemelor de transport cu emisii reduse și încurajarea mobilității active.
10. Dezvoltarea bazelor de date pe mai multe niveluri (local, județean, regional) pentru a susține procesul de planificare urbană.

Au fost identificate cinci obiective specifice, care vor contribui la realizarea obiectivului general, respectiv *”Creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra și interregionale și creșterea standardului de viață”* (Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2021-2027, pag.223).

Cele cinci obiective specifice stabilite în strategia la nivel regional sunt (Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2021-2027, pag.223):

1. Economie competitivă, bazată pe inovare și digitalizare;
2. Capital uman și social dezvoltat;
3. Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv;
4. Mediu natural valorificat responsabil;
5. Conectivitate fizică și digitală ridicată;

1.2.2. Strategia la nivel județean

Strategia disponibilă la momentul elaborării Strategiei de dezvoltare a comunei Dăbâca pentru perioada 2021-2027, la nivelul județului Cluj, este cea pentru perioada 2014-2020, însă ea include viziunea de dezvoltare până în anul 2050, precum și direcții strategice pe termen lung.

Viziune creionată la nivel județean este următoarea: *”Județul Cluj va fi în 2050 cea de-a doua regiune din România, după București-Ilfov, din perspectiva dezvoltării, și cel mai important pol economic, medical și educațional în teritoriul delimitat de principalele capitale central și est-europene: București și Budapesta. Cu o economie modernă și competitivă, bazată pe*

oportunitățile culturale și științifice, Clujul va oferi locuitorilor săi un standard de viață înalt, în armonie cu mediul înconjurător și încurajând spiritul civic” (Strategia Județului Cluj, 2014-2020, partea III).

Direcții strategice

Ca principale direcții strategice pentru județul Cluj au fost identificate următoarele:

1. Cluj – centru economic modern și competitiv (IT&C, tehnologii de vârf, industrii creative, energii regenerabile, agricultură ecologică și produse tradiționale) capabil să intre în competiție cu alte regiuni din România, din Europa și din lume, care oferă un climat favorabil atragerii de investiții străine și dezvoltării mediului de afaceri local, precum și activităților industriale și comerciale.

2. Cluj – pol științific și educațional ce stimulează inovarea, prin concentrarea unui important capital uman.

Clujul este principalul centru universitar din Transilvania, cu investiții semnificative în infrastructura de educație superioară și cercetare, iar cercetătorii de aici își vor lega cariera profesională de dezvoltarea județului. Zecile de mii de proaspeți absolvenți de la universitățile clujene, români și străini, educați la cele mai înalte standarde internaționale, au decis să rămână în Cluj și aceștia constituie cheia dezvoltării în următorul deceniu.

➤ Cluj – pol medical

Serviciile medicale de înaltă clasă și învățământul medical sunt o marcă distinctivă a județului. Numeroasele clinici publice și private moderne, existența unor nuclee de cercetare solide și a unei universități de medicină și farmacie în plină ascensiune, tot mai atractivă pentru tineri din întreaga lume, fac din Cluj un pol medical de importanță europeană.

➤ Cluj – centru turistic și cultural

Moștenirea culturală și istorică a Clujului este una foarte bogată, întregind competitivitatea și identitatea cosmopolită a județului. Clujeni, de diferite naționalități, au păstrat această moștenire cu mândrie de-a lungul timpurilor și sunt dornici să o împărtășească cu ceilalți. Acest potențial deosebit trebuie menținut și valorificat, astfel încât județul să devină un pol de atracție pentru turiști români și străini, dar și pentru oameni de afaceri, artiști sau cercetători, în general, pentru toți cei

creativi. Clujul devine un pol pentru industriile culturale și creative, centre media, culturale și recreative, festivaluri, etc. sprijinind dezvoltarea economică a județului și crearea de noi locuri de muncă pentru persoanele înalt calificate. Investițiile în infrastructura de sprijinire a afacerilor din domeniu (centre culturale, centre de afaceri, spații expoziționale, etc.), în organizarea de evenimente culturale, reuniuni, conferințe, etc. va contribui la dezvoltarea turismului și a infrastructurii hoteliere.

➤ Cluj – centru al Transilvaniei, ușor accesibil și cu o infrastructură modernă

Județul Cluj va oferi soluții moderne de transport cetățenilor săi și celor care îl tranzitează. Pe lângă conectarea clujenilor, turiștilor și firmelor din județ la rețelele majore de transport din țară și din Europa, o atenție deosebită se va acorda transportului în comun (mai ales în zonele urbane) care trebuie să fie perceput de locuitori ca metoda de transport cea mai eficientă. Proiectele de infrastructură de transport sunt vitale pentru asigurarea prosperității județului. Județul Cluj al viitorului este unul al infrastructurii moderne, asigurând coeziunea dintre clujeni, indiferent de vârstă, nivel de trai, naționalitate, gen sau religie. Centre speciale de sprijin pentru persoanele vârstnice, diferite facilități de interes comun, parcuri, spații sportive și de recreere, infrastructură educațională modernă, etc. – toate acestea se subscriu acestui obiectiv.

➤ Cluj-Napoca – metropolă europeană

Prezența în județ a celei mai importante metropole din România după București și statutul acesteia de capitală neoficială a Transilvaniei, va întări funcția administrativă a Clujului la nivelul întregii regiuni. Dezvoltarea județului, deși mai echilibrată teritorial, se va axa pe Zona Metropolitană Cluj-Napoca, parte a rețelei europene de metropole și principala principala aglomerare urbană din teritoriul delimitat de capitalele Budapesta și București, aflate la distanță egală de Cluj.

➤ Cluj – județ verde

Poziția sa geografică, la poalele unei splendide zone montane, bine împădurite, investițiile în infrastructura de protecție a mediului și angajamentul cetățenilor îi oferă Clujului statutul de regiune prietenoasă cu mediul, în comparație cu alte zone din țară. Pe lângă calitatea aerului și a apei, infrastructura sportivă și de agrement modernă oferă locuitorilor și turiștilor/sportivilor un cadru perfect pentru relaxare.

➤ Cluj – județul cu servicii publice de cea mai bună calitate

Misiunea autorităților publice locale din Județul Cluj este de a integra eforturile clujenilor și de a transpune viziunea de dezvoltare a județului în realitate, prin adoptarea unui sistem de management bazat pe un parteneriat real cu cetățenii și mediul de afaceri din județ. Scopul final este acela de a utiliza la maxim potențialul de care dispune județul, ținând cont de nevoile reale ale acestor beneficiari finali. Viziunea de dezvoltare a Clujului pune în centrul său clujenii și participarea civică a acestora. Asigurarea unui standard înalt de viață se poate realiza doar în condițiile existenței unei comunități civice puternice, deschise către inovare și diversitate și care să nu compromită echilibrul spațial, ecologic, economic și social al județului. În acest fel dezvoltarea va fi continuă și durabilă. Clujeni au un puternic simț al apartenenței la comunitate și se vor implica permanent în dezbateri legate de viitorul județului lor, monitorizând acțiunile și rezultatele autorităților locale.

1.3. Contextul local

În procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2021-2027 pentru comuna Dăbâca, documentul strategic a inclus în partea introductivă o prezentare succintă a documentelor ce definesc contextul european, național, regional, județean pentru perioada de programare în curs, în vederea integrării tendințelor actuale în acest document.

Este important ca strategia de dezvoltare locală să ia în considerare planurile ce conturează contextul de la nivel mai înalt, din punct de vedere al acoperirii pe care acestea le au, deoarece se pot stabili direcții strategice în concordanță cu acestea, urmărind astfel aceeași linie de dezvoltare, ba mai mult, creând o legătură puternică între diferite niveluri administrative, care în viitor, poate pune bazele unei dezvoltări comune.

Capitolul 2 – Analiză preliminară

2.1. Aspecte istorice

Comuna Dăbâca este situată în județul Cluj și are în componență 3 sate: Dăbâca, Pâglișa și Luna de Jos.

Teritoriul comunei Dăbâca a fost inclus în Dacia preromană, iar mai apoi în Dacia Porolissensis în timpul stăpânirii romane. Stăpânirea maghiară care s-a instalat în Transilvania spre mijlocul secolului al X-lea, a impus alte forme de organizare administrativ-politice: comitatul, districtul și scaunul.

Dăbâca a fost comitat în anul 1164, având puteri însemnate în secolele XII-XIII. În 1876 s-a format comitatul Solnoc-Dăbâca în care erau incluse satele Dăbâca, Pâglișa și Luna de Jos care făceau parte din plasa Gherla, notariatul Dej. Comitatul Solnoc-Dăbâca a fost transformat în județul Solnoc-Dăbâca în 1918, iar în 1925 a purtat numele de județul Someș. Din 1926 satele comunei Dăbâca au fost arondate plasei Borșa din județul Cluj.

În 1938 satele comunei Dăbâca făceau parte din Ținutul Someș, însă doi ani mai târziu, ținuturile au fost desființate. Între 1941-1967 satele comunei au făcut parte din raionul Gherla, regiunea Cluj, iar din 1968 teritoriul țării a fost împărțit în 39 de județe.

Localitatea Dăbâca este atestată documentar în secolul XIII, anul 1219, urmând ca celelalte localități componente să fie atestate documentar un secol mai târziu. Astfel, Pâglișa este atestată documentar în anul 1306, iar Luna de Jos este atestată documentar în anul 1315.

Pâglișa apare menționat documentar în 1306, sub numele de Puklusteluky. De-a lungul timpului a mai fost menționat sub diferite denumiri: Poclustelek (1320), Puklustelek (1348), Poklostheleke (1459), Poklostelke (1461), Poklișe (1733), Piclișe (1850), Puclisea (1854).

Odată cu secolul XIV Luna de Jos apare menționată în documentele timpului - Lona (1315), Loona (1340), Lonay (1348), Lonya (1536), Kendi-Lona (1733), Kendilona (1750), Kendi

(1760), Kendi-Lona (1854), Lona (1967). Cercetările arheologice arată că zona satului Luna de Jos a fost locuită din cele mai vechi timpuri.

2.2. Caracterizare fizico-geografică

2.2.1. Amplasare geografică

Comuna Dăbâca se află în Podișul Someșan, în nord-vestul județului Cluj, la 35 km de municipiul Cluj-Napoca și 20 de kilometri față de municipiul Gherla. Se învecinează la nord cu comuna Panticeu, la sud cu Borșa și Bonțida, la vest cu Vultureni, iar la est cu comunele Cornești și Iclod.

În ceea ce privește căile de acces, comuna Dăbâca este străbătută de drumul județean DJ161, care se intersectează la est cu drumul județean DJ109, de unde se ajunge în drumul European E576 (Cluj-Napoca – Gherla).

2.2.2. Relief și climă

Din punct de vedere al formei de relief, comuna Dăbâca se încadrează în categoria de deal-podiș. Teritoriul comunei face parte astfel din unitatea geomorfologică a Podișului Someșan, subunitatea dealurilor Clujului. Relieful se prezintă sub forma unor dealuri care au înălțimi până la 577 de metri, cu structură mononucleară rezultată prin eroziunea unei vechi platforme piemontală-litorală cu văi în general largi, maturizate.

Altitudinea medie a comunei este cuprinsă între 300 și 500 de metri. Altitudinile medii ale localităților aparținătoare comunei Dăbâca variază, după cum urmează: altitudinea medie în Luna de Jos este în medie de 287,1 m, în localitatea Dăbâca altitudinea medie este de 323,7 m, iar în Pâglișa altitudinea medie este de 336,6 m. Altitudinile maxime sunt atinse pe Dealul Dâmbu lui Carol (577 m), Dealul Fata (547 m) și Dealul Coboșed (492 m).

Microclimatul se încadrează în climă temperat-continentală moderată, cu o serie de particularități locale. Temperatura medie anuală este de 10°C, cu minime de -30°C, -32°C și

maxime de 39°C. Temperaturile se mențin ușor mai ridicate pe Culoarul Someșului și mai reduse pe porțiunea aparținând văii Lonei.

În ceea ce privește tipurile de riscuri specifice, se înregistrează următoarele riscuri naturale pe teritoriul comunei: aluneri de teren, incendii de vegetații (în perioadele de primăvară și toamnă secetoasă), inundații, dar și risc seismic.

Figura 1: Relief localitate Dăbâca. Sursă: Prelucrare proprie.

2.2.3. Rețeaua hidrografică și solurile

Rețeaua hidrografică este slab reprezentată în cadrul teritoriului geofizic al comunei. Principalele cursuri de apă de pe teritoriul comunei sunt Valea Lonea, care este un afluent al râului Someșul Mic.

Din perspectiva solurilor, acestea sunt formate mai ales din cernoziomuri argiloiluviale, soluri negre clinohidromorfe, soluri cernoziomoide și-n proporție mai redusă se găsesc și alte tipuri de soluri. Solurile predominante se caracterizează prin fertilitate ridicată.

2.2.5. Floră și faună

Fondul forestier al zonei este alcătuit mai ales din specii de stejari sud-europeni, cer (Quercus cernis) și gârniță (Quercus frainetto) până la altitudinile de 350 m. La altitudinile superioare se întâlnesc mai ales gorunul, stejarul pedunculat (Quercus robur), fagul, frasinul, arțarul țărănesc (Acer tataricum), ulmul. Mai sunt prezente, în proporție mai redusă, plopul, aninul negru, salcia, aninul alb, socul negru, alunul, păducelul, măcieșul, cornul ș.a.

Pe teritoriul comunei, se regăsesc de asemenea, diferite tipuri de ciuperci, existând astfel potențial de fructificare a acestor produse răspândite prin păduri, fânețe, pajiști sau pe lângă terenurile cultivate. Nu în ultimul rând, se pot valorifica fructele de pădure prezente pe raza localităților.

Fauna este reprezentată de animale specifice zonei de relief, cum ar fi căprioare, vulpi, lupi, mistreți, iepuri, regândindu-se și specii precum pisica sălbatică (Felix silvestris), ciuful de pădure (asia oxus), pițigoii mare (Parus major).

2.3. Demografie

2.3.1. Populația

Datele demografice și evoluția acestora reprezintă elemente cheie de analizat în conturarea obiectivelor strategice și a planurilor de acțiune pe termen mediu și lung. Sursele privind datele demografice provin din situațiile furnizate de Institutul Național de Statistică, dar și de Recensământul Populației 2011. S-a optat pentru utilizarea datelor de la mijlocul anului, respectiv 1 iulie (structura la mijlocul anului are rolul de stare mijlocie, în cursul perioadei de un an calendaristic). De multe ori, aceasta se calculează prin media aritmetică între starea inițială și cea finală. Prin urmare, datele de la mijlocul anului nu reprezintă populația de la 1 iulie, ci o populație medie din acel an.

Populația se află într-un proces continuu de modificare a efectivului, distribuției și structurii, ceea ce impune studierea ei într-o viziune sistemică. Astfel, analiza preliminară

presupune studierea fenomenelor demografice cum ar fi: natalitatea (efectivul născuților-vii), mortalitatea (totalitatea deceselor), nupțialitatea (totalitatea căsătoriilor), divorțialitatea (numărul divorțurilor), migrația (efectivul unei populații care și-a schimbat domiciliul).

În vederea realizării unei analize aprofundate care să reflecte o imagine de ansamblu reală, au fost realizate **comparații cu Media Rural Cluj**, adică valoarea medie pentru cele 75 de comune din județul Cluj, dar și comparații cu alte 6 comune din județ, cu profil similar. Acestea din urmă reprezintă **comune de referință**, fiind alese pe baza numărului populației de la 1 iulie 2021, având valori apropiate, dar și având în vedere suprafața, respectiv numărul de localități aparținătoare. Astfel, cele șase comune sunt: Bobâlna, Borșa, Cornești, Mănăstireni, Râșca și Recea Cristur. De asemenea, anumite comune din cele de referință sunt similare și din punct de vedere al distanței față de Municipiul Cluj-Napoca. Comunele de referință, inclusiv comuna Dăbâca vor fi utilizate așadar în mod comparativ, datorită profilului lor asemănător. Populația comunei înregistrată la 1 iulie 2021, potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică era de 1337 de locuitori.

Conform datelor furnizate de Primăria comunei Dăbâca, populația comunei în luna aprilie 2022 era de 1464 locuitori. În tabelul de mai jos se poate observa numărul de locuitori pe satele aparținătoare:

Populația	Număr locuitori
Comuna Dăbâca	1464
Satul aparținător Dăbâca	650
Satul aparținător Luna de Jos	682
Satul aparținător Pâglișa	132

Tabelul 1: Populația pe localități. Sursa: Primăria comunei Dăbâca

În ceea ce privește evoluția demografică, se poate remarca în graficul de mai jos, o ușoară scădere a numărului de locuitori în perioada 2011-2021. Diferența raportată între numărul populației înregistrat în anul 2011 și numărul populației din anul 2021 este de 129 de persoane, un număr semnificativ din perspectiva șanselor de dezvoltare a comunei. Comparativ cu Media Rural Cluj, se poate observa o diferență notabilă între comuna Dăbâca și aceasta, Media Rural Cluj, înregistrând la data de 1 iulie 2021 o populație medie de 3475 locuitori. De asemenea, în ceea ce

privește tendința de la nivel județean, se remarcă un trend crescător al populației în comparație cu de la nivelul comunei Dăbâca, care este descrescător.

Conform aceluiași document, secțiunea Studiu de fundamentare privind planificarea Teritoriului, densitatea populației în anul 2019 (loc/kmp) era de 270. (Studiu de fundamentare privind planificarea Teritoriului, pag. 31).

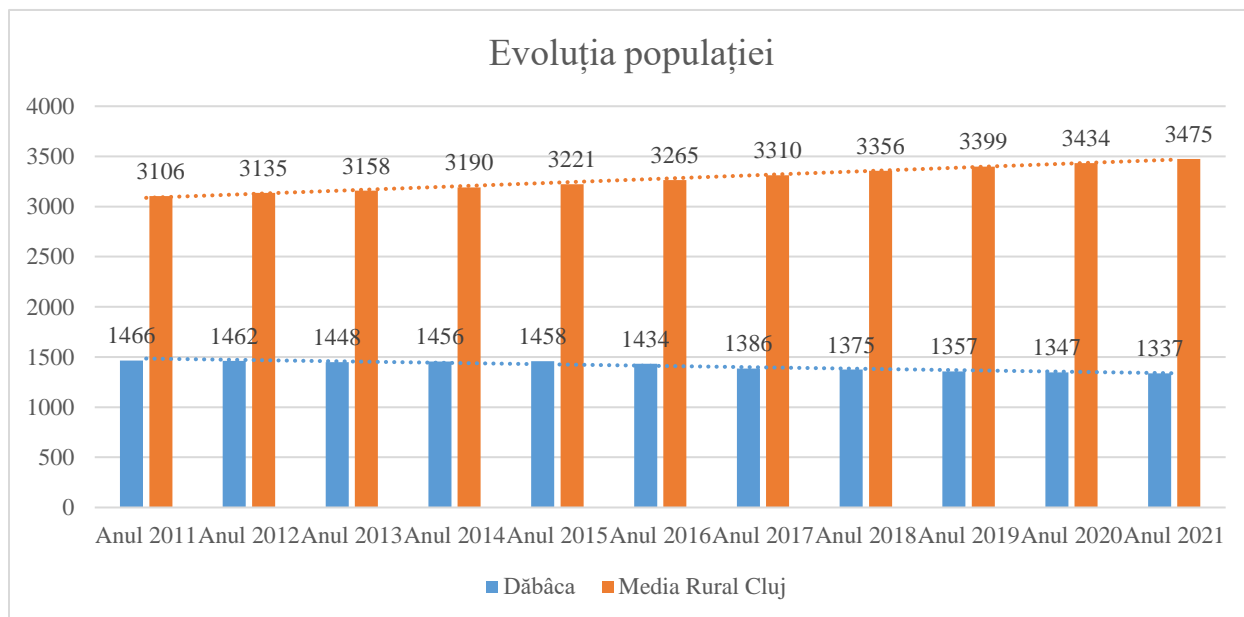

Figura 2: Evoluția populației în perioada 2011-2021, Dăbâca-Media Rural Cluj. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Raportându-ne la cele șase comune de referință, se poate observa că și în cazul acestora s-a înregistrat o scădere a numărului populației în ultimii 11 ani. În valori absolute, dacă urmărim diferența strict între anul 2011 și anul 2021, se observă o scădere a populației astfel: pentru comuna Râșca diferența este de 288 de persoane, pentru comuna Bobâlna de 269 persoane, în cazul comunei Mănăstireni diferența este de 256 de persoane, pentru comuna Cornești diferența este de 218 de persoane, pentru comuna comuna Borșa diferența este de 214 de persoane, pentru comuna Recea – Cristur diferența este de 113 persoane, iar în cazul comunei Dăbâca diferența este de 129 de persoane. Se observă așadar, faptul că deși sunt apropiate ca populație, unele dintre comune au înregistrat o scădere notabilă a populației în perioada analizată, în timp ce în Dăbâca, aceeași scădere a fost mai redusă. Bineînțeles, la nivelul Mediei Rural Cluj există o creștere de populație, astfel că trebuie precizat faptul că tendința crescătoare remarcată în cazul Mediei Rural Cluj este

influențată de dezvoltarea fără precedent a zonei metropolitane Cluj, unde se înregistrează o creștere remarcabilă a populației datorită proximității acestor comune față de municipiul Cluj-Napoca.

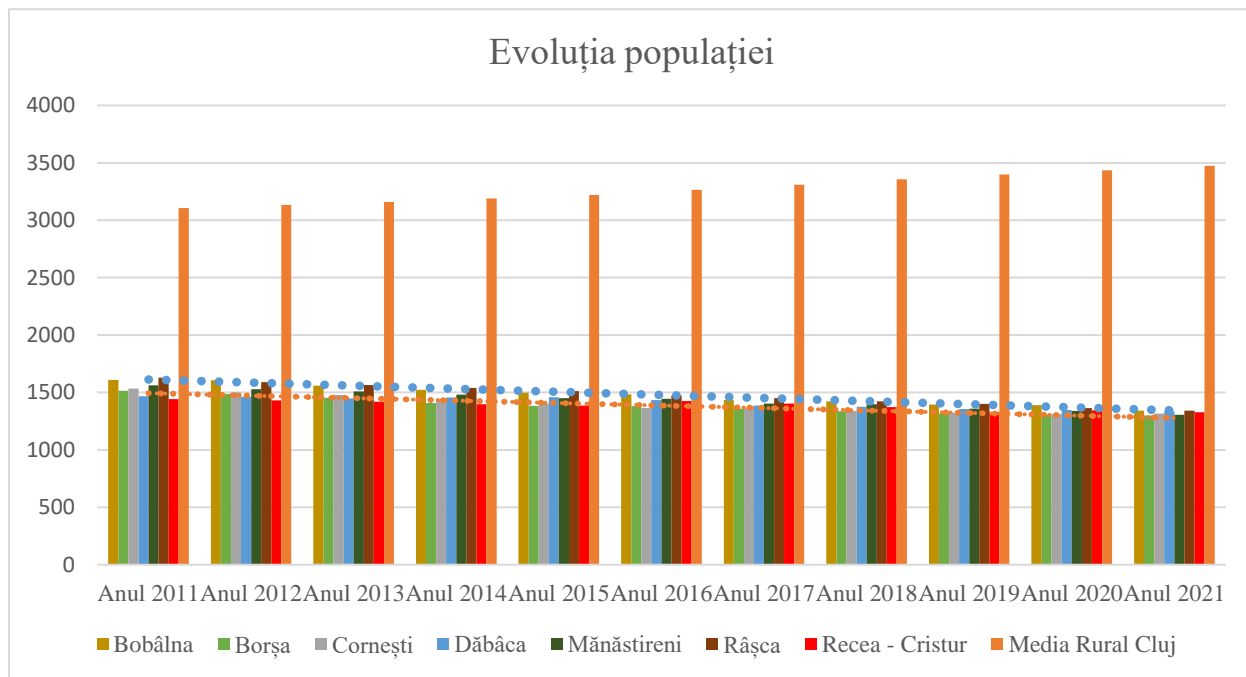

Figura 3: Evoluția populației în perioada 2011-2021. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

2.3.1.1. Piramida populației

Reprezentarea grafică a structurii pe vârste și gen a populației se poate face cu ajutorul unui grafic special denumit piramida populației (vârștelor), care este o combinație între două histograme, câte una pentru fiecare gen, având scările intersectate, așa cum se poate observa în figura 4. Cu ajutorul piramidei vârștelor, se poate realiza o radiografie precisă a populației. Piramida vârștelor s-a construit pe baza intervalelor cincinale.

După cum se poate observa, în anul 2011 (figura 4), piramida vârstelor indică o tendință demografică staționară datorată echilibrului relativ între grupele de vârstă. Vârful piramidei (85 de ani și peste) este mai îngust decât baza piramidei (0-4 ani) ceea ce indică un ritm de creștere ușor al populației tinere. De asemenea, se observă o pondere mare a populației tinere și adulte, însă populația în vârstă ocupă o mai mare pondere, arătând astfel faptul că din punct de vedere al populației, comuna este una îmbătrânită.

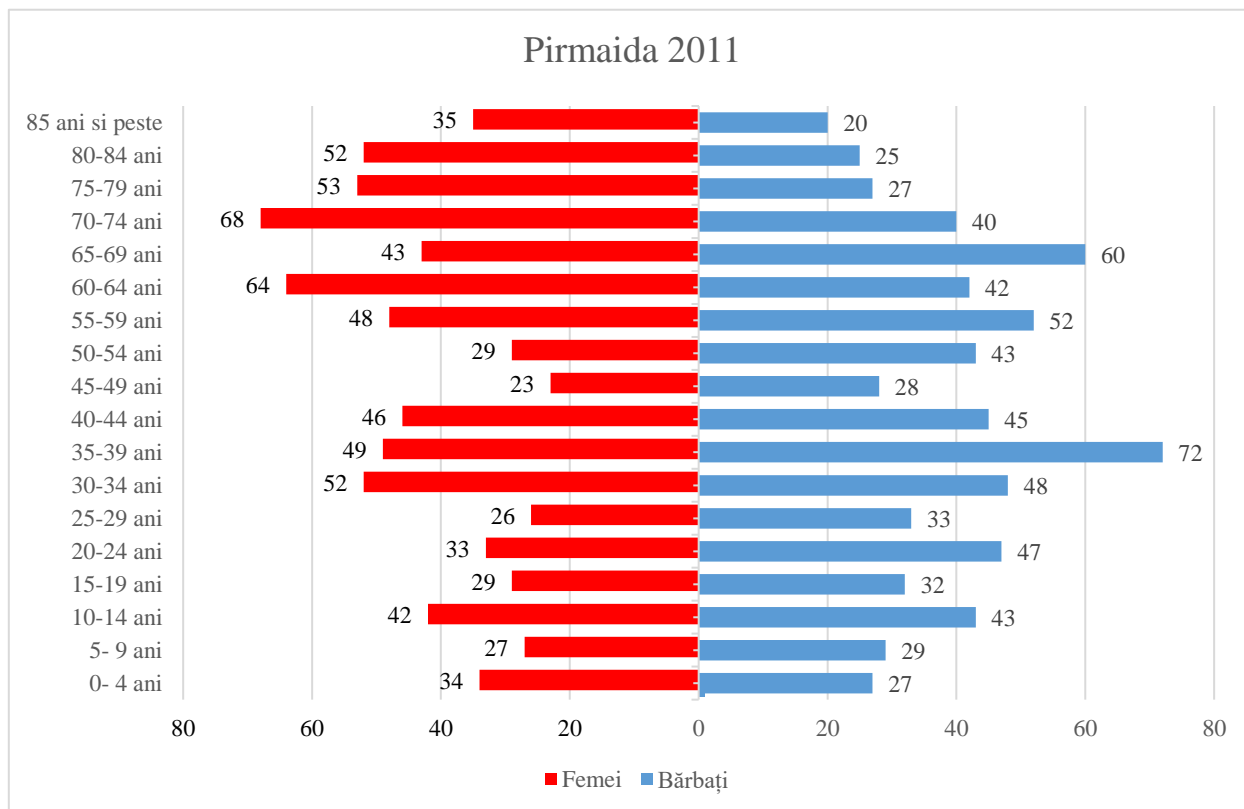

Figura 4: Piramida populației comuna Dăbâca, 2011. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Spre deosebire de anul 2011, în prezent (1 iulie 2021), piramida vârstelor (figura 5) și-a schimbat forma, astfel că vârful și baza acesteia tind să fie similare ca valori, baza de date aceasta fiind mai mare decât vârful. Acest lucru indică o populație cu tendință demografică regresivă față de anul 2011 când aceasta era staționară. Specificul acestei piramide îl reprezintă populația cu un grad mai mare de îmbătrânire demografică.

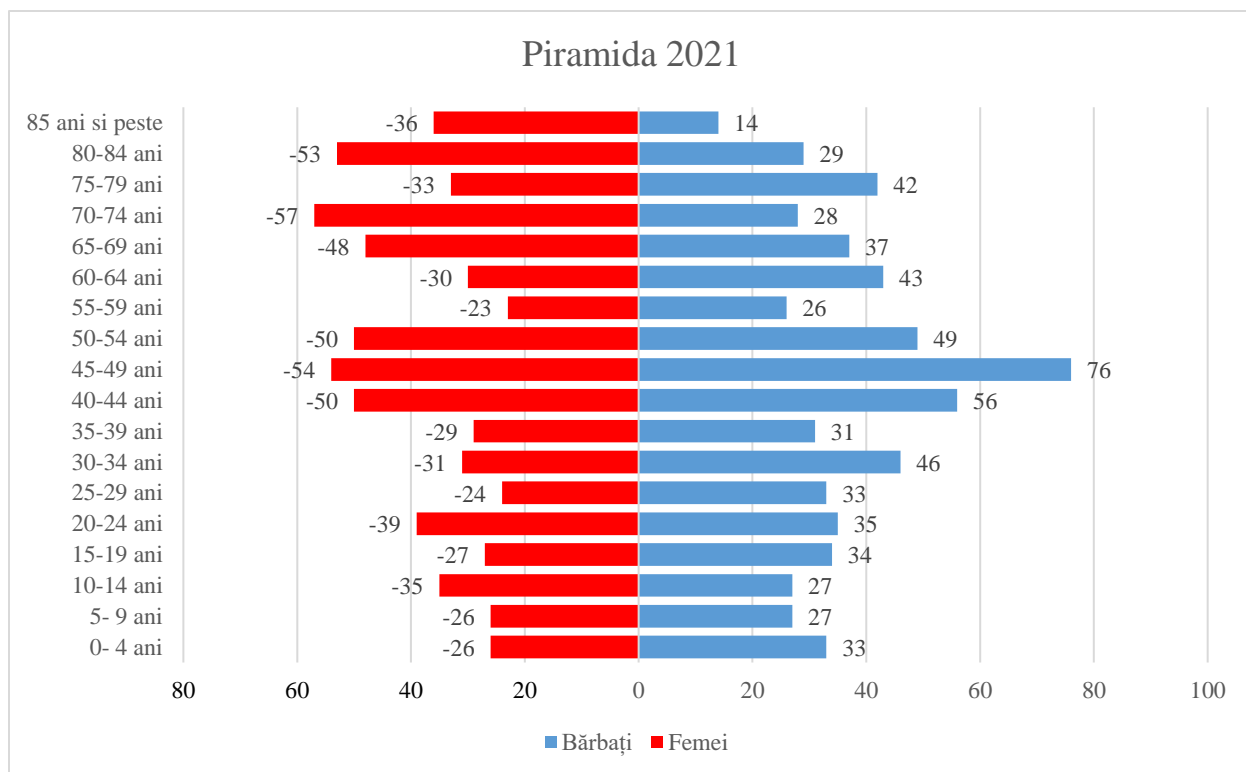

Figura 5: Piramida populației comuna Dăbâca, 2021. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

2.3.1.2. Sporul natural

Sporul natural al populației se calculează ca rezultat al diferenței dintre numărul total de nașteri și numărul total de decese. În perioada 2010-2020 (perioadă pentru care au existat date disponibile), sporul natural al comunei Dăbâca s-a menținut negativ, fiind caracterizat de fluctuații de-a lungul timpului. Așa cum se poate observa din tabelul de mai jos, toate comunele de referință, inclusiv Media Rural Cluj au înregistrat valori negative ale sporului natural de-a lungul perioadei analizate. Declinul demografic reprezintă o provocare majoră în toată România, acesta având un impact negativ atât asupra economiei, cât și asupra societății în ansamblul ei.

Sporul natural	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Bobâlna	-22	-12	-36	-30	-36	-20	-44	-25	-24	-25	-25
Borșa	-31	-24	-15	-22	-35	-26	-17	-12	-14	-13	-11
Cornești	-26	-21	-30	-23	-33	-34	-16	-27	-21	-30	-23

Dăbâca	-37	-12	-17	-17	-14	-27	-36	-16	-24	-13	-35
Mănăstireni	-21	-31	-36	-20	-27	-22	-28	-28	-19	-21	-26
Râșca	-21	-9	-26	-22	-17	-25	-17	-18	-16	-22	-11
Recea-Cristur	-22	-20	-5	-17	-17	-18	-23	-14	-13	-9	-8
Media Rural Cluj	-17	-18	-16	-13	-13	-14	-11	-10	-10	-10	-18

Tabelul 2: Sporul natural perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

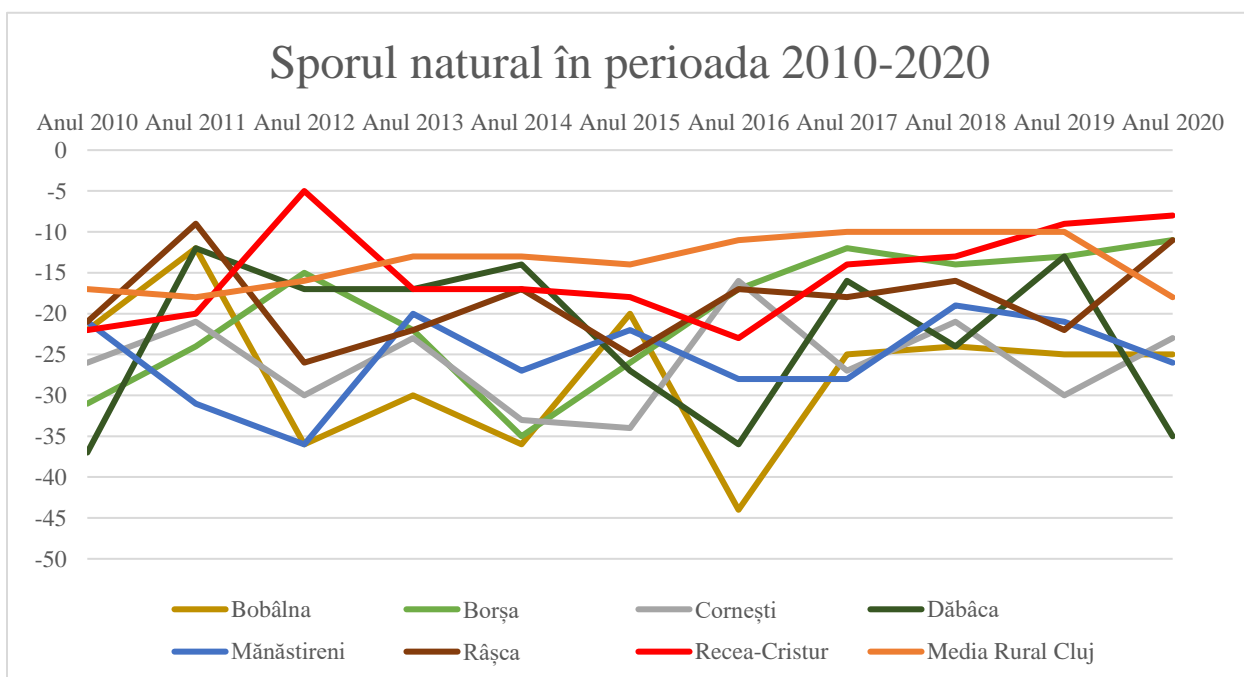

Figura 6: Sporul natural perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Așa cum reiese din graficul de mai jos (figura 7), media sporului natural pentru perioada 2010-2020 înregistrează valori negative pentru toate comunele analizate. De remarcă este că Recea – Cristur (-15) are o valoare apropiată față de Media Rural Cluj (-14), celelalte comune având valori mult mai mari față de Media Rural Cluj. Imediat după Media Rural Cluj și Recea – Cristur se află comuna Râșca (-19), urmată de Borșa (-20), Dăbâca (-23), Mănăstireni (-25), Cornești (-26) și Bobâlna (-27). Cu toate că există valori îndepărtate față de Media Rural Cluj, acestea sunt relativ apropiate.

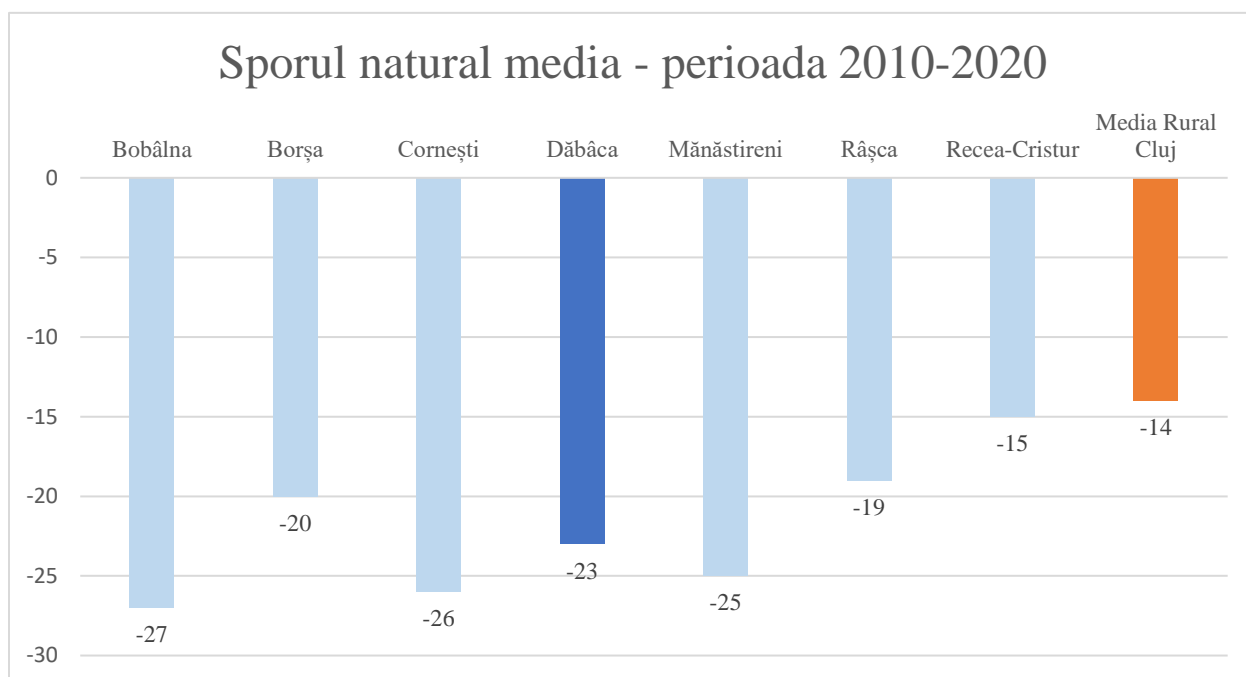

Figura 7: Sporul natural – media pentru fiecare comună în perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Rata sporului natural, calculată ca sporul natural raportat la 1000 de locuitori, indică intensitatea creșterii sau descreșterii populației, datorată unui surplus sau cauzată de un deficit de nașteri față de decese. Aceasta este exprimată în procente. Tabelul de mai jos (tabelul 3) include rata sporului natural, calculată pe baza datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, procentele fiind rotunjite în vederea unei înțelegeri mai ușoare a acestui indicator.

Rata sporului natural	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Bobâlna	-14	-7	-23	-20	-24	-13	-31	-18	-17	-18	-18
Borșa	-20	-16	-10	-15	-25	-19	-12	-9	-10	-10	-8
Cornești	-17	-14	-20	-16	-23	-24	-12	-20	-16	-23	-18
Dăbâca	-25	-8	-12	-12	-10	-19	-25	-12	-17	-10	-26
Mănăstireni	-13	-20	-24	-13	-18	-15	-19	-20	-14	-15	-19

Râșca	-13	-6	-16	-14	-11	-17	-12	-12	-11	-16	-8
Recea - Cristur	-15	-14	-3	-12	-12	-13	-16	-10	-9	-7	-6
Media Rural Cluj	-6	-6	-5	-4	-4	-4	-3	-3	-3	-3	-5

Tabelul 3: Rata sporului natural, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Se poate observa că toate comunele analizate, inclusiv în cazul Mediei Rural Cluj, se înregistrează, în perioada analizată, valori negative ale ratei sporului natural. Se remarcă un deficit de nașteri față de decese la nivelul comunelor analizate.

Comuna Dăbâca a întâlnit de-a lungul perioadei analizate un trend fluctuant, caracterizat de creșteri și descreșteri, însă, comparând anii de referință 2010 și 2019 putem afirma că situația tinde să fie similară.

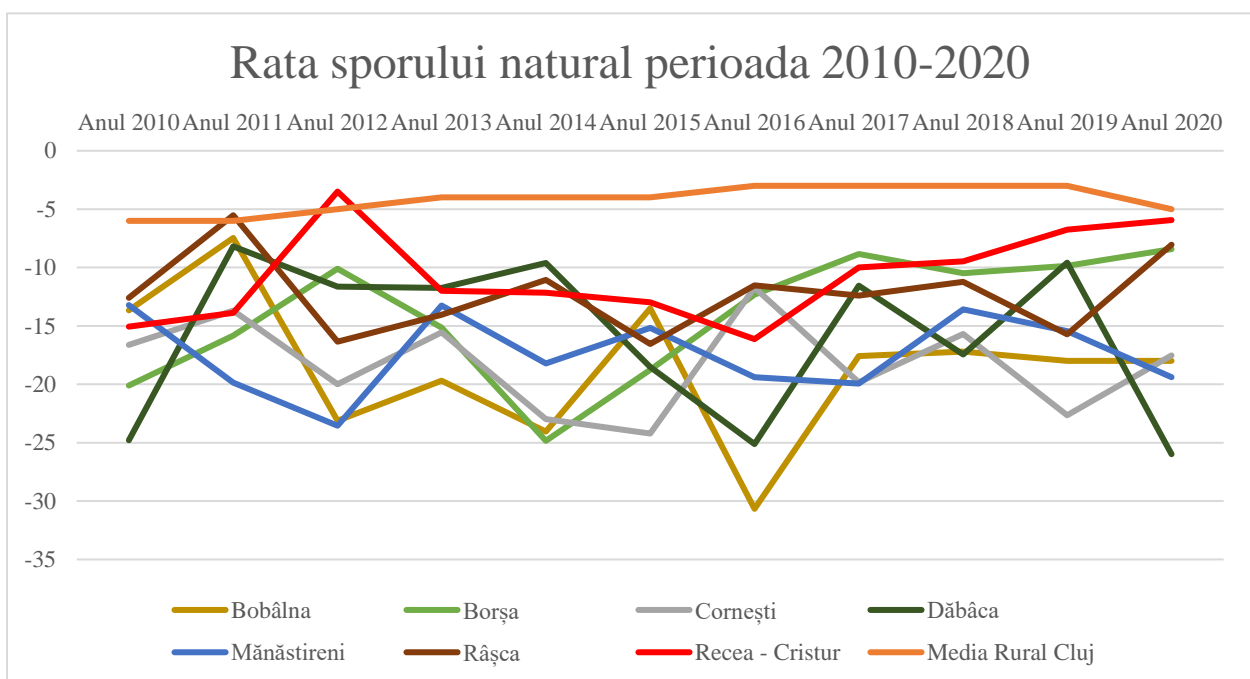

Figura 8: Rata sporului natural, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

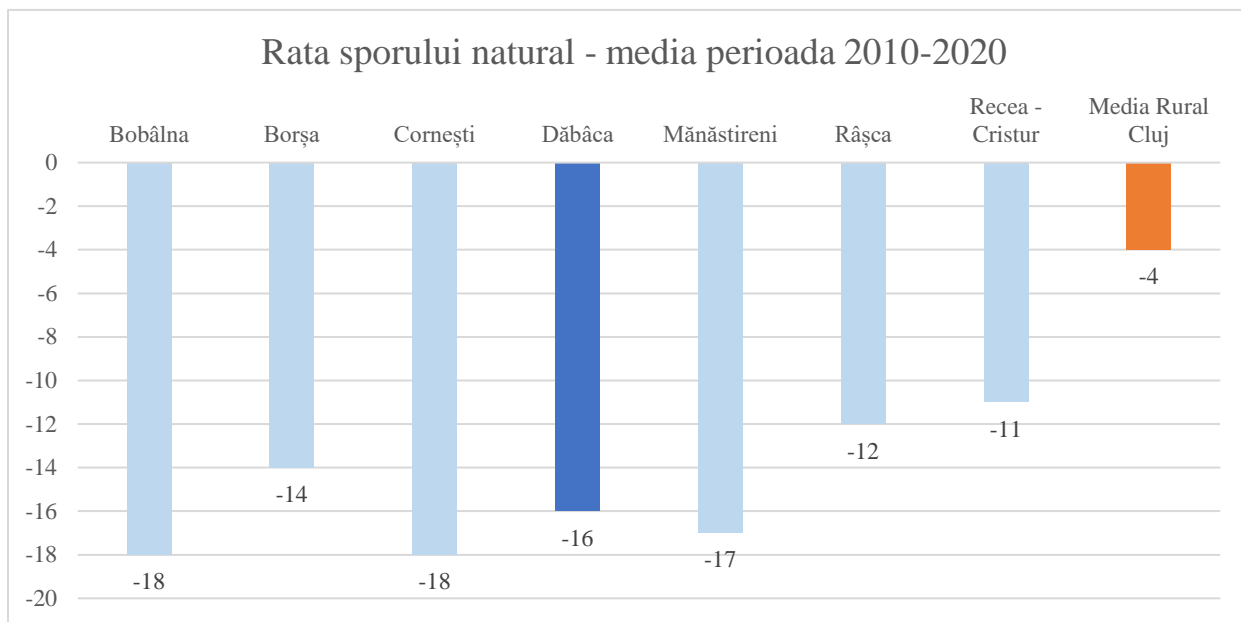

Figura 9: Media ratei sporului natural, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

În perioada 2010-2020, media ratei sporului natural are valori negative atât pentru comunele de referință, cât și pentru comuna Dăbâca și Media Rural Cluj.

Din graficul de mai sus se poate observa că în ceea ce privește media ratei sporului natural pentru perioada 2010-2020, comuna Dăbâca ocupă o poziție de mijloc, comparativ cu comunele de referință și Media Rural Cluj.

2.3.1.3. Sporul migratoriu

Sporul migratoriu numit și migrația netă reprezintă diferența dintre numărul de stabiliri și plecări cu reședința, fiind un indicator important pentru a înțelege fenomenul migraționist.

Se poate observa că în ceea ce privește comunele de referință și Media Rural Cluj avem de-a face în majoritatea anilor analizați cu un spor migratoriu cu valoare negativă. Pentru comunele Dăbâca și Recea - Cristur, de-a lungul perioadei analizat se remarcă valori pozitive ale sporului migratoriu în anii de referință.

De remarcat este faptul că există comune (Dăbâca, Recea – Cristur, Borșa) care se situează peste celelalte comune de referință și peste Media Rural Cluj în toată perioada analizată. Sporul migratoriu pozitiv poate indica o stabilizare a comunei din punct de vedere al populației.

Sporul migratoriu	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Bobâlna	-4	-7	-6	6	-4	-8	27	-6	-24	-5	73
Borșa	22	23	5	4	20	25	0	6	-5	-6	35
Cornești	-11	-26	-15	-14	-9	2	-6	-7	-7	-5	63
Dăbâca	58	3	16	0	9	56	39	51	44	59	140
Mănăstireni	-4	-14	-10	-11	-6	-4	15	-18	-16	-20	46
Râșca	-11	-21	-13	3	-10	-11	-12	-11	-13	-10	51
Recea - Cristur	-										
Cristur	12	10	32	41	28	47	64	9	10	143	29
Media Rural Cluj	-6	-9	-8	-5	-10	-11	6	-10	-12	-7	-7

Tabelul 4: Sporul migratoriu perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

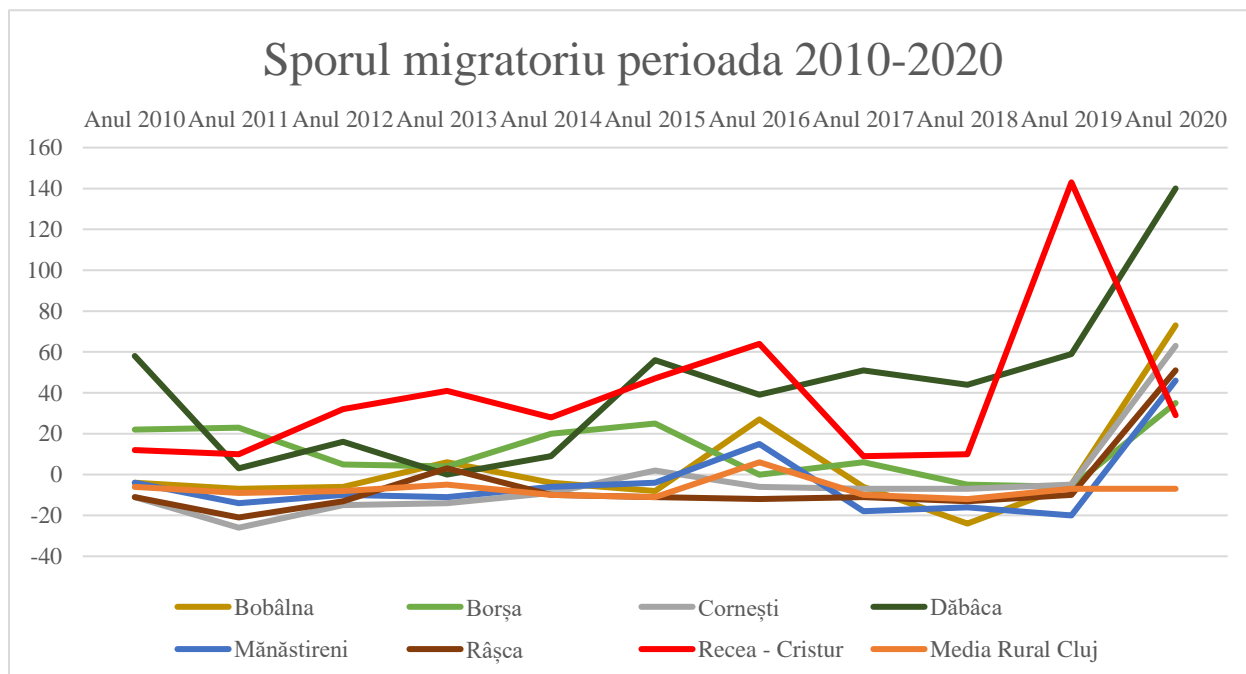

Figura 10: Sporul migratoriu perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Nivelul migrației se măsoară și cu ajutorul ratei sporului migratoriu care reprezintă diferența dintre stabiliri și plecări cu reședința, raportată la 1000 de locuitori. Această diferență s-a calculat pentru perioada 2010-2020 (pentru această perioadă au fost disponibile date).

De-a lungul perioadei analizate, comuna Dăbâca a înregistrat doar valori În anul 2020, comuna Dăbâca înregistrează cea mai ridicată rată a sporului migratoriu (104).

Doar comunele Dăbâca și Recea – Cristur au înregistrat valori pozitive ale mediei ratei sporului migratoriu în perioada 2010-2020, celelalte comune, inclusiv Media Rural Cluj înregistrând valori negative, respectiv rate negative.

Rata Sporului migratoriu	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Bobâlna	-2	-4	-4	4	-3	-5	18	-4	-17	-4	53
Borșa	14	15	3	3	14	18	0	4	-4	-5	27
Cornești	-7	-17	-10	-9	-6	1	-4	-5	-5	-4	48
Dăbâca	39	2	11	0	6	38	27	37	32	43	104
Mănăstireni	-3	-9	-7	-7	-4	-3	10	-13	-11	-15	34
Râșca	-7	-13	-8	2	-6	-7	-8	-8	-9	-7	37
Recea - Cristur	8	7	22	29	20	34	45	6	7	107	22
Media Rural Cluj	-2	-3	-3	-2	-3	-3	2	-3	-4	-2	-2

Tabelul 5: Rata sporului migratoriu, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de

INS

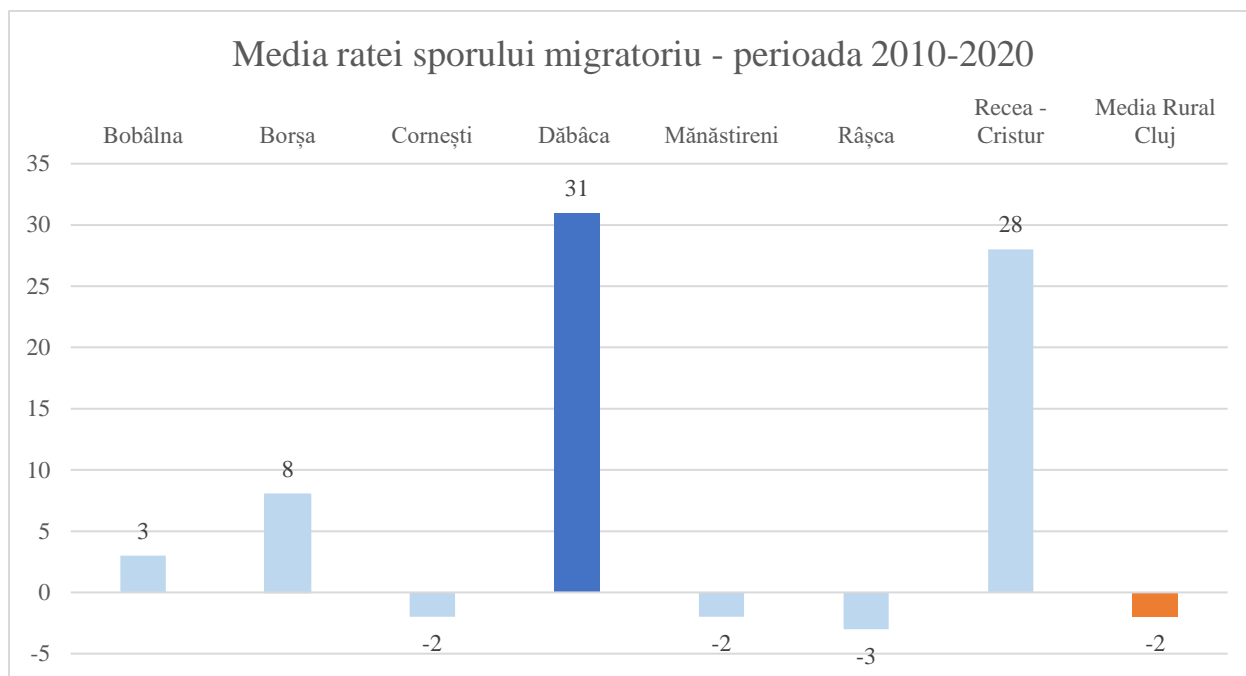

Figura 11: Media sporului migratoriu, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

2.3.1.4. Raportul de dependență demografică

Raportul de dependență demografică reprezintă raportul dintre numărul persoanelor de vârstă "dependentă" (persoane sub 15 ani și de peste 64 ani) și populația în vârstă de muncă (15-64 ani) exprimat la 100 de persoane. Astfel, populația mijlocie este considerată a fi în vârstă de muncă, adică aducătoare de venit, iar cea care acoperă celelalte intervale este populația întreținută sau dependentă de prima. Raportul se exprimă de regulă în procente, arătând câte persoane tinere și vârstnice revin la 100 de adulți. Din graficul de mai jos, se poate observa că raportul de dependență demografică din comuna Dăbâca se situează peste cel de la nivelul Mediei Rural Cluj, ceea ce sugerează că populația inactivă exercită o presiune destul de ridicată asupra populației active. În ceea ce privește comunele Bobâlna, Cornești, Râșca și Recea - Cristur, se poate observa o presiune ușor mai ridicată asupra populației în vârstă de muncă, față de cea de la nivelul comunei Dabâca sau a comunelor Borșa și Mănăstireni, dar și față de Media Rural Cluj.

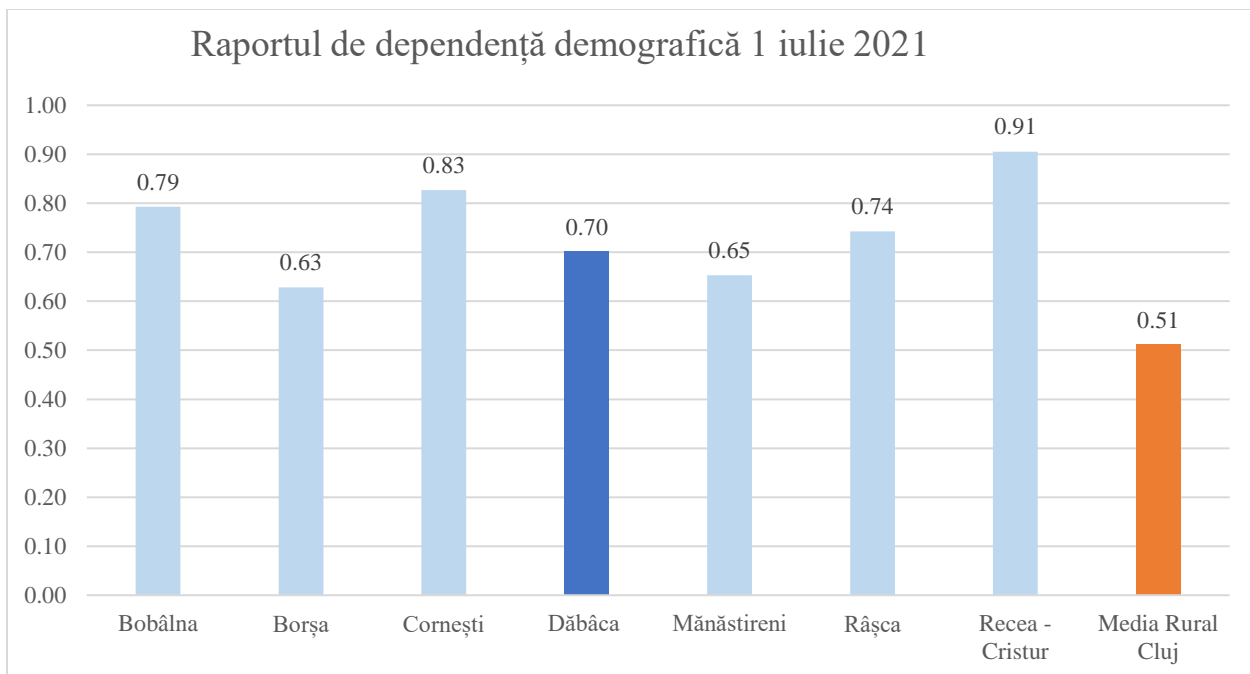

Figura 12: Raportul de dependență demografică 1 iulie 2021. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

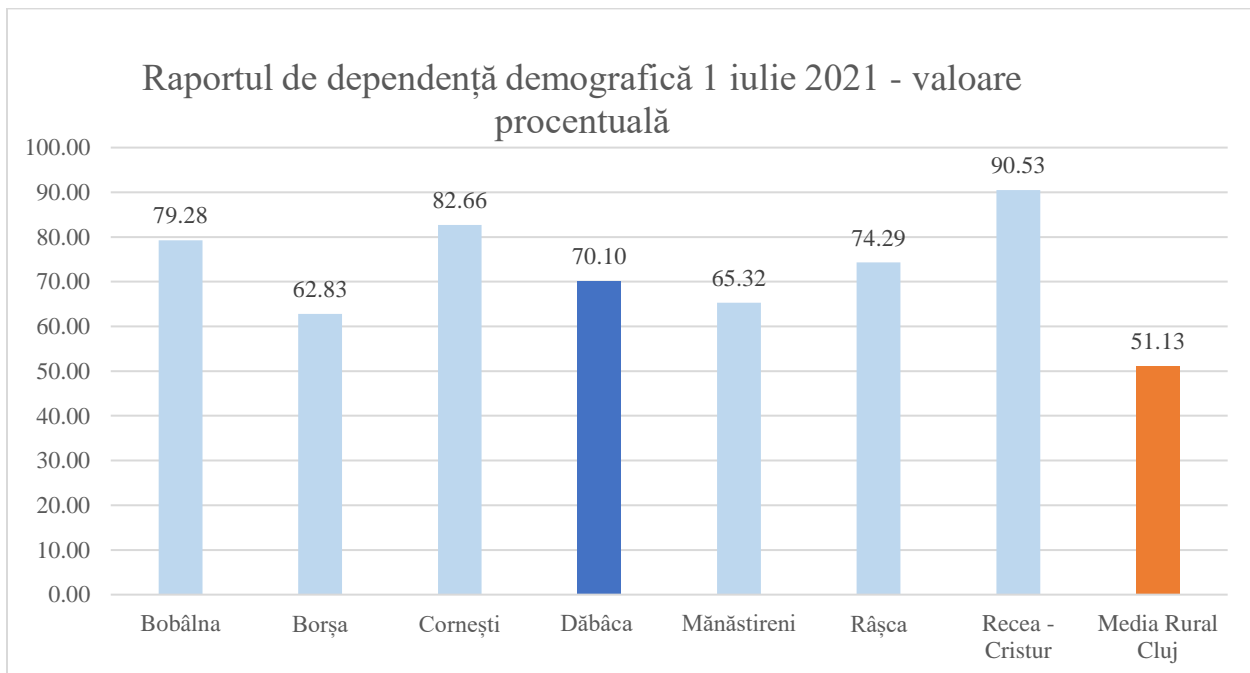

Figura 13: Raportul de dependență demografică 1 iulie 2020 (procentaje). Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

2.3.1.5. Indicele de îmbătrânire a populației

Indicele de îmbătrânire a populației reprezintă raportul între efectivul populației vârstnice și cel al grupeii tinere, fiind vorba de categoria de vârstă de peste 65 de ani și categoria 0-14 ani. La nivel național, indicele de îmbătrânire demografică a crescut de la 114,6 (la 1 iulie 2019) la 118 persoane vârstnice la 100 persoane tinere (la 1 iulie 2020).

În ceea ce privește comuna Dăbâca, se poate observa că sunt 217 de persoane vârstnice la 100 de persoane tinere, valoare relativ îndepărtată față de nivelul Mediei Rural Cluj care se situează la 117 de persoane vârstnice la 100 de persoane tinere. Toate comunele cu excepția comunei Recea-Cristur înregistrează valori destul de mari în ceea ce privește indicele îmbătrânirii demografice, confruntându-se astfel cu un proces de îmbătrânire mai accentuat. Toate comunele se situează peste Media Rural Cluj, doar comuna Recea – Cristur se situează sub aceasta.

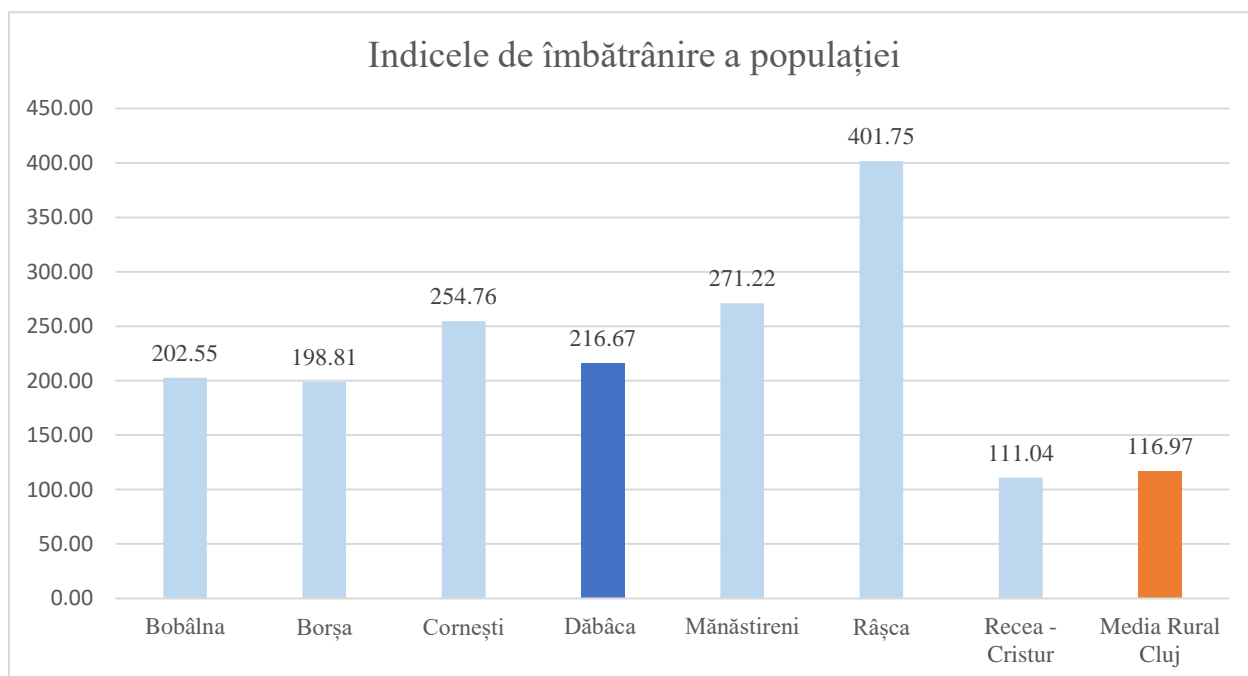

Figura 14: Indicele de îmbătrânire a populației 1 iulie 2021. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

2.3.2. Etnie

În ceea ce privește structura populației în funcție de etnia declarată, în comuna Dăbâca există 3 etnii, cea română fiind covârșitor majoritară, în procent de 81%, conform Recensământului din anul 2011, iar în proporție de 7% întâlnim etnia maghiară, iar în proporție de 6% întâlnim etnia romă. Pentru 5% dintre respondenți, informația a fost indisponibilă. Astfel, comuna din punct de vedere etnic este una omogenă.

Comparativ cu Media Rural Cluj, structura populației în funcție de etnie este similară din punct de vedere al majorității populației române și a prezenței populației maghiare, însă se poate observa o majoritate puternică a populației române în comuna Dăbâca, raportat la Media Rural Cluj, dar și o prezență scăzută a locuitorilor maghiari și romi în comună.

La nivelul comunelor din județul Cluj sunt prezente și alte etnii, cum ar fi germani, turci, ruși-lipoveni, sârbi, slovaci, bulgari, greci, italieni, evrei, polonezi, însă s-a decis comparația doar între etniile existente în comuna Dăbâca.

	Populația stabilă - total	Români	Maghiari	Romi	Informație nedisponibilă
Dăbâca	1543	81.34%	6.87%	6.42%	5.25%
Media Rural Cluj	232 738	73.79%	16.68%	5.75%	3.63%

Tabelul 6: Etnia populației stabile 2011. Sursă: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Recensământul din 2011

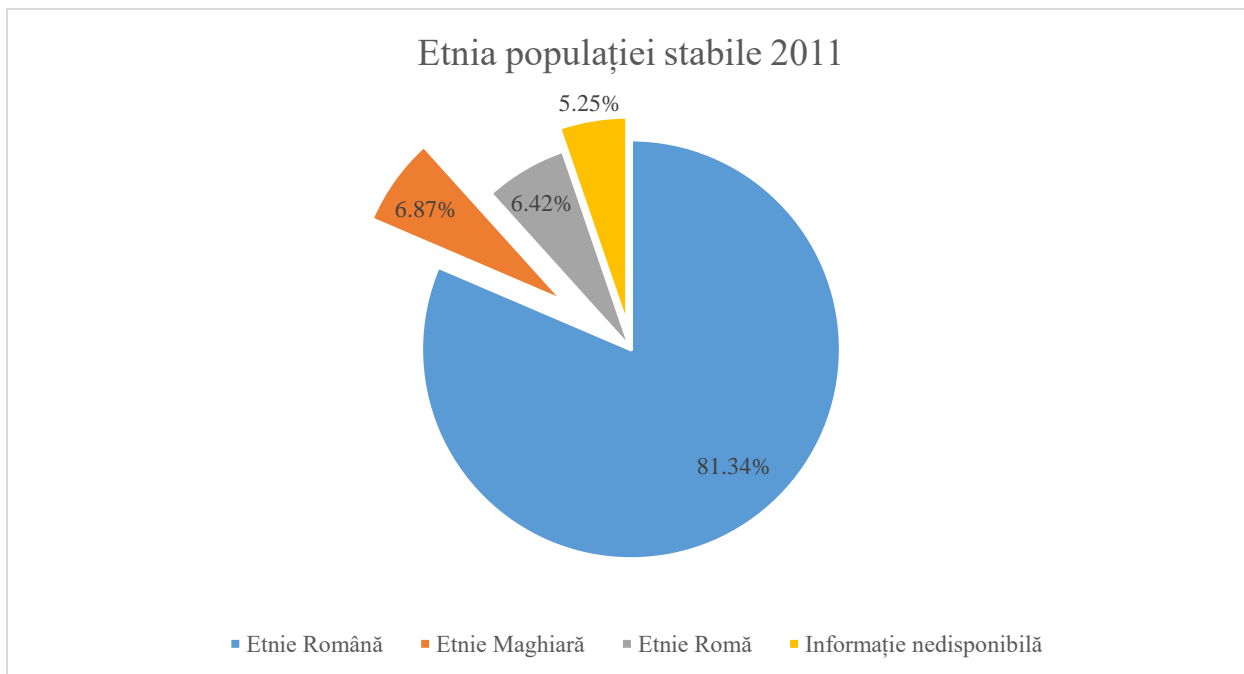

Figura 15: Etnia populației stabile 2011. Sursă: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Recensământul din 2011

2.3.3. Confesiune

Confesiunea religioasă generează o cultură profundă a conviețuirii, fiind o caracteristică importantă de analizat din punct de vedere demografic. Conform datelor disponibile în urma ultimului Recensământ din 2011, la nivelul comunei Dăbâca existau următoarele confesiuni reprezentative: ortodoxă, romano – catolică, reformată, greco-catolică, penticostală, baptistă, martorii lui Iehova. De precizat faptul că există persoane care s-au declarat fără religie la nivelul comunei, dar și persoane care au declarat că au o altă religie, precum: creștin după Evanghelie, însă numărul acestora a fost sub 3, astfel că nu au fost incluse în calcule.

Confesiunea religioasă majoritară în comuna Dăbâca este ortodoxă, într-o proporție de 77,38%. Aceasta este urmată de celelalte confesiuni mai sus menționate, dar într-un procent redus, de sub 1% fiecare. De precizat este că la nivelul Mediei Rural Cluj, au fost înregistrate valori și pentru confesiuni precum: unitariană, creștină de rit vechi, evanghelică lutherană, ortodoxă sârbă, evanghelică, mozaică. Totuși, aceste procentaje nu au fost calculate, alegându-se doar confesiunile

ce se regăesc la nivelul comunei Dăbâca pentru a se creiona o imagine comparativă clară. Din punct de vedere confesional, comuna este caracterizată de o diversitate a confesiunilor.

	Populația stabilă-total	Ortodoxă	Romano – catolică	Reformată	Penticostală	Greco-catolică	Baptistă	Martorii lui Iehova	Informație nedisponibilă
Dăbâca	1543	77,38%	0,78%	0,64%	0,26%	0,26%	0,19%	0,11%	0,54%
Media Rural Cluj	232738	70,53%	2,18%	12,70%	3,5%	2,21%	1,11%	1,03%	3,82%

Tabelul 7: Confesiunea populației. Sursă: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Recensământul din 2011

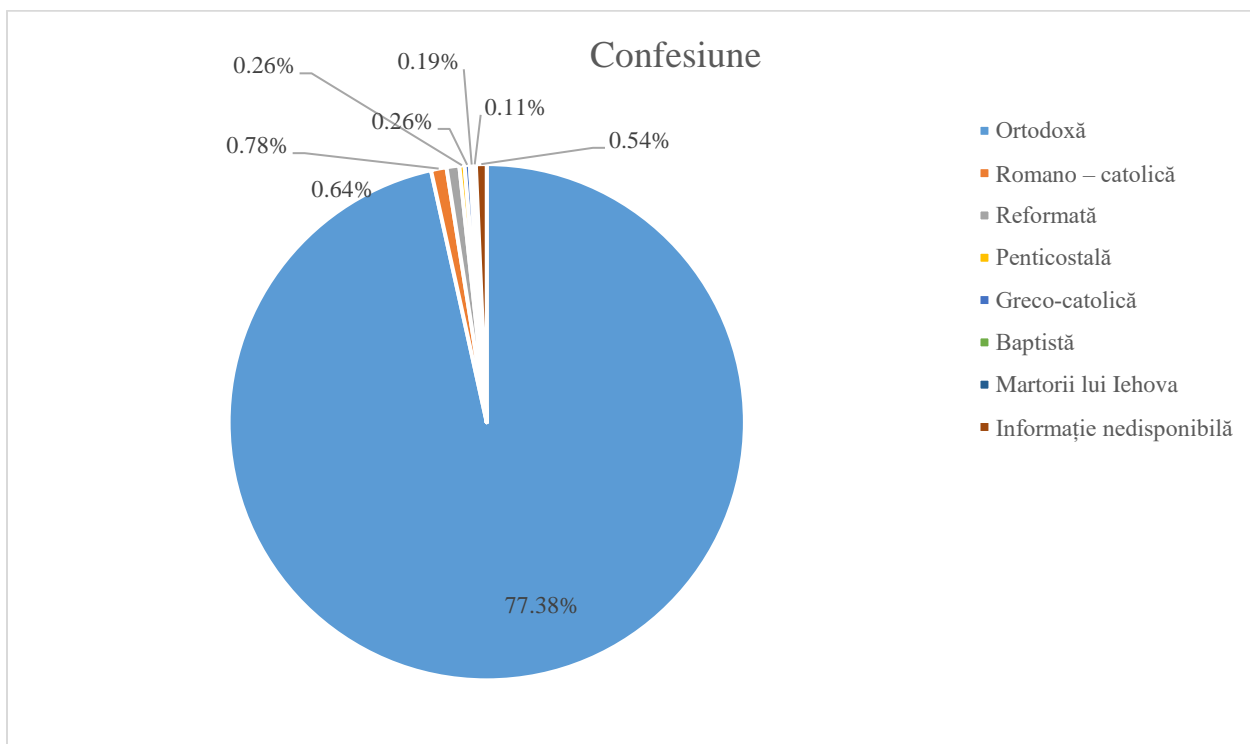

Figura 16: Confesiunea populației. Sursă: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Recensământul din 2011

2.3.4. Nuțialitatea și divorțialitatea

Nuțialitatea definește mulțimea căsătoriilor încheiate sau existente într-o perioadă de timp determinată, de regulă un an calendaristic. În perioada 2010-2020, în comuna Dăbâca, s-au înregistrat 4 căsătorii în medie, în fiecare an. În comparație cu media de la nivelul comunelor județului Cluj, în comună s-a oficiat un număr mai redus de căsătorii.

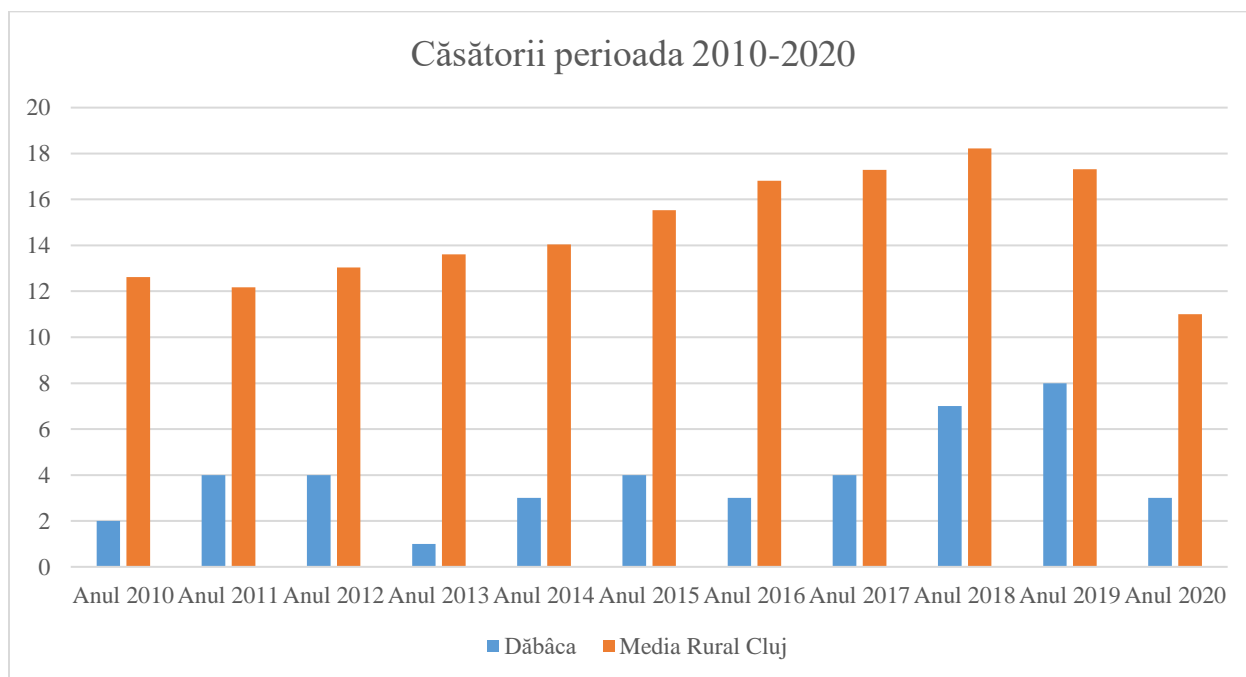

Figura 17: Situația căsătoriilor în perioada 2010-2020. Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Divorțialitatea reprezintă mulțimea divorțurilor care s-au înregistrat la nivelul populației în decursul unei perioade de timp, de obicei, un an calendaristic. Numărul de divorțuri din comuna Dăbâca este semnificativ mai redus decât numărul căsătoriilor, însă există date doar pentru câțiva ani din perioada 2010-2020, înregistrându-se în medie 2 divorțuri pe an în această perioadă. Pentru ceilalți ani, informațiile nu sunt disponibile. În anii 2011, 2014, 2018 și 2019 în fiecare an a avut loc un divorț, iar în anul 2016 au avut loc 3 divorțuri, pe când în anul 2017 au avut loc 2 divorțuri.

2.3.5 Siguranță publică

Referitor la siguranța publică, în tabelul de mai jos este sintetizată situația infracțiunilor cercetate și soluționate de poliție, în perioada 2014-2020, atât pentru comuna Dăbâca, cât și pentru Media Rural Cluj:

Anul	Infracțiuni cercetate și soluționate de poliție (număr)	Media Rural Cluj¹
2014	18	61
2015	32	55
2016	48	54
2017	19	47
2018	24	62
2019	44	60
2020	38	51

Tabelul 8: Numărul infracțiunilor cercetate și soluționate de poliție. Sursa: Edemos.

Se poate observa așadar, faptul că numărul de infracțiuni cercetate și soluționate de poliție a fluctuat în perioada 2014-2020, trendul general fiind unul crescător, dacă comparăm strict anii de referință 2014 și 2020. Raportându-ne la Media Rural Cluj putem observa că infracțiunile din comuna Dăbâca se află sub aceasta, însă există perioade când valorile acestora sunt apropiate, ceea ce ar putea semnala existența unei probleme în ceea ce privește siguranța publică la nivelul comunei, dar și la nivelul tuturor comunelor din județ.

Infraționalitatea scăzută poate fi explicată și prin faptul că există un sistem de supraveghere video în toată comuna (aproximativ 15 camere video).

¹ Menționăm că Media Rural Cluj a fost calculată în funcție de disponibilitatea datelor. Nu toate comunele au furnizat date pentru acest indicator.

2.4. Infrastructură

2.4.1. Infrastructura de transport

Comuna Dăbâca se află la 35 km de municipiul Cluj-Napoca și 20 de kilometri față de municipiul Gherla. În ceea ce privește căile de acces, comuna Dăbâca este străbătută de drumul județean DJ 161, care se intersectează la est cu drumul județean DJ109, de unde se ajunge în drumul European E576 (Cluj-Napoca – Gherla).

DJ 161 are o lungime de 49,050 km și deservește următoarele localități: Căianu-Vamă, Gădălin, Bonțida, Luna de Jos, Dăbâca, Pâglișa, Dârja, Panticu, Sărata. Consiliul Județean (CJ) Cluj a finalizat lucrările de asfaltare pe Drumul Județean nr. 161 (DN 1C) – Dăbâca – Panticu.

În anul 2020, a fost asfaltat un sector de 11 km, de la kilometrul 17+000 până la kilometrul 28+030. Aceste lucrări au fost extrem de importante având în vedere că DJ 161 face joncțiunea cu DN 1C, asigurându-se astfel accesul mult mai rapid și mai ușor către Cluj-Napoca, Gherla și Dej.

În ceea ce privește starea drumurilor comunale, majoritatea dintre acestea au fost modernizate, fiind prinse toate drumurile comunale în proiecte de modernizare pentru perioada următoare.

2.4.2. Infrastructura tehnico-edilitară

Din punct de vedere al infrastructurii tehnico-edilitare, la nivelul comunei Dăbâca au fost analizate principalele tipuri de infrastructuri (apă, canalizare) pentru care există informații furnizate de Institutul Național de Statistică. Infrastructura este un factor important pentru oamenii dintr-o localitate, deoarece aceasta influențează în mod direct nivelul calității vieții locuitorilor, respectiv mulțumirea lor față de localitatea din care fac parte. Mai mult, accesul la acest tip de facilități este cel care determină oamenii să locuiască într-o comunitate, atrag noi oameni în comunitate, chiar și potențiali investitori.

Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabilă, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică reprezintă lungimea tuburilor și conductelor instalate în comună care asigură transportul apei potabile de la conductele de aducțiune/ stațiile de pompare până la consumatori. Astfel, așa cum se poate observa în graficul de mai jos, din anul 2010 până în anul 2020, lungimea totală a rețelei de simple de distribuție a apei potabile a fluctuat, de la 40 de km, la 34 de km.

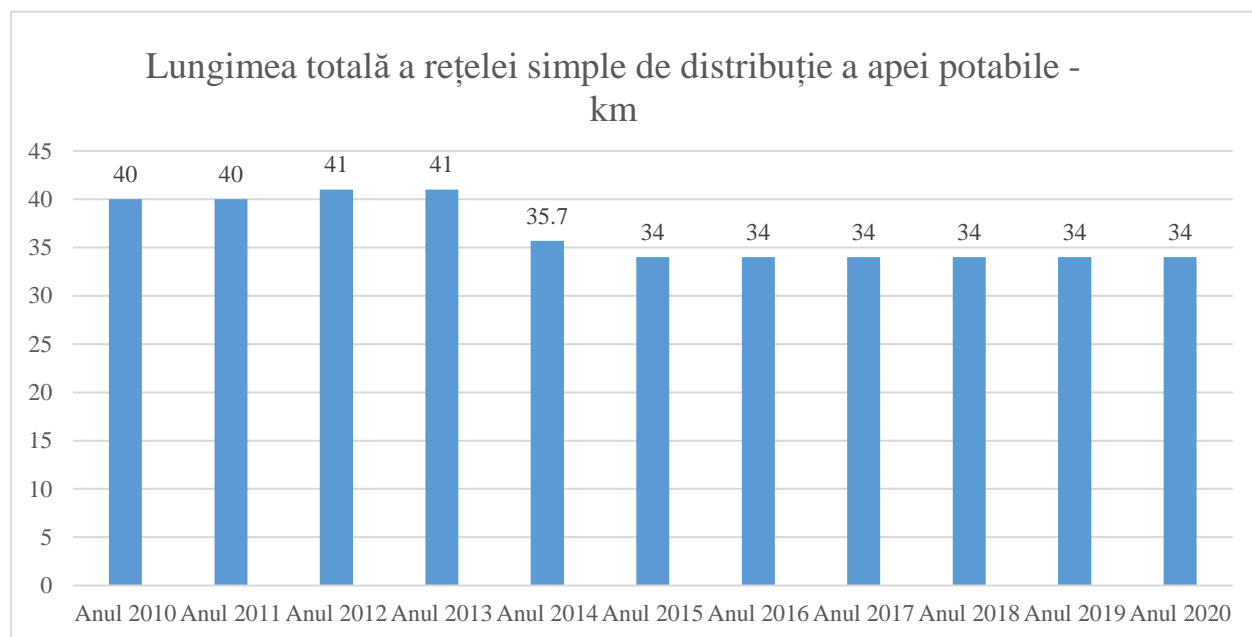

Figura 18: Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile – km. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor reprezintă cantitatea totală de apă potabilă care a fost livrată populației, agenților economici. Se poate observa din figura de mai jos că din cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor, majoritatea este folosită pentru uz casnic. Dacă în anul 2010 cantitatea de apă potabilă totală era de 146 mii metri cubi, până în anul 2020 aceasta a scăzut gradual, ajungând la 60 mii metri cubi.

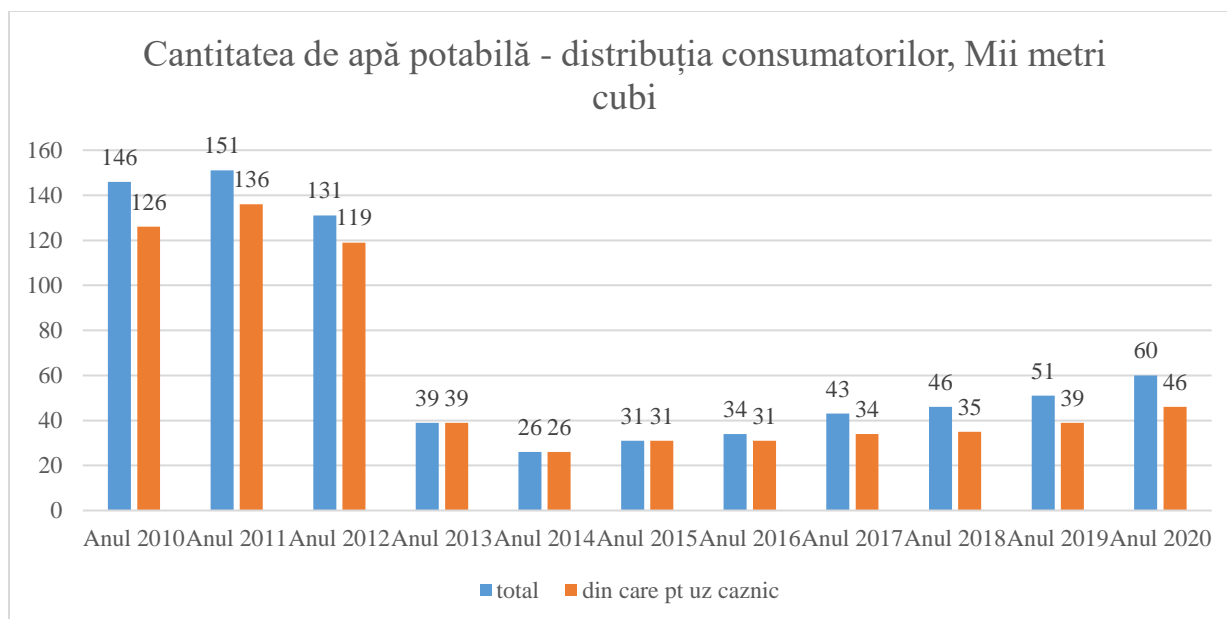

Figura 19: Cantitatea de apă potabilă. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Conform Studiului de Fundamentare privind echiparea tehnico-edilitară a teritoriului (2020, pag. 11), comuna deține o stație de pompare apă, propriile surse de alimentare și nu este racordată la sistemele centralizate al operatorilor regionali (Compania de Apă Someș și Compania de Apă Arieș).

Există o stație de epurare în localitatea Luna de Jos.

În ceea ce privește **rețeaua de canalizare**, localitatea Dăbâca încă nu acoperă nevoile tuturor locuitorilor, lungimea acesteia fiind de 9,3 kilometri în anul 2020. Doar localitatea Luna de Jos este conectată la rețeaua de canalizare.

Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare, măsurată în kilometri reprezintă lungimea canalelor prin care se colectează și evacuează apele reziduale și a celor pluviale. Se poate observa din tabelul de mai jos faptul că lungimea totală a conductelor de canalizare a crescut în ultimii 9 ani (pentru care sunt date disponibile), situându-se la 9,3 km (conform Institutului Național de statistică).

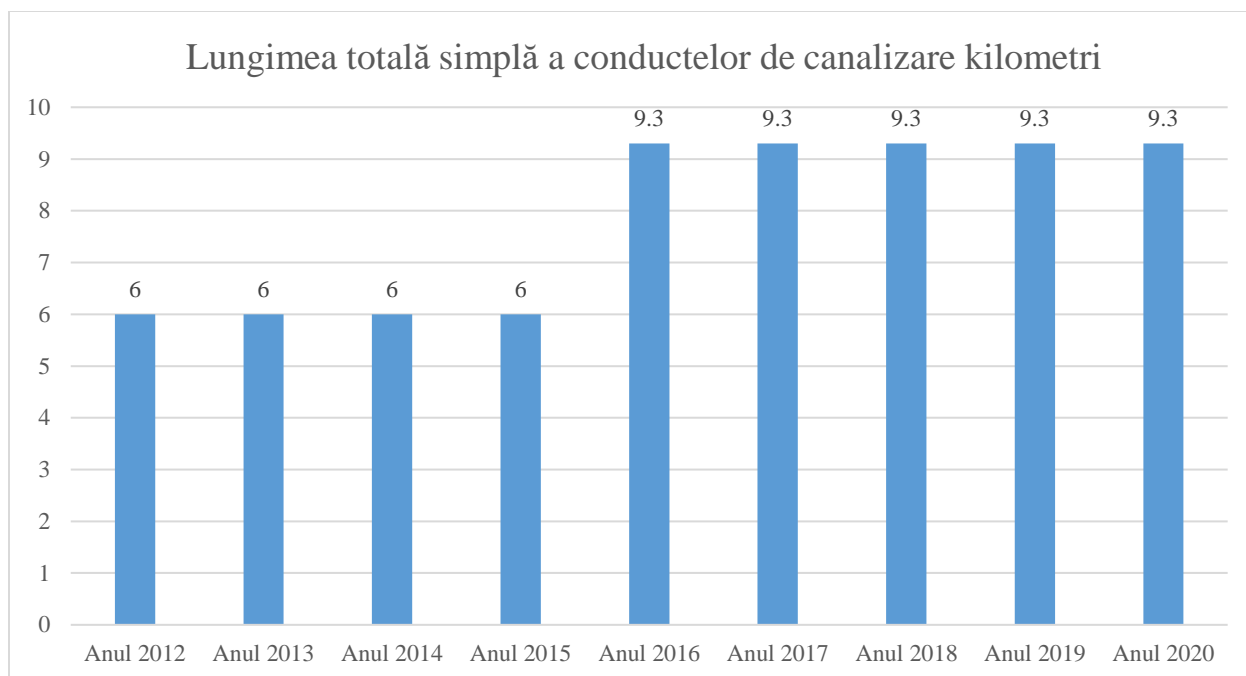

Figura 20: Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare -km. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Conform datelor din PATJ, din numărul total de 940 de locuințe, 928 sunt racordate la rețeaua electrică, existând o pondere de 98,72% de locuințe racordate la **rețeaua electrică**. În localitatea Dăbâca sunt 10 locuințe neracordate la rețeaua electrică, iar în celelalte 2 localități există în fiecare dintre acestea câte o locuință neracordată la energia electrică (Studiul de Fundamentare privind Echiparea Tehnico-Edilatară a Teritoriului, 2020, pag. 101-102).

Unitățile administrativ-teritoriale racordate la rețeaua de distribuție a gazului natural sunt localizate preponderent în partea central-estică, nord-estică și sud-estică a județului. Această distribuție a fost influențată de configurația spațială a rețelei de transport, construită preponderent înainte de 1989 pentru alimentarea centrelor industriale ale județului (Cluj-Napoca, Turda, Câmpia Turzii, Gherla, Dej). În prezent, comuna nu este racordată la **rețeaua de distribuție a gazului natural** (Studiul de Fundamentare privind Echiparea Tehnico-Edilatară a Teritoriului, 2020, pag. 128).

Deșeurile sunt colectate de către operatorul privat Strict Prest SRL, conform datelor transmise de Primăria comunei.

Referitor la gradul de deservire a serviciilor de telecomunicații, la nivelul localității Pâglișa nu există servicii de telefonie fixă, internet sau de televiziune, în timp ce la nivelul celorlalte două localități gradul de deservire este foarte mare. Referitor la semnalul telefonic, în Pâglișa acesta este foarte slab, pe când în Dăbâca și Luna de Jos semnalul este mediu (Studiul de Fundamentare privind Echiparea Tehnico-Edilitară a Teritoriului, 2020, pag. 169-186).

Comuna deține un buldoexcavator. Mai mult, referitor la capacitatea administrativă, comuna deține 6 aplicații software (Studiul de Fundamentare privind Capacitatea Administrativă, 2020, pag. 156).

Comuna are în administrarea sa următoarele: 1 clădire pentru administrația locală, 4 clădiri cu destinația școli/grădinițe, 4 cămine culturale și alte 3 clădiri. De asemenea, comuna dispune de 10 terenuri intravilane cu o suprafață de 5 hectare, 4,5 hectare loturi zootehnice, 14,4 hectare de pădure, 448,4 hectare pășuni comunale, 11,3 hectare de fâneță și 2,9 hectare teren arabil (Studiul de Fundamentare privind Capacitatea Administrativă, 2020, pag. 161).

Comuna dispune, de asemenea de terenuri care pot fi puse la dispoziția investitorilor, în toate cele trei localități. În localitatea Dăbâca deține 151 de hectare de pășuni, în Luna de Jos 117 hectare, iar în Pâglișa 90 de hectare arabil (Studiul de Fundamentare privind Capacitatea Administrativă, 2020, pag. 164).

În anul 2017, la nivelul comunei a fost înființat Serviciul voluntar pentru Situații de urgență, unde este angajată în prezent o persoană.

2.5. Sănătate

La nivelul comunei Dăbâca, conform datelor transmise de Primăria comunei Dăbâca., în anul 2022 existau 2 cabinete medicale de familie și o farmacie. Referitor la personalul medical din comună, există un medic de familie, o asistentă medicală, un farmacist.

În localitatea Luna de Jos, funcționează Centrul de Îngrijire și Asistență, care a fost înființat în anul 1974 în clădirea unui vechi conac. Este un centru de tip rezidențial pentru persoane adulte și vârstnice cu dizabilități fizice, mentale și sociale.

Misiunea centrului este aceea de a asigura respectarea drepturilor omului, a autonomiei, intimității, confidențialității și de a oferi servicii psiho-socio-medicele pacienților la nivelul standardelor de calitate.

Printre serviciile oferite de centru se numără: găzduire și întreținere, asistență medicală, masaj și kinetoterapie în vederea creșterii mobilității articulare, forței și rezistenței musculare, coordonarea controlului și echilibrului, activități de recuperare psiho-socială, consiliere psihologică, activități de recreere și socializare (vizionare TV, jocuri, plimbări, grădinărit), dezvoltarea deprinderilor de viață independentă.

Centrul este compus din trei clădiri, are un număr de 20 camere, astfel: corpul de clădire A are un număr de 8 camere în care sunt găzduiți 50 de beneficiari, în corpul B sunt găzduiți 24 de beneficiari, iar în corpul D sunt 10 beneficiari. Totodată, centrul mai dispune de spații anexe pentru partea de zootehnie, fiind crescute 100 capete ovine și cultivate legume pe un hectar de teren.

2.6. Educație

Educația are roluri variate și implicații în diferite domenii (economic, social, cultural, etc.), toate acestea contribuind nu doar la dezvoltarea personală a individului, ci și la dezvoltarea societății, respectiv a unei comunități (Ministerul Educației Naționale).

În prezent, conform datelor transmise de Primăria comunei Dăbâca, există o grădiniță și școală cu clasele I-IV în localitatea Luna de Jos și o grădiniță și școală cu clasele I-VIII în localitatea Dăbâca. De asemenea, există un centru de tip after-school care a funcționat până la debutul pandemiei de COVID-19.

La nivelul comunei populația școlară în ultimii 11 ani a înregistrat un trend descendent în perioada 2010-2020, cu ușoare oscilații.

Numărul preșcolarilor a fluctuat de-a lungul perioadei analizate, tendința fiind una de scădere a numărului acestora, în anul 2020 întâlnind o ușoară creștere. Același trend în scădere este întâlnit și în cazul școlărilor, când în anul 2010 erau înscriși 107 elevi, iar în anul 2020 doar 79 de elevi.

Concluzionând, populația școlară a întâlnit o ușoară scădere de-a lungul perioadei analizate.

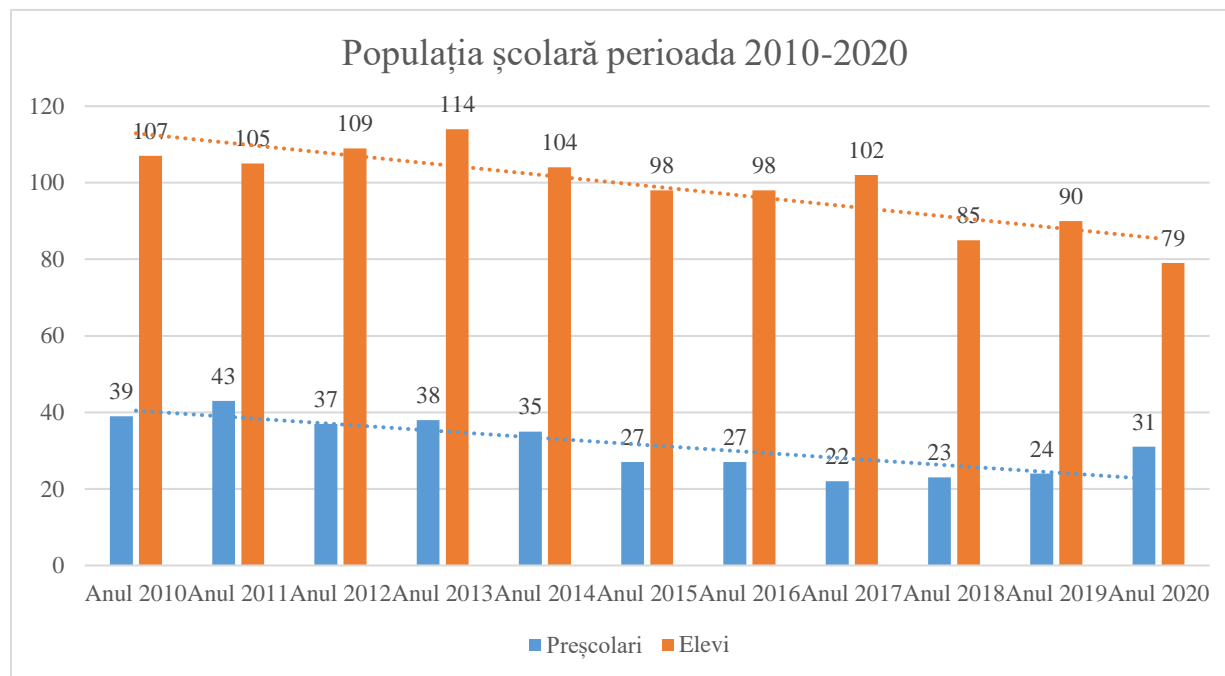

Figura 21: Evoluția populației școlare în perioada 2010-2020. Sursa: Institutul Național de Statistică

Situația personalului didactic a rămas constantă pentru personalul didactic din învățământul preșcolar și relativ constantă de-a lungul perioadei analizate pentru învățământul primar și gimnazial, numărul profesorilor fluctuând de-a lungul perioadei analizate, iar comparând strict anii de referință 2010 și 2020, numărul acestora scăzând ușor.

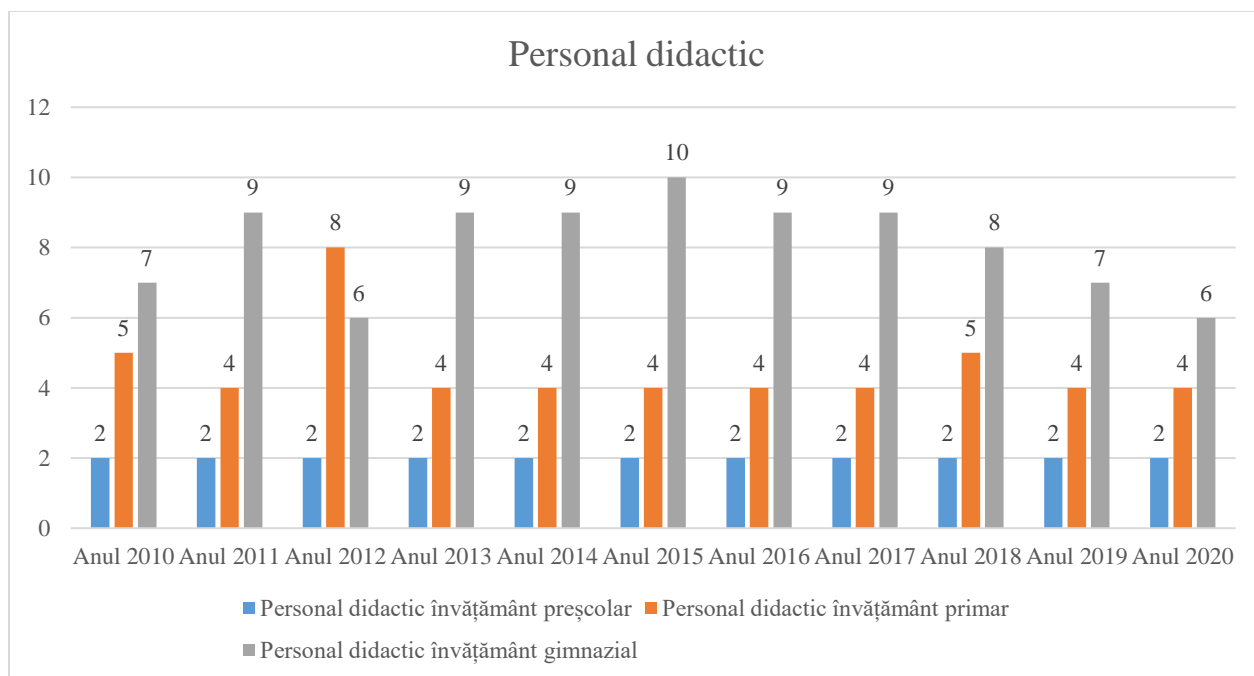

Figura 22: Situația personalului didactic. Perioada 2010-2021. Sursa: prelucrare date Inspectoratul Școlar Județean Cluj

Referitor la infrastructura educațională, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în anul 2020 la nivelul comunei existau: 10 săli de clasă cu cabinete școlare (din care 2 pentru învățământul preșcolar), 3 laboratoare școlare, 1 sală de gimnastică.

Anul	Rata absenteismului
2014-2015	9.8
2015-2016	4.03
2016-2017	3.15
2017-2018	2.27
2018-2019	1.57
2019-2020	2.10

Tabelul 9: Rata absenteismului în comuna Dăbâca, perioada 2014-2020. Sursa: prelucrare date Inspectoratul Școlar Județean Cluj

În ceea ce privește notele la evaluarea națională, Școala Gimnazială "Gelu Românul", din Dăbâca prezintă următoarele medii:

Anul	Media Evaluare Națională
2020	6.05
2019	5.65
2018	4.86
2017	7.00
2016	6.22
2015	6.29
2014	5.31
2013	4.29

Tabelul 10: Situația mediilor la evaluarea națională, perioada 2013-2020, la nivelul comunei Dăbâca. Sursa: prelucrare date Inspectoratul Școlar Județean Cluj

Școala Gimnazială "Gelu Românul" a încheiat un parteneriat cu școala Gimnazială "Octavian Goga", Cluj-Napoca, scopul acestui parteneriat constând în îmbunătățirea actului managerial, dar și creșterea performanțelor elevilor aceasta fiind reflectată prin notele bune la examene, dar și alte activități prin care se face schimb de bune practici. Parteneriatul acesta este format dintr-o școală de la nivel rural și una de la nivel urban, astfel că se pot crea diferite activități comune, dar se și poate face schimb de informații.

Pentru școala din Dăbâca, au fost câștigate proiecte de investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii, respectiv termoizolare și zugrăveli interioare.

2.7. Turism

Conform Comisiei Europene, turismul are un rol covârșitor în dezvoltarea comunităților datorită potențialului natural pe care o comunitate îl deține. Turismul nu înseamnă doar o dezvoltare a comunităților datorată potențialului natural de care acestea dispun, ci înseamnă și o dezvoltare a comunității prin valorificarea culturii locului, a unicității locului. Sprijinirea

turismului ajută comunitatea să se dezvolte în primul rând din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere cultural. Practicarea turismului pune accentul pe dezvoltarea părții culturale a unei comunități, pe dezvoltarea și reliefares resurselor naturale de care o comunitate dispune. Turismul reprezintă, de asemenea, o activitate destinată recreerii.

Comuna Dăbâca dispune de bazele necesare dezvoltării turismului deoarece de o cultură bogată, dar și de un cadru natural atractiv. Turismul este activitatea care atrage noi persoane la nivelul unei comunități, turiști care aduc nu doar resurse financiare în comunitate, dar care creează nevoi noi pe care comunitatea le poate dezvolta în vederea satisfacerii acestora.

Tipurile de turism care se pretează a fi promovate în comuna Dăbâca, conform PATJ Cluj, sunt: **turism cultural-istoric, turismul cultural-religios, cicloturism, turismul de drumeție, dar mai ales agroturismul.**

Turismul cultural-istoric este stimulat de prezența unor obiective istorice, în cazul comunei Dăbâca, de prezența ruinelor cetății din Dăbâca (secolul X), Castelul Teleki (1650), Conacul Rhedy (sec. XVIII).

- **Cetatea Dăbâca**

Primele cercetări privind cetatea datează din 1837 și aparțin lui K. Hodor, fiind urmate în 1942 de sondajul arheologic al lui K. Crettier și apoi de o cercetare arheologică amănunțită inițiată în 1964 de către echipa lui Constantin Daicoviciu.

Cetatea are formă inelară și era formată dintr-un număr de patru incinte fortificate, cu un diametru total de 600 m. Era așezată pe terasa superioară a văii Lonei și avea rolul de a menține controlul asupra drumului de transport al sării de la Sic la Poarta Meseșului.

Prima cetate a fost ridicată în secolul IX. K. Hodor, care a descris în 1837 ruinele cetății, presupunea că a fost ridicată pe locul unei cetăți dacice. Cetatea secolului IX-X era apărată cu șanțuri și cu valuri de pământ. Ulterior, s-a ridicat și un turn patrulater, respectiv un zid de legătură al părții estice și vestice ale primei incinte, zid de 3,2 m grosime. Atât turnul, cât și zidul au fost distruse în timpul invaziei mongole.

Arheologii români și-au concentrat multă vreme eforturile pentru a descoperi elemente care să susțină textul din Gesta Hungarorum cum că cetatea ar fi reprezentat reședința conducătorului

local Gelu. Aceste eforturi nu au fost încununate de succes, deși, contrar opiniei arheologului maghiar Bóna, locuirea sitului în secolul al IX-lea a fost confirmată de o serie de obiecte.

A fost distrusă la invazia tătarilor din 1241, fiind apoi reconstruită. Nu a mai reușit însă să își recâștige importanța. Pietrele cetății au fost folosite la construirea castelului Teleki. Actualmente, resturile cetății sunt parțial acoperite.

Cetatea Dăbâca este menționată pentru prima dată în anul 1214, iar în 1243 printr-un act de donație, regele Bela al IV-lea al Ungariei donează 3 sate care aparțineau cetății (Fatateleke, Bachunateleke și Chegeteleke) către comișii Theotonicus și Hermann, în semn de mulțumire pentru serviciile lor.

Figura 23: Cetatea Dăbâca. Sursă: Prelucrare proprie.

- **Castelul Teleki**

Din vechiul castel a mai supraviețuit doar turnul sudic, cu o înălțime de circa 35 m și parțial parcul. Restul castelului a fost demolat din ordinul împăratului Austriei după 1700. Piatra rezultată din demolare a fost folosită la construirea unui zid lung de circa 700 m, gros de un metru și înalt de 4 m, și a unei noi clădiri (castelul Teleki), care în prezent adăpostește spitalul din localitate.

După 1980 o porțiune de 500 m de zid a fost demolat și piatra valorificată. Se mai păstrează circa 200 m din zid în jurul Centrului de îngrijire și asistență din localitate. Parcul castelului cuprinde arbori cu vârsta de peste 500 ani (stejari, fagi, castani).

Figura 24: Turnul de vânătoare al castelului Teleki. Sursă: Prelucrare proprie.

- **Conacul Rhedy**

Acest conac este înscris pe lista Monumentelor Istorice ale județului Cluj, elaborată de Ministerul Culturii și Cultelor din România în anul 2004. A fost construit în secolul XVIII și poartă numele fostului proprietar.

Turismul cultural-religios – este stimulat de existența unui bogat patrimoniu antropic de factură religioasă, care include în sfera sa de interes deopotrivă bisericile monument-istoric, dar și o serie de edificii care nu beneficiază de acest statut, însă întrunesc (grație arhitecturii și/sau al specificului manifestărilor religioase găzduite în cadrul acestora cu ocazia hramurilor, al slujbelor asociate sărbătorilor religioase) caracteristicile atractive necesare includerii lor în circuitele turistice funcționale (cazul bisericilor de lemn și al majorității mănăstirilor) și valorificării lor prin intermediul pelerinajelor religioase și al vizitelor de factură culturală. În ceea ce privește obiectivele cultural-religioase din comuna Dăbâca, două monumente de arhitectură cu valoare deosebită sunt înscrise în lista monumentelor istorice din județul Cluj, fiind supuse protecției: Biserica reformată din comuna Dăbâca (1743) și Biserica reformată din Luna de Jos (1727).

Figura 25: Biserica reformată din Dăbâca. Sursă: Prelucrare proprie.

- **Biserica reformată din comuna Dăbâca (1743):** a fost construită de văduva lui István Káli Kun, Zsófia Keserű. Forma lăcașului de cult este una tipic medievală. Se mai păstrează portalul renescentist al bisericii medievale. Biserica a fost renovată în anul 1867.
- **Biserica reformată din Luna de Jos (1727):** În cimitirul reformat, a existat o biserică medievală în stil gotic distrusă în împrejurări neclare, înainte de 1700, distrugere ce pare a avea legătură cu frământările religioase generate de reformă și cu cele două mari schimbări: trecerea de la catolicism la religia unitariană și apoi de la religia unitariană la religia reformată (în anul 1641). Unii istorici maghiari consideră că distrugerea bisericii medievale a avut loc în timpul domniei principelui Francisc Rákóczi. În 1727 Teleki Pál și soția sa, Vay Katalin, construiesc o nouă biserică în sat: „Kendilonense Templum ex fundamentis fieri curant.

Figura 26: Biserica ortodoxă “Adormirea Maicii Domnului” din Dăbâca. Sursă: Prelucrare proprie.

Pe lângă aceste două biserici cu valoare culturală extrem de importantă, în comuna Dăbâca mai sunt 3 biserici ortodoxe, câte una în fiecare localitate, de o importanță cultural-religioasă însemnată.

Figura 27: Biserica ortodoxă din Luna de Jos. Sursă: Prelucrare proprie.

Cicloturismul reprezintă o altă formă a turismului recreativ care relevă, la rândul său, posibilități largi de practicare, inclusiv datorită flexibilității în privința existenței unei baze materiale propriu-zise pentru a se putea practica efectiv. Întreaga zonă a comunei Dăbâca se pretează foarte bine parcurgerii cu bicicleta datorită drumurilor forestiere.

Turismul de drumeție reprezintă forma de turism cea mai accesibilă populației aflată în căutarea relaxării, agrementului și refacerii fizico-psiice datorită faptului că nu reclamă edificarea unei infrastructuri specifice, practicarea acesteia fiind stimulată de primul rând de valoarea

peisagistică a zonelor deluroase , dar și de prezența pădurilor și nu în ultimul rând de regiunea tufurilor vulcanice și de Ținutul Fluturelui Albastru.

Regiunea tufurilor vulcanice zotelifere formate din zoteliți în procent de 25% până la 50%, este o atracție pentru cei pasionați de plimbări în natură. Locuitorii din Pâglișa numesc acest loc *Peșteră*, având în vedere aspectul aparent similar cu cel al unei peșteri. Toamna, plimbările sunt și mai atractive, deoarece în această perioadă se pot culege fructe de pădure care se găsesc din belșug în această zonă.

Tufurile conțin un tip de minerale, numite zeoliți, care funcționează ca "site moleculare" în epurarea apelor uzate, sunt buni aditivi furajeri, fertilizează solurile, combat dăunătorii și sunt tot mai preferați în fabricarea hârtiei. Tufurile vulcanice au fost folosite ca piatră de construcție, dar proprietățile acestora sunt nenumărate.

Ținutul Fluturelui Albastru este chiar locul în care Câmpia Transilvaniei întâlnește Podișul Someșan, fiind caracterizat de pajiști unice în lume. Sub influența neinvazivă a locuitorilor locului, **Ținutul Fluturelui Albastru** s-a conservat și a rămas unicul loc unde se regăsesc toate speciile de fluturi maculinea. Geografic, acest ținut se întinde pe raza a 12 comune, printre care și Dăbâca. Dealurile Clujului de est sunt singurul loc din Europa unde se întâlnesc cele 4 specii de maculinea prezente pe continent. Doar în acest ținut ei găsesc în același loc, sorbestreaua - singura specie de plantă pe care pot depune ouă și o anumită specie de furnică (singura care le devine gazdă și protectoare timp de peste 11 luni).

Ținutul își ia denumirea nu numai de la aripile fluturilor rari, maculinea, ci și de la culoarea Someșului care îl traversează, de la poveștile cu nobili de sânge albastru din multiplele castele din jur, de la casele tradiționale albastre cu șuri din piatră vulcanică sau de la câmpurile plantate cu lavandă și fructe de pădure.

Marca Ținutul Fluturelui Albastru a fost lansată în anul 2019 la capătul unui proces complex de branding realizat prin consultarea comunităților și a autorităților locale. Asociația *Plaiuri Noi* a coordonat și a participat în mai multe proiecte regionale în Județul Cluj sau în Transilvania în vederea promovării acestui ținut și a conservării sale. Organizația *Plaiuri noi* organizează constant drumeții în Ținutul Fluturelui Albastru.

Agroturismul este cel care valorifică potențialul de cazare existent în gospodăria țărănească, dar creează și furnizează diferite servicii și activități necesare turiștilor. Conservarea tradițiilor, culturii, a specialităților gastronomice, precum și diversitatea resurselor turistice rurale oferă potențial pentru dezvoltarea acestui sector.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în anul 2021 pe raza comunei era înregistrată o singură pensiune agroturistică, care dispune de 9 locuri de cazare. În anul 2020 pensiunea a găzduit 88 de turiști care au sosit în această comună (Institutul Național de Statistică).

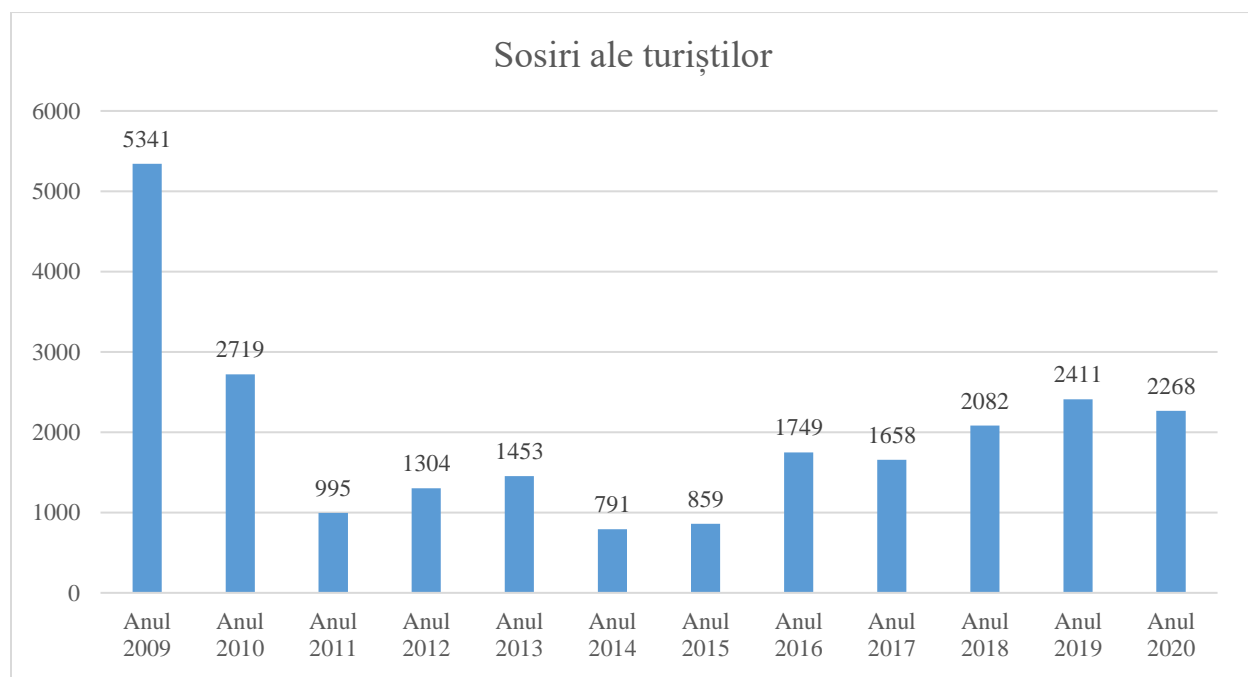

Figura 28: Sosiri ale turiștilor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Un element important de agrement este lacul aflat între satul Pâgliša și Dăbâca, numit și Pescărie. Acesta este așezat într-un loc potrivit pentru camping unde se poate pescui, dar se poate de asemenea practica sportul (fotbal, tenis de masă), fiind un punct de atracție turistică.

2.8. Cultură

Cultura locală este susținută de căminele culturale, dar și de bibliotecile de la nivelul comunei. Astfel, la nivelul comunei, există 4 cămine culturale, 2 în localitatea Dăbâca, iar celelalte 2 în celelalte localități aparținătoare. Dintre acestea, 3 cămine sunt reabilitate.

În comuna Dăbâca în anul 2020 exista o bibliotecă publică, iar numărul personalului angajat era de o persoană (Institutul Național de Statistică).

În perioada 2011-2020, conform datelor furnizate de către Institutul Național de Statistică, numărul cititorilor din comună a scăzut considerabil, de la 203 cititori activi în anul 2011, la 13 cititori activi în anul 2020.

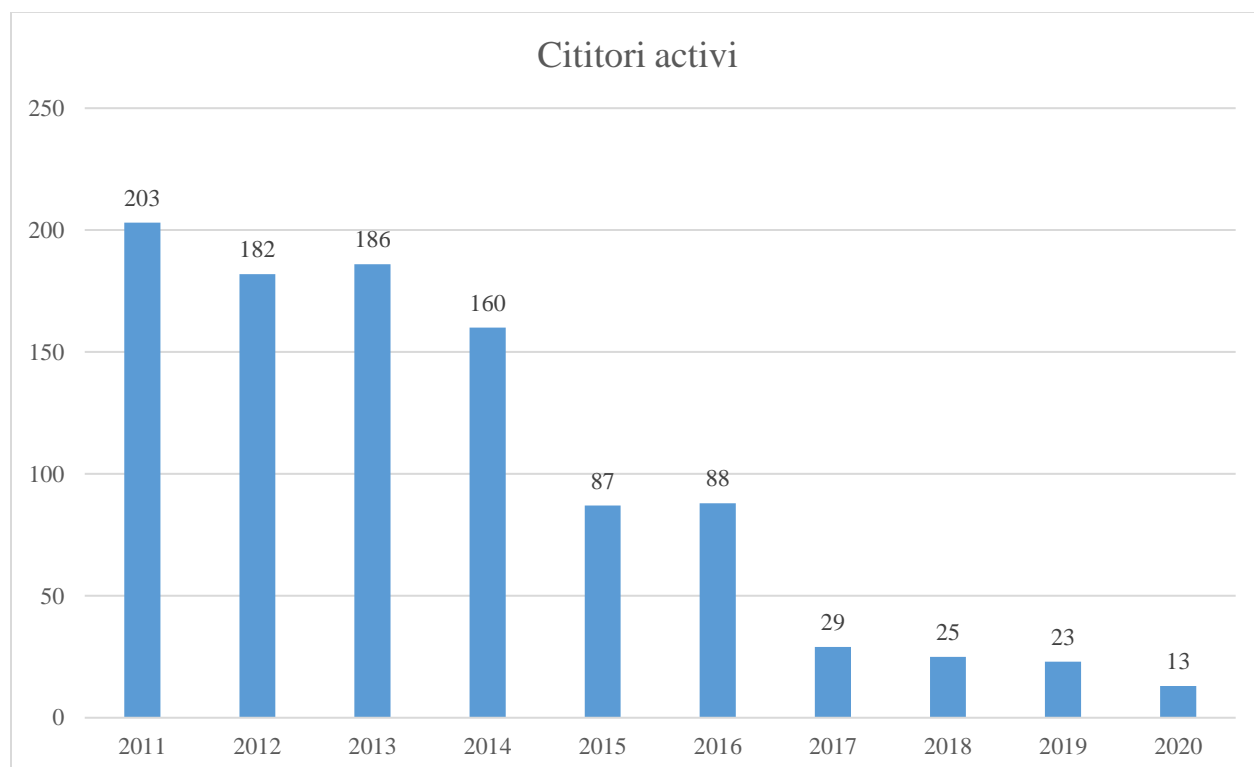

Figura 29: Numărul de cititori activi. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

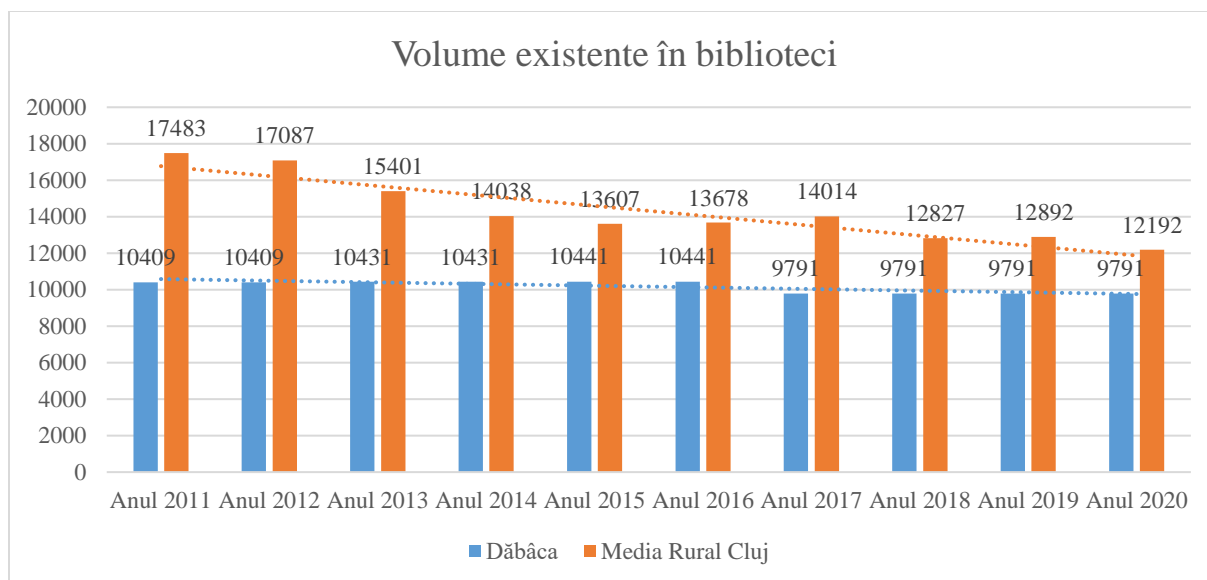

Figura 30: Volume existente în biblioteci. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Referitor la numărul volumelor existente în biblioteci, în ultimii ani, comuna a înregistrat un trend general descrescător, similar cu cel de la nivelul Mediei Rural Cluj, însă se poziționează sub aceasta. Numărul volumelor care a scăzut în perioada analizată nu este unul foarte ridicat, comparativ cu ce al Mediei Rurale Cluj.

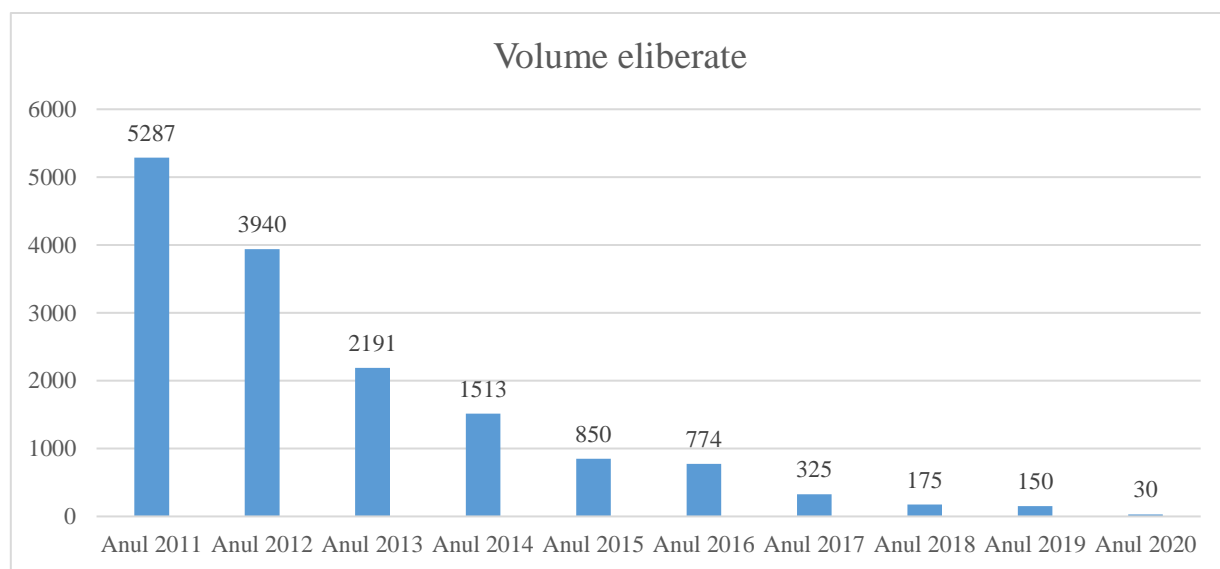

Figura 31: Numărul volumelor eliberate în biblioteci. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS.

Numărul volumelor eliberate în biblioteci are de asemenea un trend descrescător, acesta fiind unul foarte accentuat, în strânsă legătură cu numărul cititorilor activi în biblioteci.

Un aspect important de menționat cu privire la activitate bibliotecii din comuna Dăbâca este că aceasta derulează o serie de activități cultural-educative pentru copiii din comună, sub coordonarea reprezentanților bibliotecii. Astfel de activități au un impact puternic pozitiv asupra educației copiilor, aceștia dobândind o serie de cunoștințe și abilități, ce contribuie la dezvoltarea copiilor, dar implicit și a comunității.

În ceea ce privește dimensiunea culturală, la nivelul comunei a fost înființată Asociația Culturală Junii Cetății Dăbâca. Scopul acestei asociații este recuperarea patrimoniului material și imaterial, dar și transmiterea valorilor culturale specifice comunei. Unul dintre proiectele culturale de o importanță crescută pentru comună este construirea unui muzeu al satului. Acest proiect este parțial implementat în cadrul Căminului Cultural din localitatea Dăbâca. În ceea ce privește atingerea obiectivului referitor la recuperarea patrimoniului imaterial și transmiterea acestuia mai departe, la nivelul acestei asociații, activează un ansamblu de dansuri populare reunoscut și apreciat la nivel local, județean, național. De asemenea, se desfășoară și evenimente culturale pe teme religioase (Săptămâna Luminii, eveniment care promovează tradițiile și obiceiurile pascale), dar și șezători și spectacole care aduc în prim plan tradițiile și obiceiurile strămoșești.

2.9. Agricultura

Agricultura reprezintă unul dintre sectoarele în care activează locuitorii din comuna Dăbâca, având în vedere și așezarea geografică și relieful și specificul zonelor rurale.

Fondul funciar este format din teren arabil, pășuni și fânețe naturale, livezi, păduri și alte terenuri forestiere, terenuri cu ape și bălți, construcții, drumuri și căi ferate, terenuri cu ape și bălți, dar și terenuri degradate și neproductive.

În ceea ce privește suprafața totală a comunei Dăbâca, aceasta înregistrează 5023 de hectare. În tabelul următor, se poate observa care este modul de folosință a terenurilor (date furnizate de primăria Comunei Dăbâca):

Suprafața totală (Ha)	5023 ha
- Intravilan (ha)	406,08 ha
- Extravilan (ha)	4616,92 ha
Din care :	1656 ha
Terenuri arabile:	
Pășuni:	946 ha
Fânețe:	996 ha
Vii:	0 ha
Livezi:	20 ha
Păduri și alte terenuri forestiere:	1068 ha
Terenuri cu ape și bălți:	83 ha
Construcții:	97 ha
Terenuri degradate și neproductive	54 ha
Căi de comunicație și căi ferate:	103 ha

Tabelul 11: Suprafața comunei. Sursa: Primăria comunei Dăbâca

Astfel, din suprafața de teren agricol, care include terenurile arabile, pășunile, fânețele, ponderea cea mai mare o au terenurile arabile, dar se înregistrează o suprafață considerabilă și de pășuni și fânețe. Drept urmare, sunt favorizate activitățile ce țin de înființarea de culturi, dar și creșterea animalelor. De asemenea, aproape o cincime din suprafața comunei este reprezentată de păduri și alte terenuri forestiere, ceea ce indică silvicultura ca o activitate importantă în comună.

Conform Planului de Amenajare a Teritoriului Județului Cluj, 17,6% din teritoriul comunei îl reprezintă pădurile, 33,7% pășunile, 1% zonele semi-naturale, 20,8% terenul arabil, 16,7% zonele agricole eterogene, și 8,7% spațiul urban (Studiul de Fundamentare privind Planificarea

teritoriului, 2020, pag. 24). Din totalul suprafeței comunei, de 5023 hectare, 10% din suprafață reprezintă teren intravilan, iar 90% reprezintă teren extravilan (Studiul de Fundamentare privind Planificarea teritoriului, 2020, pag. 27).

Principalele culturi regăsite în comuna Dăbâca sunt: floarea-soarelui (200 ha), rapiță (150 ha), soia (109 ha), grâu (114 ha), orz (81 ha), porumb (122 ha), sfeclă de zahăr (35 ha), lucernă (44 ha). Apicultura este de asemenea practică, într-o mică măsură. În ceea ce privește pomicultura, se cultivă în special meri și peri.

La capitolul zootehnie, în Dăbâca sunt înregistrate ferme de bovine, ovine, porcine, păsări. Astfel, este redat mai jos numărul de animale crescute la nivelul comunei:

Numărul de bovine	215
Numărul de ovine	1200
Numărul de păsări	5000
Numărul de porcine	150

Tabelul 12: Numărul de animale crescute la nivelul comunei. Sursa: primăria comunei Dăbâca

La nivelul comunei, sunt înregistrate 149 de persoane fizice care au exploatații agricole și 9 persoane juridice cu exploatații agricole.

2.10. Economie

2.10.1. Operatori privați

În ultimii 11 ani², se observă o creștere a operatorilor privați, respectiv a numărului firmelor de la nivel local. Dacă în anul 2010 erau înregistrate 6 firme la nivelul comunei, în anul 2020 numărul acestora a crescut la 17. Trendul general este unul crescător în perioada analizată și poate

² Analiza a fost realizată pentru perioada 2010-2020 din motive de disponibilitate a datelor

indica pe de o parte, o prosperitate în domeniul economic, iar pe de altă parte, un interes provenit nu doar de la nivelul investitorilor, ci poate și de la nivelul localnicilor care doresc să își dezvolte propria afacere în comună.

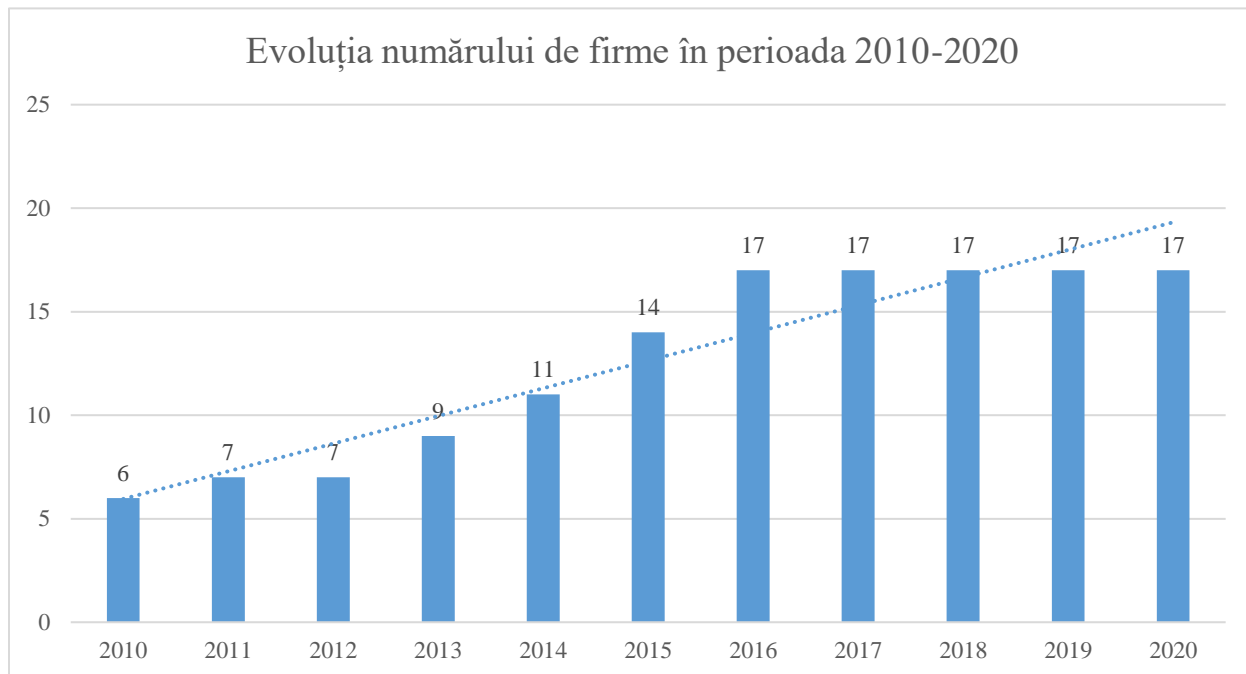

Figura 32: Evoluția numărului de firme în perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Edemos

În anul 2020, eDemos arată că firmele de la nivelul comunei (17 de firme) activau în următoarele domenii de activitate:

Domeniu de activitate	Nr. firme
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	1
10 - Industria alimentară	1
13 - Fabricarea produselor textile	1
16 - Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	1
25 - Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	1
41 - Construcții de clădiri	
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele	1
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	2

49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	1
53 - Activități de poștă și de curier	1
56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	1
58 - Activități de editare	1
74 - Alte activități profesionale, științifice și tehnice	1
86 - Activități referitoare la sănătatea umană	1
90 - Activități de creație și interpretare artistică	1
93 - Activități sportive, recreative și distractive	1

Tabelul 13: Domenii de activitate ale firmelor în anul 2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Edemos

În anul 2020, conform datelor furnizate de eDemos, se poate observa că principalele firme de la nivel local activau în următoarele domenii: comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor (2 firme), în restul domeniilor, funcționând câte o firmă: Agricultură, vânătoare și servicii anexe; Industria alimentară; Fabricarea produselor textile; Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite; Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații; Construcții de clădiri; Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete; Transporturi terestre și transporturi prin conducte; Activități de poștă și de curier; Restaurante și alte activități de servicii de alimentație; Activități de editare; Alte activități profesionale, științifice și tehnice; Activități referitoare la sănătatea umană; Activități de creație și interpretare artistică; Activități sportive, recreative și distractive.

Evoluția în timp a firmelor, perioada 2010-2020, după domeniul de activitate este redată în tabelul de mai jos:

Domeniu de activitate	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe					1	1	1	2	2	1
10 - Industria alimentară				1	1	1	1		1	1
13 - Fabricarea produselor textile							1	1	1	1
16 - Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite										
23 - Fabricarea altor produse din minerale nemetalice						1	1		1	1
25 - Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații									1	1
41 - Construcții de clădiri										
43 - Lucrări speciale de construcții		1	1	1	2	2	2	1		
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor		1	1	1						
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	2	2	1	1	2	1	1	2	2	1
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	2	1	2	2	2	3	4	3	1	1
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte						1	1	1	1	1
53 - Activități de poștă și de curier									1	1
56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație								1	1	1
58 - Activități de editare								1	1	1
73 - Publicitate și activități de studiere a pieței				1	1	1	1			
74 - Alte activități profesionale, științifice și tehnice									1	1
86 - Activități referitoare la sănătatea umană						1	1	1	1	1

90 - Activități de creație și interpretare artistică							1	1		1
93 - Activități sportive, recreative și distractive	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tabelul 14: Domenii de activitate ale firmelor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Edemos

Tabelul de mai sus conține informații cu privire la domeniul de activitate a firmelor de la nivelul comunei.

Așa cum reiese din acest tabel, se poate observa că există domenii în care numărul firmelor s-a menținut în perioada analizată, precum: prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite; activități sportive, recreative și distractive; comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor sau există domenii unde numărul firmelor a scăzut în perioada analizată, precum: comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete.

Există firme care și-au sistat activitatea în anul 2020, firme care activau în domenii variate, precum: lucrări speciale de construcții; comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor; publicitate și activități de studiere a pieței; fabricarea altor produse din minerale nemetalice. În anul 2020, a fost înființată o firmă nouă, cu un nou domeniu de activitate și anume, construcții de clădiri.

Celelalte firme au fost deschise de-a lungul perioadei analizate, numărul acestora a fluctuat, acestea funcționând și în prezent, având ca domeniu de activitate: agricultură, vânătoare și servicii anexe; industria alimentară; fabricarea produselor textile; industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații; transporturi terestre și transporturi prin conducte; activități de poștă și de curier; restaurante și alte activități de servicii de alimentație; activități de editare; alte activități profesionale, științifice și tehnice; activități referitoare la sănătatea umană; activități de creație și interpretare artistică.

Figura de mai jos reprezintă valoarea cifrei de afaceri a firmelor (suma cifrelor de afaceri ale tuturor firmelor) în perioada 2010-2020. Așa cum se poate observa, cifra de afaceri a firmelor a crescut gradual, de la un an la altul. Această creștere indică o prosperitate la nivelul comunei, din punct de vedere economic, fiind de cel puțin 8 ori mai mare în prezent, decât în anul 2010.

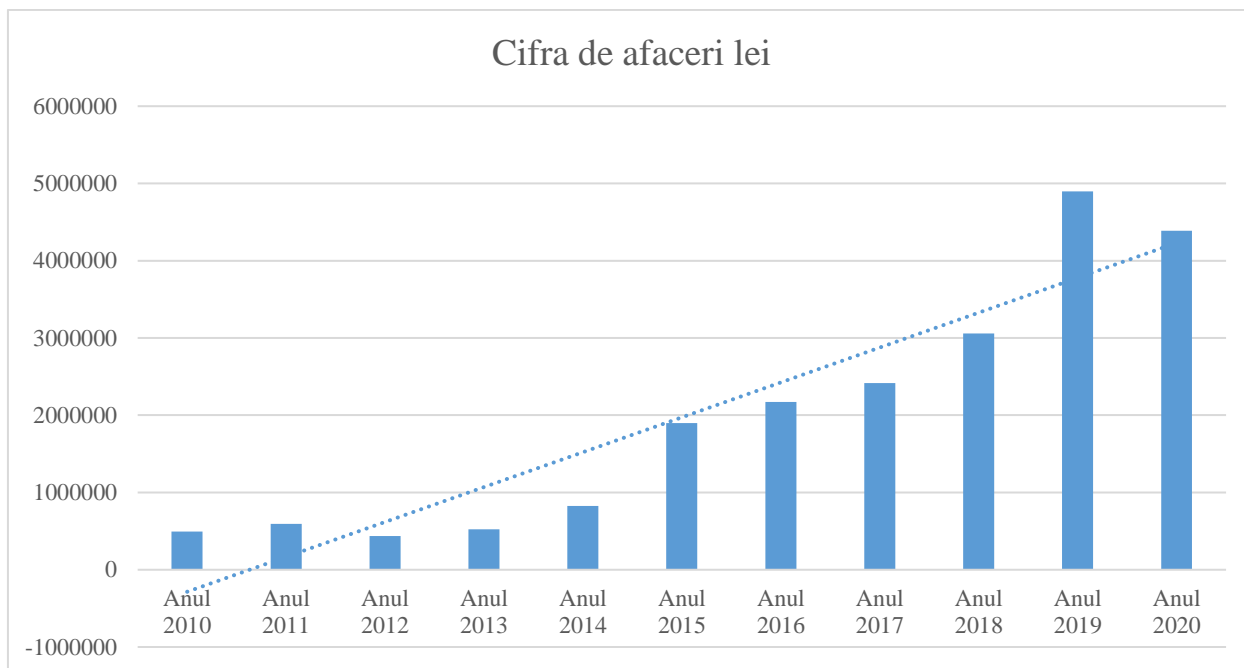

Figura 33: Cifra de afaceri - total firme din comună pe ani. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Edemos

2.10.2. Șomeri

Graficul de mai jos prezintă situația numărului de șomeri înregistrați în perioada 2010-2020 în comuna Dăbâca și în comunele de referință, dar și la nivelul Mediei Rural Cluj. Pentru comuna Dăbâca, trendul general este unul fluctuant, dar totuși în scădere, numărul șomerilor scăzând din anul 2010, până în anul 2020, de la 19 la 5. De asemenea, se poate observa că din punct de vedere al numărului de șomeri înregistrați, comuna se poziționează sub Media Rural Cluj, dar și sub comunele de referință, cu excepția comunei Borșa. Trendul general al acestui indicator de la nivelul comunei este asincron cu cel al Mediei Rural Cluj. Această scădere a numărului șomerilor indică o tendință pozitivă la nivelul comunei.

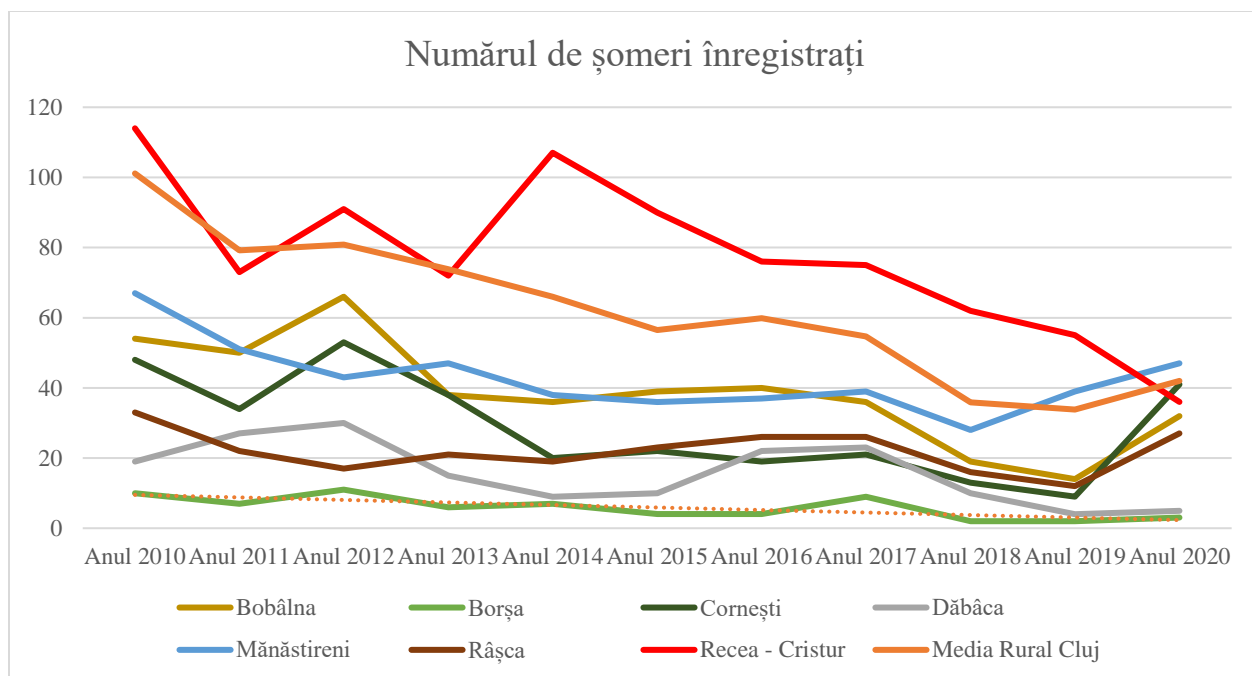

Figura 34: Numărul de șomeri înregistrați în perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Institutul Național de Statistică

2.10.3. Numărul mediu al salariaților

Numărul mediu al salariaților cuprinde persoanele angajate cu contract de muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul), al căror contract de muncă/raport de serviciu nu a fost suspendat în anul de referință (Institutul Național de statistică).

Numărul mediu al salariaților din comuna Dăbâca înregistrează pentru perioada 2010-2020 un trend în creștere. Dacă în anul 2010 la nivelul comunei numărul mediu al salariaților era de 58, în anul 2020 numărul acestora a crescut la 142, ceea ce indică o situație pozitivă pentru comună.

Comparativ cu comunele de referință, se poate observa că Dăbâca ocupă o poziție de mijloc față de acestea. Trendul general al acestui indicator, la nivelul comunei este în creștere, urmând trendul general de la nivelul Mediei Rural Cluj.

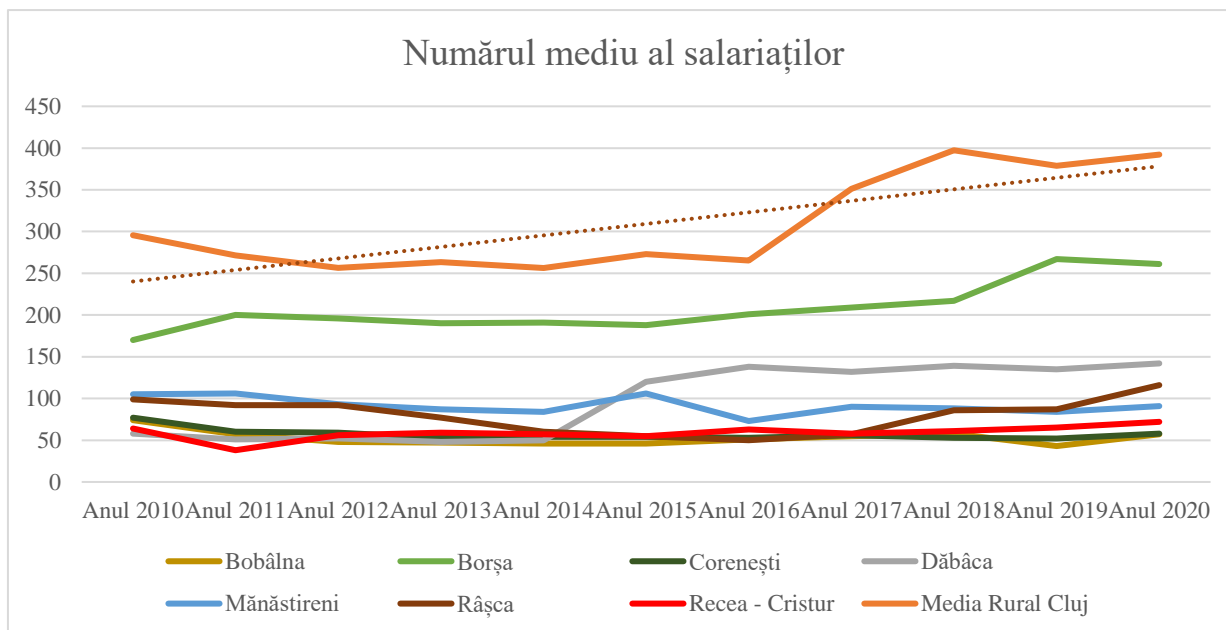

Figura 35: Numărul mediu al salariaților comunele de referință, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

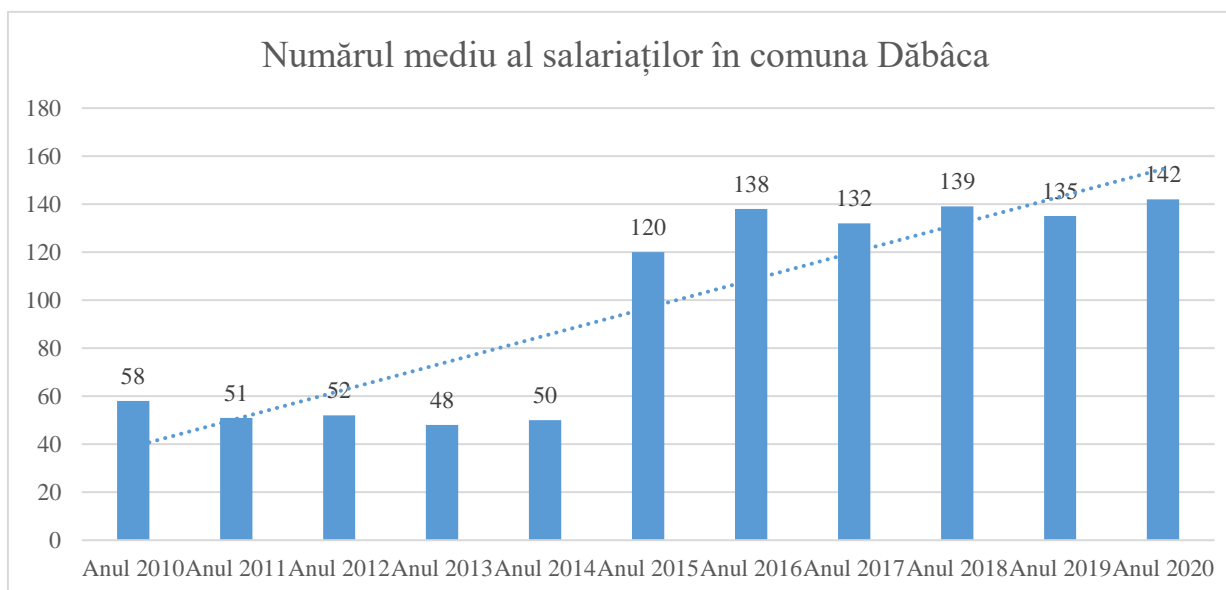

Figura 36: Numărul mediu al salariaților în comuna Dăbâca. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Referitor la numărul de salariați din administrația publică locală, reiese faptul că numărul acestora a crescut, de la 9 angajați în anul 2014, la 17 de angajați în anul 2020 (Institutul Național de Statistică). La acest număr se mai adăugă și un total de 7 asistenți personali. Creșterea numărului

de salariați în administrația publică la nivel local arată un interes crescut asupra îmbunătățirii traiului cetățenilor, dar și asupra actului administrativ.

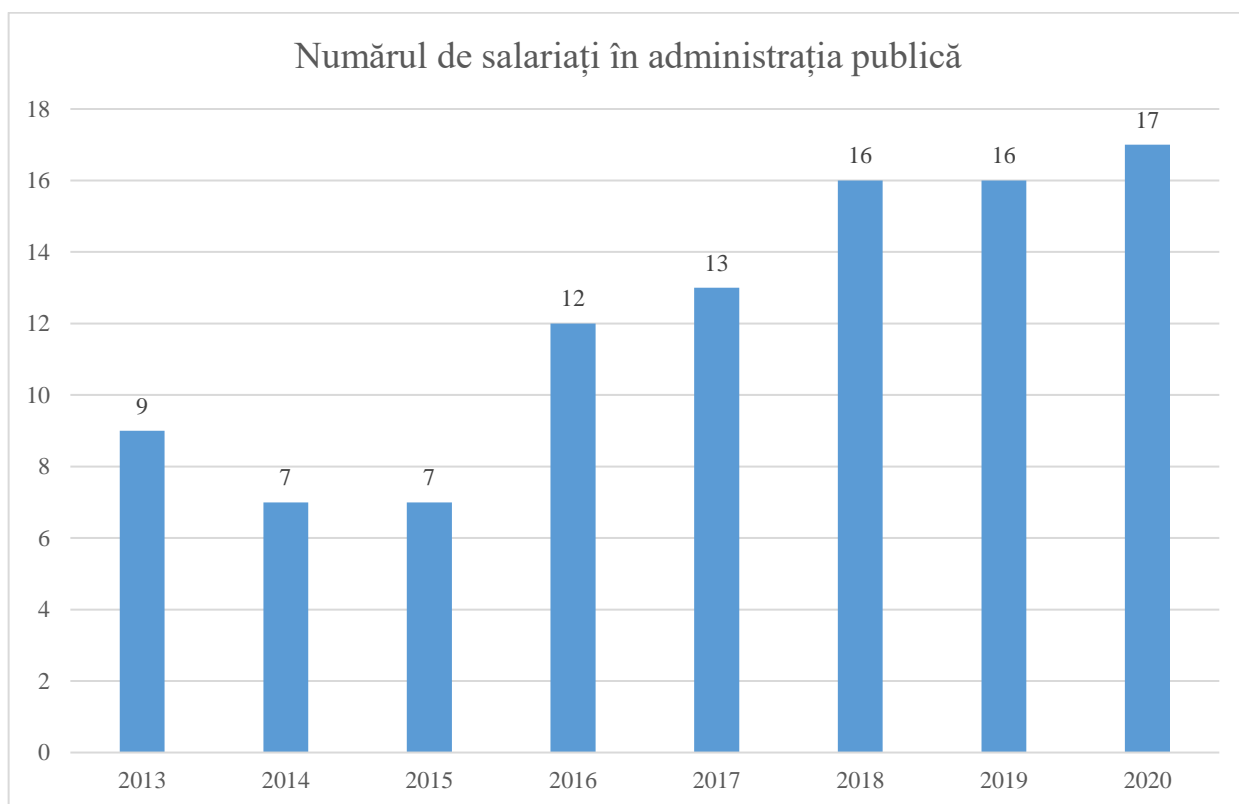

Figura 37: Numărul de salariați în administrația publică în comuna Dăbâca. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS

Conform Planului de Amenajare a Teritoriului Județului Cluj, dintr-un total de 24 de posturi de la nivelul primăriei comunei există un număr de 9 posturi vacante, neocupate în diferite specializări: financiar/contabil, juridic/resurse umane, agricol/cadastru, investiții/proiecte europene (Studiul de Fundamentare privind Capacitatea Administrativă, 2020, pag. 141). De remarcat faptul că există un interes crescut pentru resursa umană care să se ocupe de atragerea fondurilor europene.

2.10.4. Bugetul local

2.10.4.1. Calcule venituri proprii și venituri totale

Venituri totale

Veniturile totale ale unei comune cuprind veniturile proprii ale acesteia, alte sume defalcate din TVA, subvenții, sume primite de la UE/ alți donatori, dar și alte venituri.

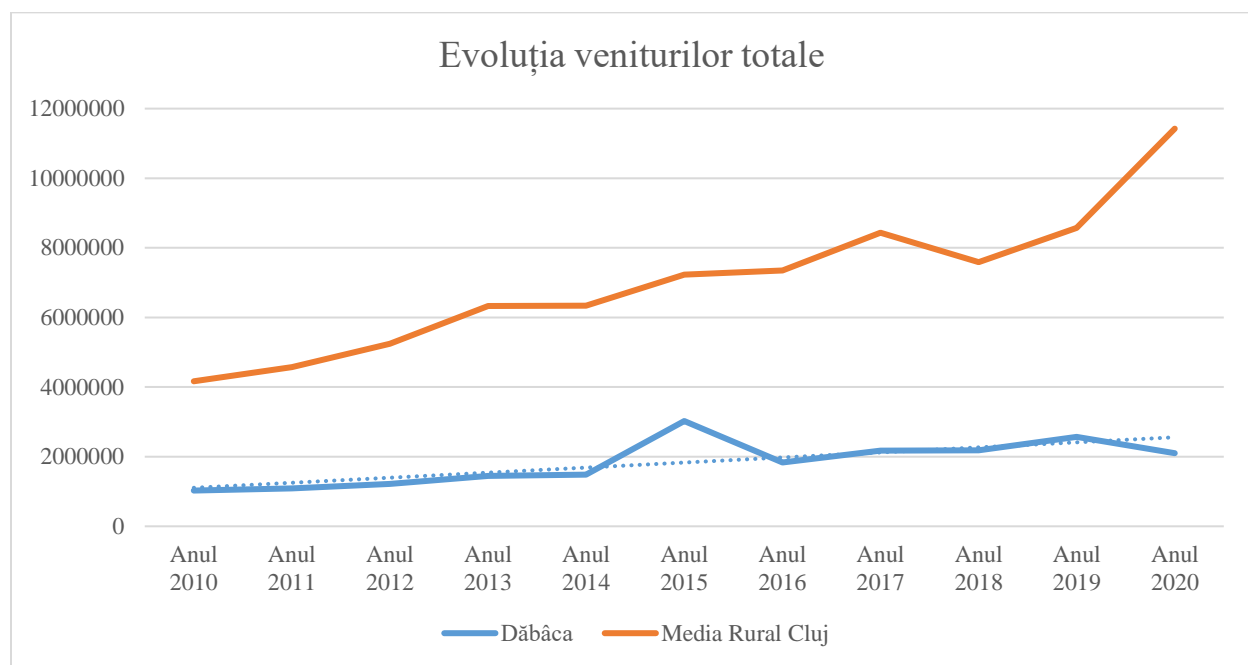

Figura 38: Evoluția veniturilor totale în comuna Dăbâca. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Veniturile totale de la nivelul comunei Dăbâca au înregistrat în perioada analizată (2010-2020) un trend general crescător, caracterizat de fluctuații, asincron pe alocuri față de cel al Mediei Rural Cluj, poziționându-se sub aceasta. Trendul fluctuant în ceea ce privește veniturile totale ale comunei poate indica o situație financiară instabilă a acesteia, însă trendul general crescător indică o situație financiară favorabilă acesteia.

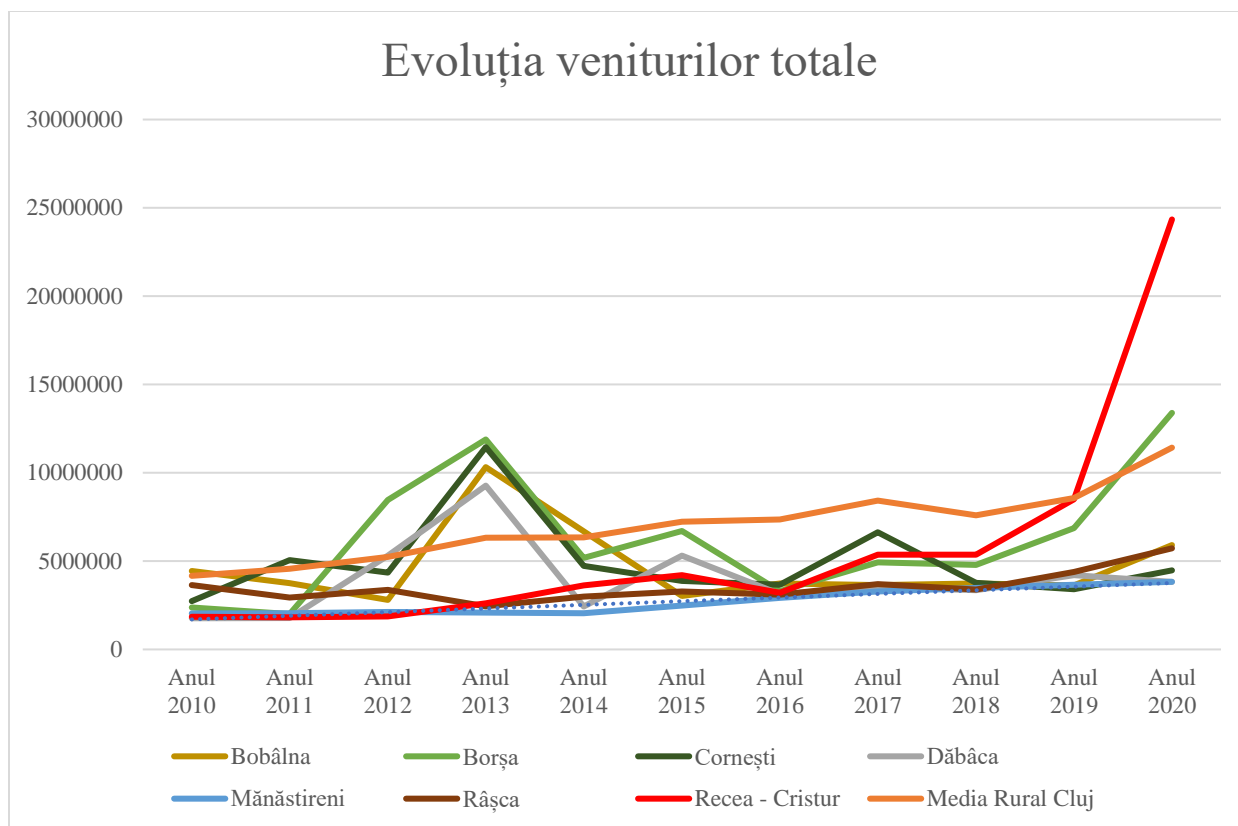

Figura 39: Evoluția veniturilor locale. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Referitor la evoluția veniturilor totale din perspectivă comparativă, se poate observa că în anul 2010 comuna s-a situat pe ultimele poziții, urmând ca, începând cu anul 2011 să întâlnească un reviriment și să se poziționeze peste alte comune de comparație, însă începând cu anul 2016 aceasta ocupă din nou o poziție codașă.

Trendul general este caracterizat de fluctuații, având atât creșteri, cât și descreșteri în ceea ce privește veniturile totale.

Venituri proprii

Veniturile proprii ale unei unități administrativ-teritoriale sunt formate din: impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri și cote defalcate din impozitul pe venit (art. 5, pct.a, Legea 273/2006).

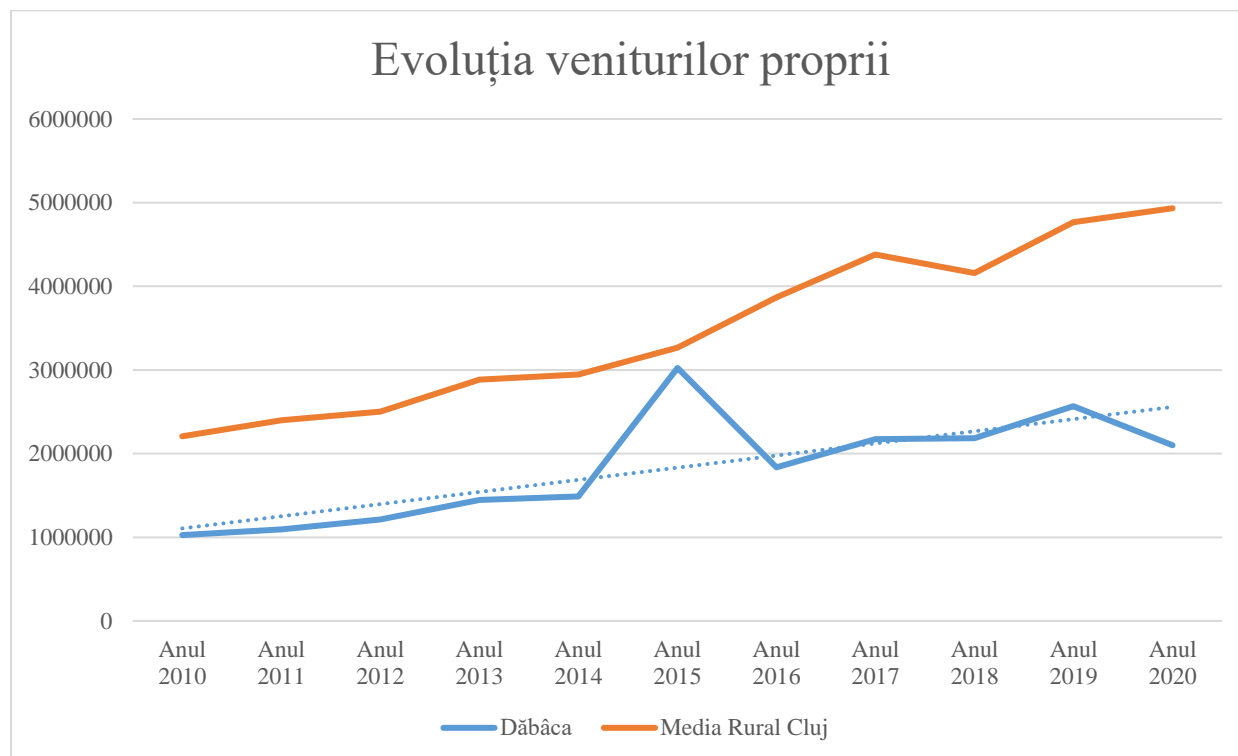

Figura 40: Evoluția veniturilor proprii în comuna Dăbâca. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Veniturile proprii ale comunei Dăbâca pentru perioada 2010-2020 indică un trend ascendent. Veniturile proprii au un rol covârșitor pentru o unitate administrativ teritorială, deoarece creșterea acestora indică o dezvoltare economică și socială, respectiv performanța financiară locală. Astfel, putem conchide că din punct de vedere al veniturilor proprii, comuna înregistrează o creștere economică și socială, respectiv o performanță financiară locală.

Așadar, se poate observa că referitor la veniturile proprii, comuna deține capacitatea de a genera venituri. Din punct de vedere al veniturilor proprii, comuna se poziționează sub Media Rural Cluj în toată perioada analizată.

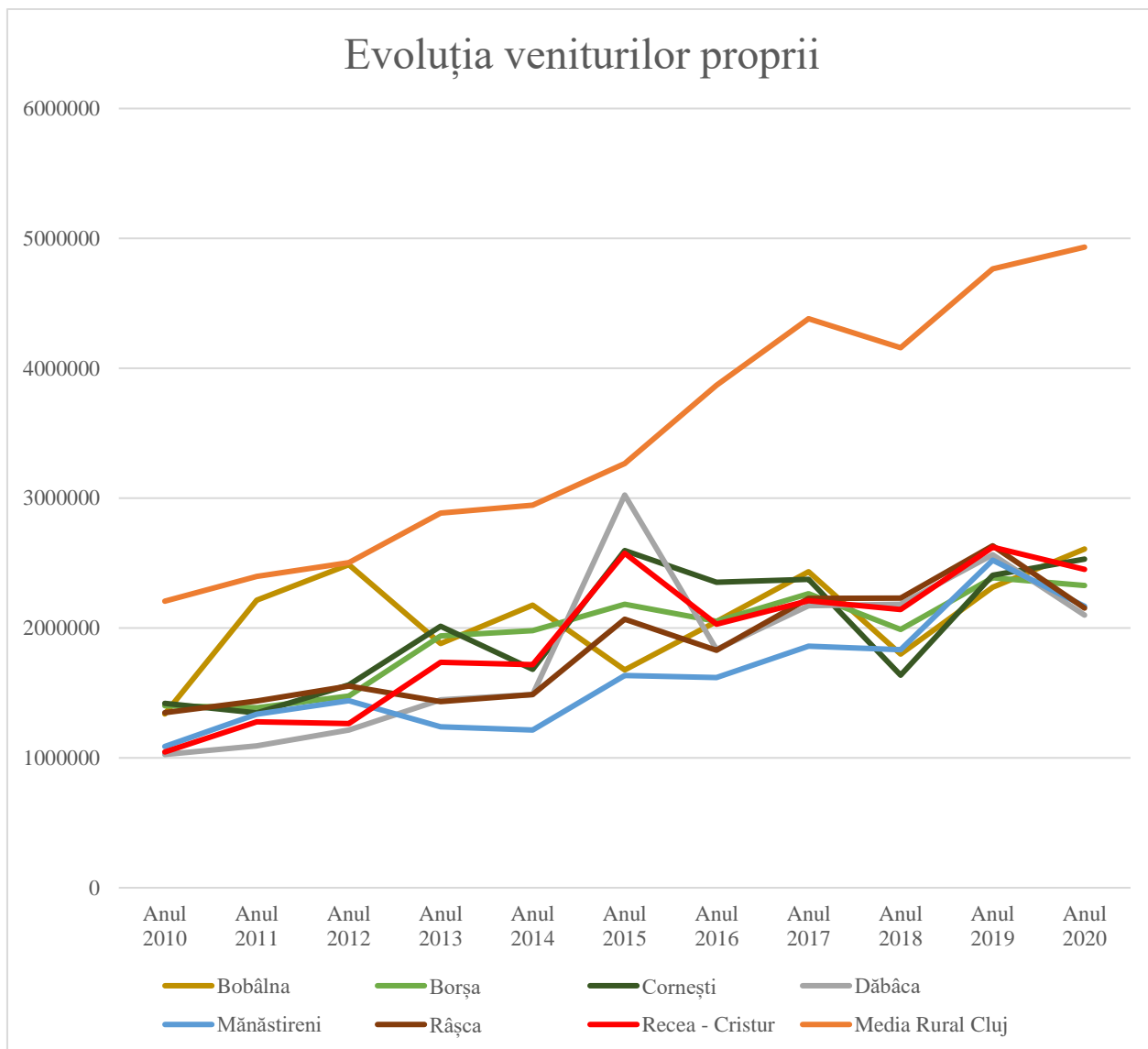

Figura 41: Evoluția veniturilor proprii. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Referitor la situația veniturilor proprii ale comunei Dăbâca din punct de vedere comparativ cu comunele de referință, în primii ani analizați, se poate observa că aceasta ocupă o poziție codașă, urmând ca mai apoi să întâlnească o creștere și să se situeze peste comunele de referință în anumiți ani, dar sub Media Rural Cluj, ocupând astfel și o poziție de mijloc.

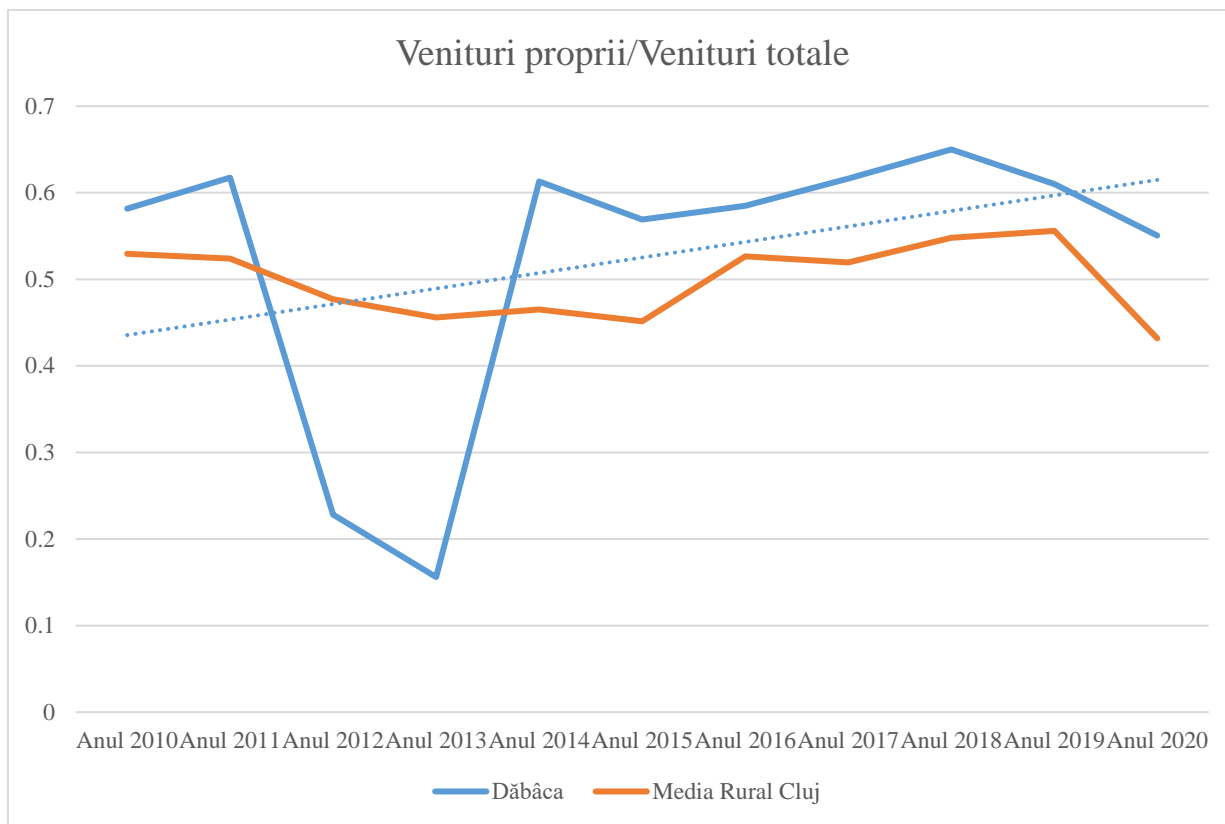

Figura 42: Venituri proprii/Venituri totale. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Așa cum reiese și din graficul de mai sus, ponderea veniturilor proprii din venituri totale pentru comuna Dăbâca a fluctuat de-a lungul perioadei analizate, trendul general fiind unul în creștere.

Această pondere indică capacitatea aparatului de specialitate al primarului din comună de a atrage fonduri externe.

În majoritatea perioadei analizate, comuna s-a situat peste Media Rural Cluj din perspectiva acestui indicator, excepție făcând anii 2011, 2012 și 2013, când s-a poziționat sub Media Rural Cluj. Trendurile generale ale celor două sunt asincrone, fiecare crescând și scăzând diferit.

VP/VT*100	Bobâlna	Borșa	Cornești	Dăbâca	Mănăstireni	Râșca	Recea-Cristur	Media Rural Cluj
Anul 2010	30%	59%	52%	58%	53%	37%	56%	53%
Anul 2011	59%	69%	27%	62%	65%	49%	70%	52%
Anul 2012	89%	17%	36%	23%	68%	46%	68%	48%
Anul 2013	18%	16%	18%	16%	59%	59%	66%	46%
Anul 2014	33%	38%	36%	61%	59%	50%	47%	47%
Anul 2015	56%	33%	67%	57%	66%	63%	61%	45%
Anul 2016	55%	62%	64%	59%	56%	59%	63%	53%
Anul 2017	67%	46%	36%	62%	57%	60%	41%	52%
Anul 2018	48%	42%	43%	65%	53%	66%	40%	55%
Anul 2019	64%	35%	70%	61%	69%	60%	31%	56%
Anul 2020	44%	17%	56%	55%	57%	38%	10%	43%

Tabelul 15: Venituri proprii/Venituri totale*100. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Din punct de vedere comparativ, în ceea ce privește ponderea veniturilor proprii din venituri totale se poate observa că comunele analizate înregistrează trenduri generale diferite. Astfel, comunele Borșa și Recea-Cristur înregistrează trenduri generale descendente, pe când comunele Bobâlna, Cornești, Dăbâca și Râșca înregistrează trenduri generale ascendente, în timp ce Media Rural Cluj și Mănăstireni au un trend general constant.

Comuna Dăbâca a ocupat o poziție de mijloc comparativ cu comunele de referință, excepție făcând anii 2012 și 2013 s-a situat sub majoritatea comunelor de referință în perioada analizată.

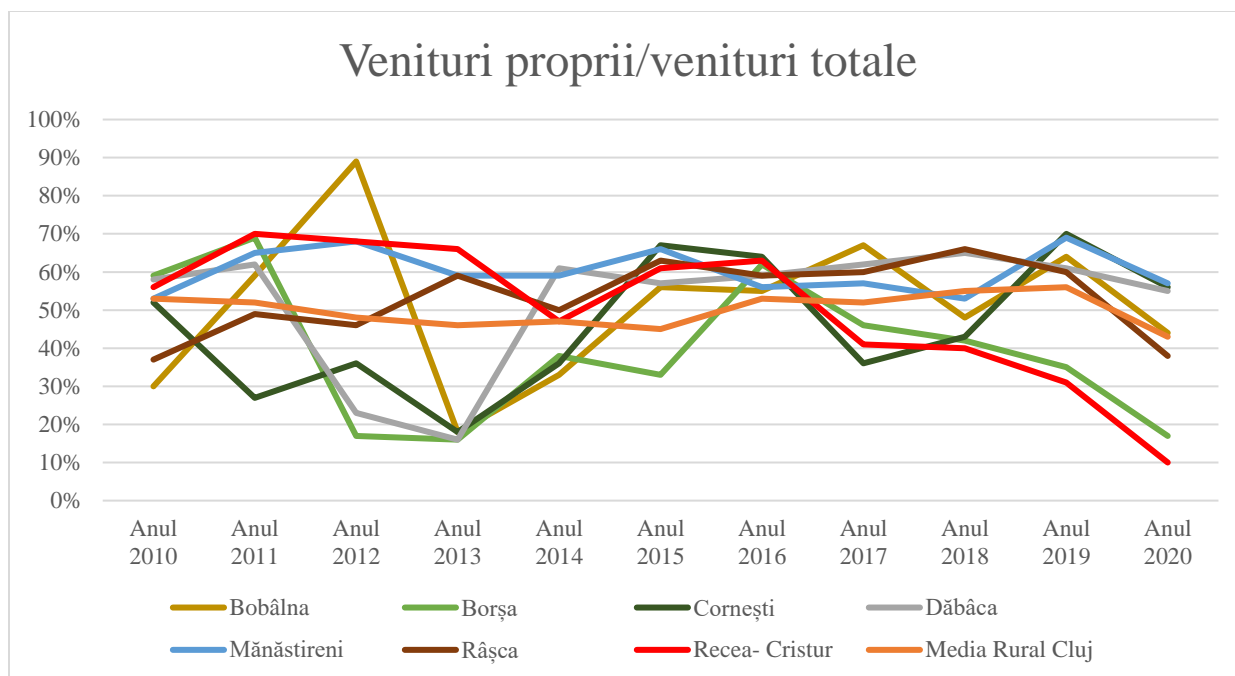

Figura 43: Venituri proprii/Venituri totale. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Venituri proprii per locuitor

Veniturile proprii pe cap de locuitor indică totalul veniturilor raportat la numărul de locuitori. Acest indicator permite efectuarea unei analize la nivelul unităților administrativ-teritoriale, astfel identificând diferențele și disparitățile dintre unitățile administrativ-teritoriale comparate.

Mai mult, acest indicator este cel care poate deservi drept suport pentru luarea unor decizii cu privire la managementul financiar.

Venituri proprii per locuitor (lei)	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Bobâlna	823	1376	1548	1207	1428	1121	1382	1696	1265	1659	1877
Borșa	908	915	993	1334	1406	1577	1486	1666	1489	1811	1781
Cornești	908	877	1042	1361	1171	1850	1724	1744	1223	1816	1928
Dăbâca	687	746	830	999	1022	2074	1280	1567	1588	1890	1559
Mănăstir eni	685	856	942	820	820	1128	1120	1324	1311	1856	1617
Râșca	809	882	977	916	966	1368	1239	1535	1566	1881	1578
Recea - Cristur	716	886	884	1223	1229	1858	1423	1575	1561	1970	1823
Media Rural Cluj	1042	1470	1458	1513	1625	1818	1546	1323	1042	1470	1458

Tabelul 16: Venituri proprii per locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

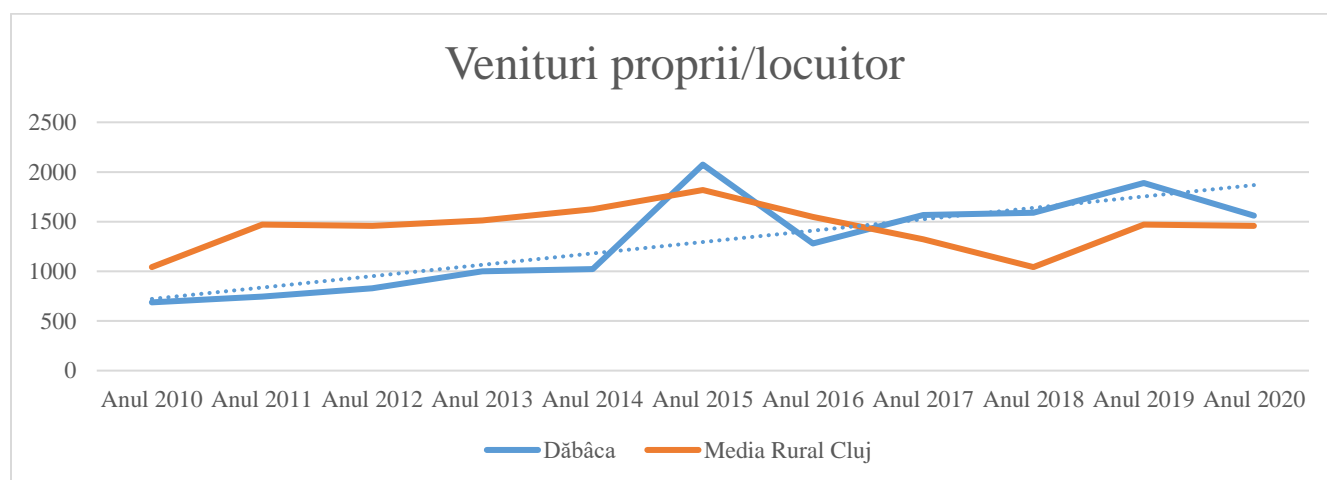

Figura 44: Venituri proprii per locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Veniturile proprii pe cap de locuitor, în perioada de referință 2010-2020 întâlnesc un trend general crescător, caracterizat de o serie de creșteri și descreșteri.

Acest indicator ne permite să concluzionăm faptul că situația financiară a comunei Dăbâca este una în dezvoltare, caracterizată de fluctuații, evoluând diferit față de Media Rural Cluj, aflându-se sub aceasta în perioada 2010-2014, dar și în anul 2016, în restul anilor situându-se peste aceasta.

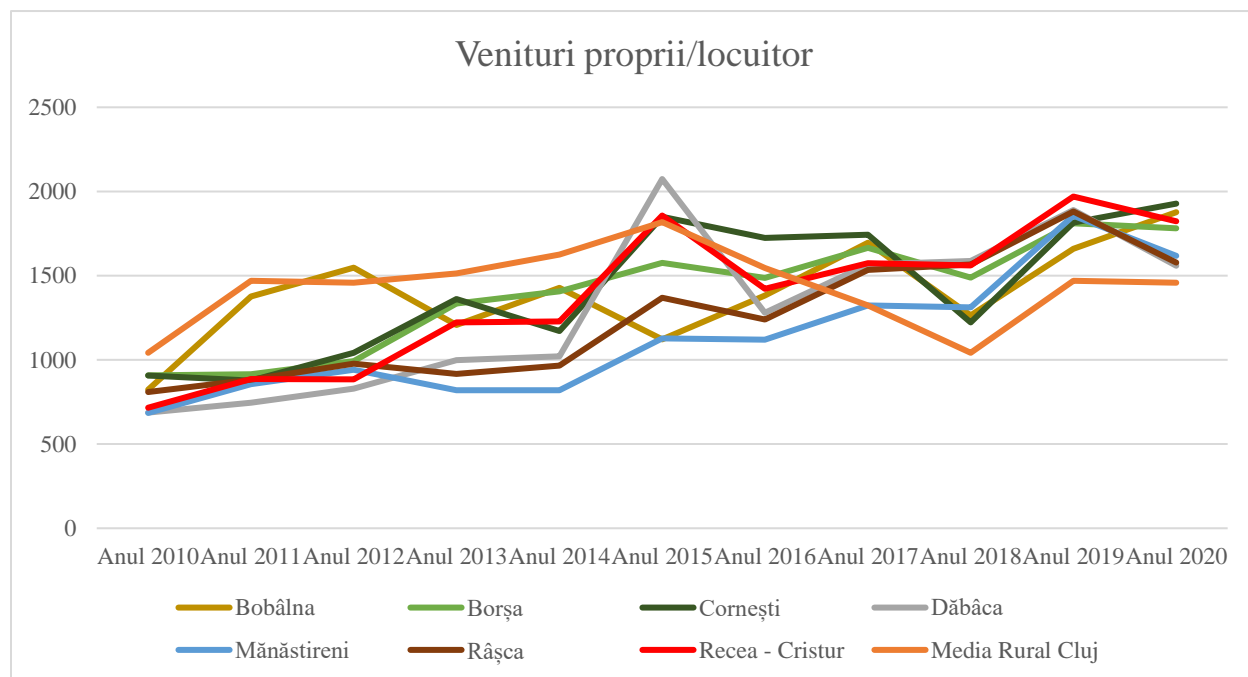

Figura 45: Venituri proprii per locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Comparativ cu comunele de referință, se poate observa că Dăbâca a ocupat inițial o poziție codașă în ceea ce privește veniturile proprii/locuitor, excepție făcând anul 2015 când s-a situat atât peste comunele de referință, cât și peste Media Rural Cluj. În restul anilor, comuna a ocupat o poziție de mijloc.

Venituri totale/locuitor

Venituri totale per locuitor (lei)	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Bobâlna	2731	2334	1745	6625	4393	2019	2522	2534	2628	2599	4247
Borșa	1536	1321	5690	8187	3678	4844	2393	3628	3579	5215	10253
Cornești	1750	3296	2902	7744	3297	2767	2680	4875	2821	2577	3414
Dăbâca	1182	1207	3636	6404	1667	3645	2188	2543	2443	3098	2833
Mănăstireni	1283	1315	1392	1385	1384	1716	2018	2340	2492	2691	2857
Râșca	2184	1802	2118	1561	1944	2176	2096	2548	2378	3127	4193
Recea - Cristur	1272	1261	1299	1842	2596	3036	2251	3822	3908	6386	18099
Media Rural Cluj	2201	2409	2487	4061	3419	2864	2362	2548	2200	2409	2487

Tabelul 17: Venituri totale/ locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

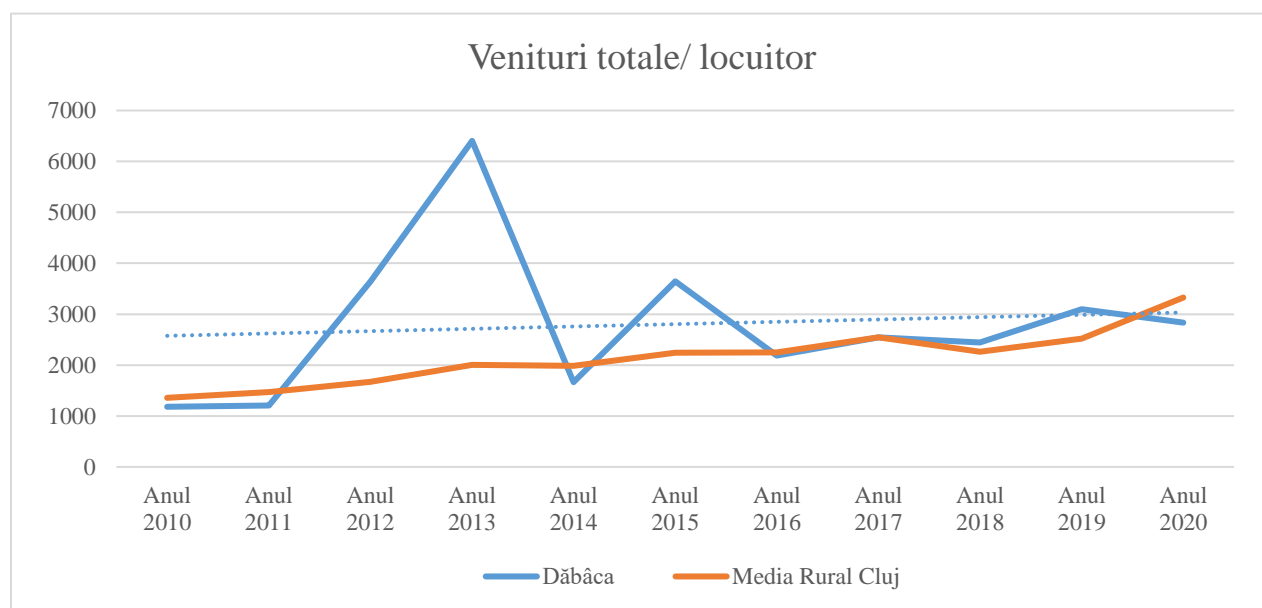

Figura 46: Venituri totale/ locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Trendul general al veniturilor totale raportat la locuitorii din comuna Dăbâca este unul ușor ascendent, caracterizat de o serie de creșteri și descreșteri de-a lungul perioadei analizate. În

perioada 2010-2011, dar și în anii 2014 și 2016, raportul veniturilor totale/locuitor al comunei s-a situat sub Media Rural Cluj, în ceilalți ani acest raport situându-se peste Media Rural Cluj.

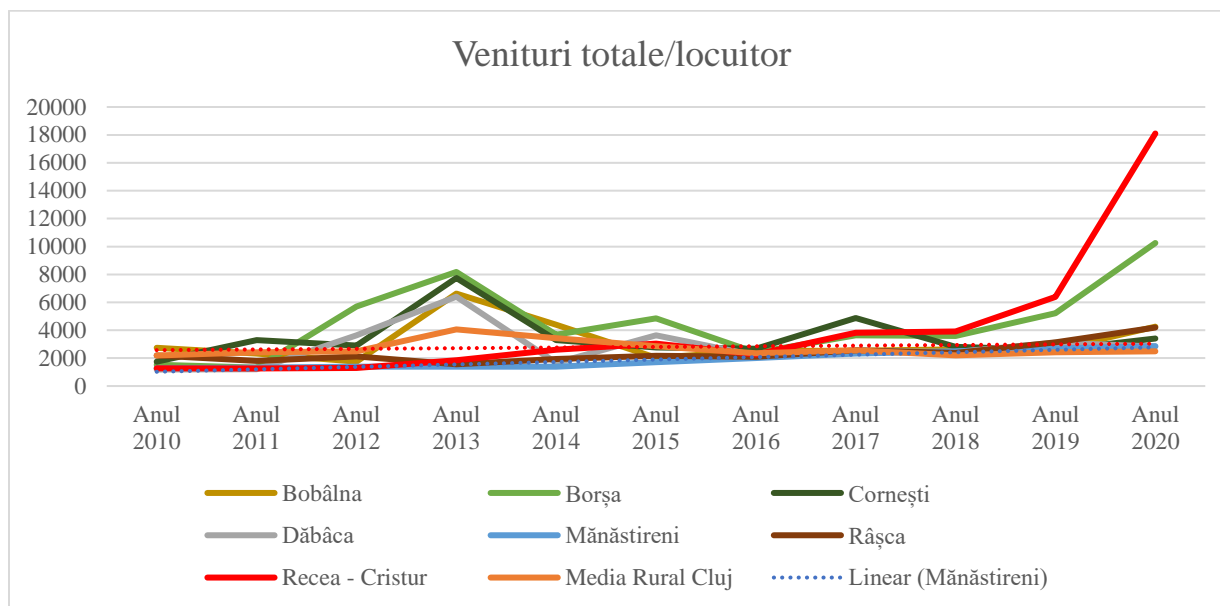

Figura 47: Venituri totale/ locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Comparativ cu comunele de referință, în primii 2 ani analizați, comuna a ocupat o poziție codașă în ce privește veniturile totale/ locuitor, însă de-a lungul timpului, aceasta și-a revenit, și a întâlnit o creștere în ceea ce privește acest indicator, situându-se astfel peste multe comune de referință în perioada 2012-2014, urmând ca mai apoi trendul general să fie ușor ascendent. Acest indicator indică o situație economică nu tocmai bună a comunei.

2.10.4.2. Calcule cheltuieli

Cheltuielile totale ale unității administrativ-teritoriale sunt prezentate defalcat pentru diferite categorii de cheltuieli. Pentru o mai bună înțelegere a acestui indicator, se folosește raportarea acestuia la veniturile totale.

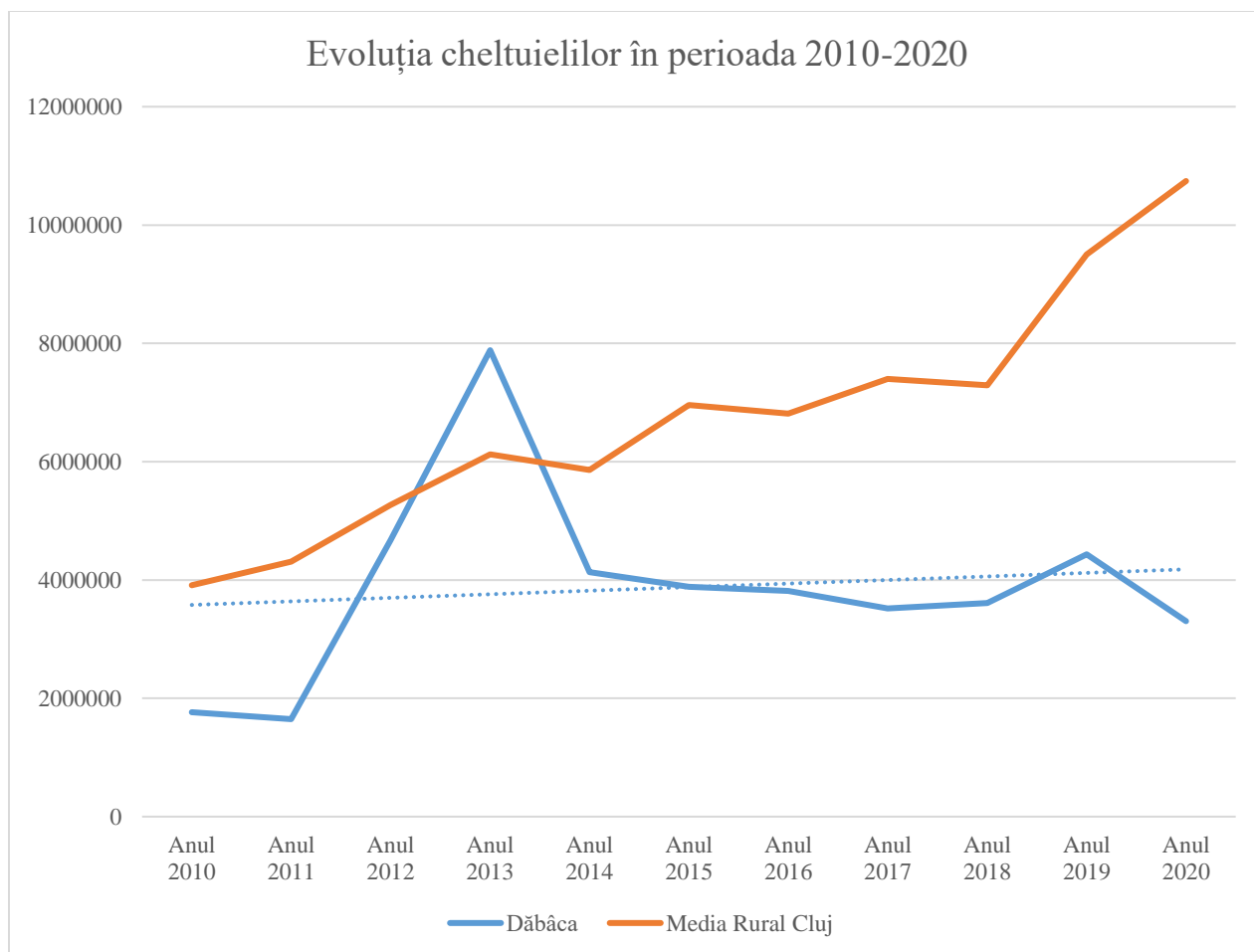

Figura 48: Evoluția cheltuielilor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

În ceea ce privește cheltuielile comunei Dăbâca, comparativ cu Media Rural Cluj, se poate observa că în perioada analizată, acestea au întâlnit un trend crescător, tendința de la nivelul comunei fiind ușor crescătoare. Se poate observa că în perioada analizată comuna s-a situat sub Media Rural Cluj, excepție făcând anul 2013 când cheltuielile de la nivelul comunei au fost peste aceasta.

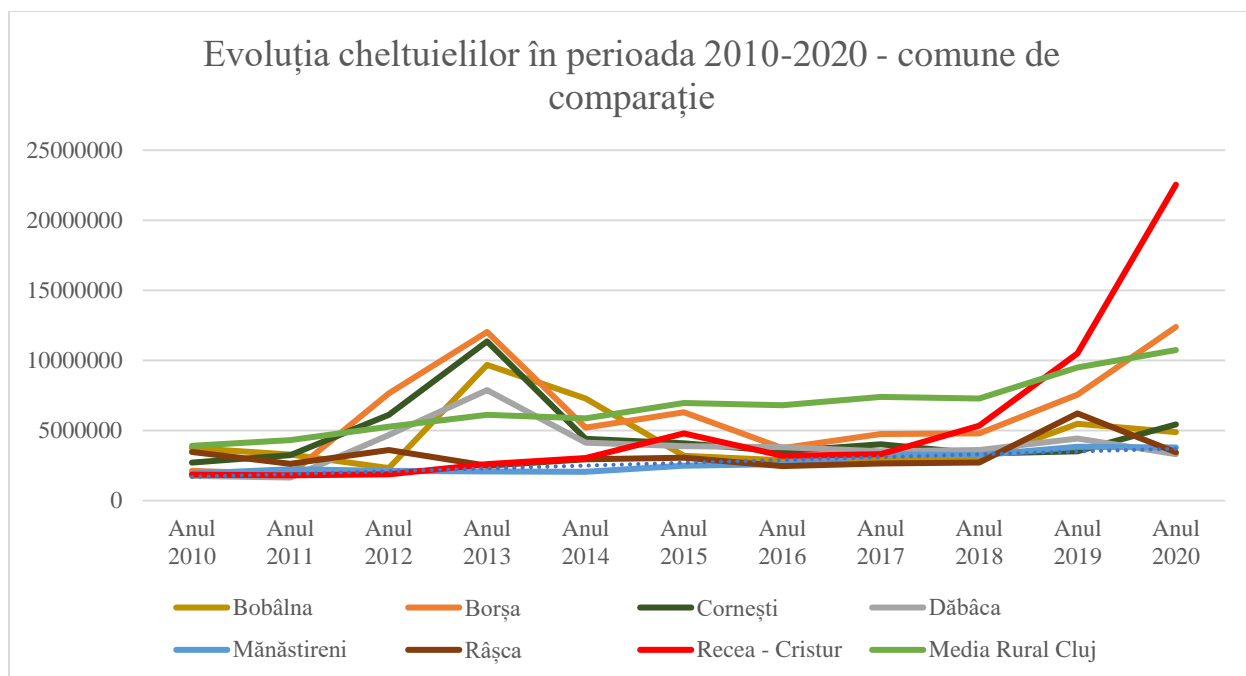

Figura 49: Evoluția cheltuielilor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Comparativ cu comunele de referință, se poate observa că evoluția cheltuielilor este diferită pentru fiecare comună în parte, însă putem observa că anumite comune precum Borșa sau Recea-Cristur au înregistrat cheltuieli mai mari față de celelalte comune de referință în majoritatea anilor, uneori depășind chiar și Media Rural Cluj.

Din perspectivă comparativă, putem conchide că Dăbâca ocupă o poziție de mijloc în prima parte jumătate a anilor analizați, urâmând ca în a doua jumătate a perioadei analizate să ocupe o poziție codașă. De specificat faptul că în categoria cheltuieli, pe lângă cheltuielile obișnuite sunt incluse și cheltuielile cu proiecte cu finanțare nerambursabilă.

Așadar, cheltuielile mai mari la nivelul unei comune pot indica o rată mai ridicată a absorbției fondurilor la nivelul comunelor.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cheltuieli totale Dăbâca (lei)	1764322	1648062	4671103	7883725	4130689	3887714	3815604	3520607	3611875	4432753	3304124
Venituri totale Dăbâca (lei)	1764356	1770006	5316089	9272408	2426788	5314229	3137104	3524617	3359433	4204604	3815593

Tabelul 18: Cheltuieli și venituri totale comuna Dăbâca, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

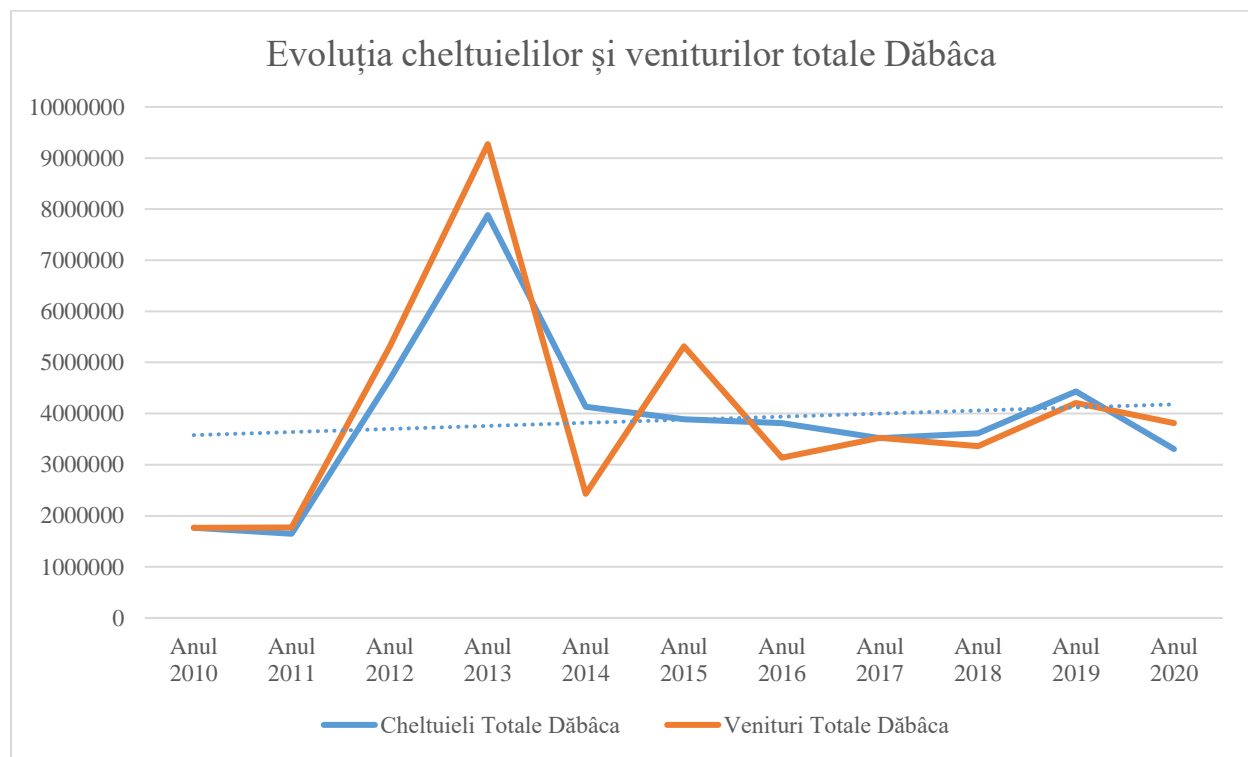

Figura 50: Evoluția cheltuielilor și veniturilor totale perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Analizând graficul și tabelul de mai sus, cu privire la cheltuielile și veniturile totale ale comunei, se observă că aceasta a înregistrat în anii: 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2017 și 2020 un excedent bugetar, cu alte cuvinte a înregistrat venituri mai mari decât cheltuieli în acești ani,

excedentul indicând o stabilitate din punct de vedere economic, dar și o capacitate administrativă crescută.

În anii 2014, 2016, 2018 și 2019 comuna a înregistrat un deficit bugetar, respectiv cheltuielile bugetare au depășit veniturile bugetare, astfel că s-a apelat la ajutor, împrumuturi, etc., folosite pentru echilibrarea bugetelor.

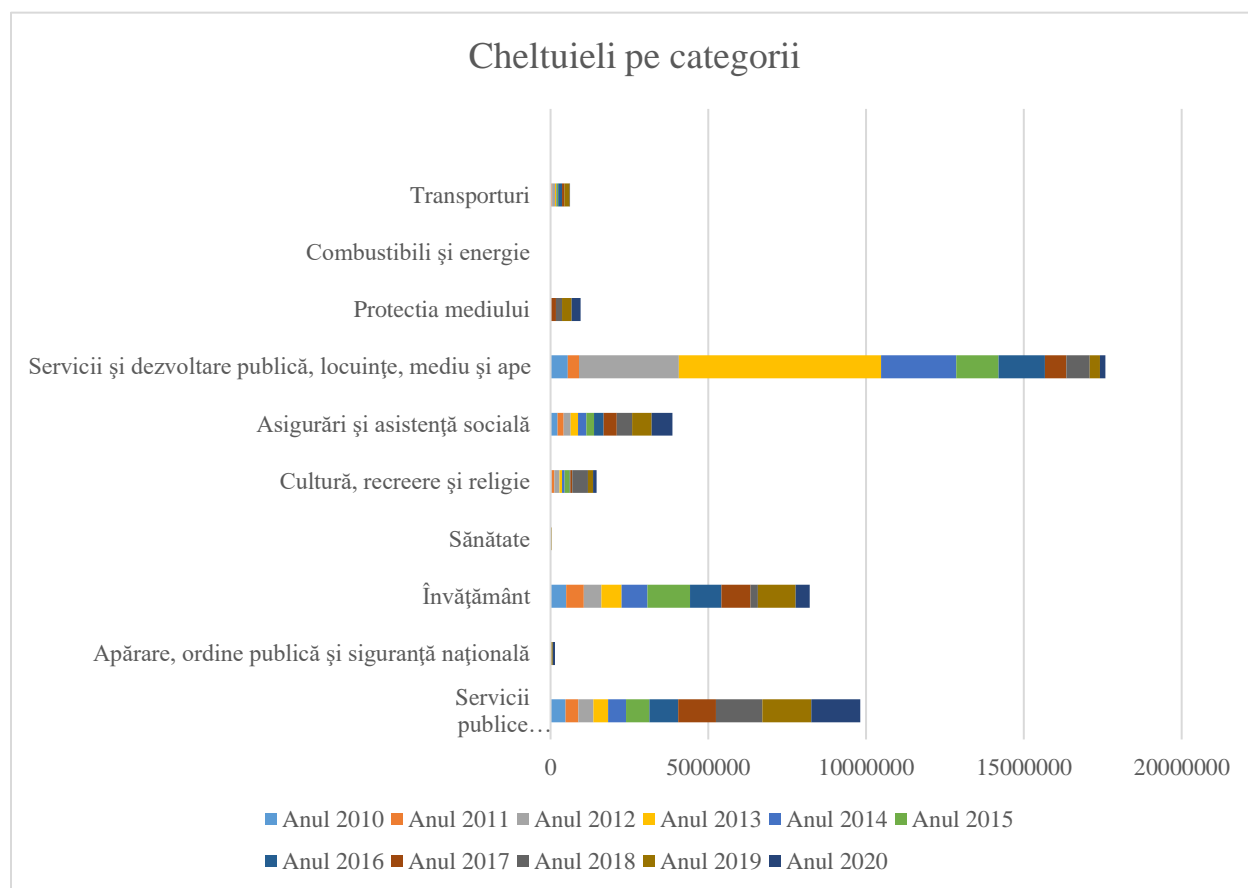

Figura 51: Reprezentare grafică a procentajelor cheltuieli pe categorii și ani, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

Cheltuielile cu serviciile publice generale au urmat un trend ascendent, din anul 2010 până în anul 2020. Trendul general este unul crescător cu mici fluctuații de-a lungul timpului. Astfel, comparând anii de referință 2010 și 2020, se poate observa că această categorie de cheltuieli s-a triplat. Această creștere poate fi explicată pe de o parte și de creșterea numărului de angajați din sectorul public.

Cheltuielile cu apărarea, ordinea publică și siguranța națională au început să existe la nivelul comunei doar în ultimii doi ani analizați, respectiv 2019 și 2020, pentru ceilalți ani nefiind identificate cheltuieli pentru această categorie. Această categorie de cheltuieli include și cheltuielile cu poliția locală.

Cheltuielile cu învățământul întâlnesc un trend general ascendent. Dacă până în anul 2015 trendul acestei categorii de cheltuieli a fost unul relativ constant, caracterizat de creșteri graduale, în anul 2015 a întâlnit un salt foarte mare, urmând ca mai apoi cheltuielile cu învățământul să devină din ce în ce mai scăzute. Raportându-ne strict la anii de referință 2010 și 2020 putem spune că nu există nicio diferență notabilă, chiar dacă în anul 2020 acestea au fost mai mici decât în anul 2010. Această categorie de cheltuieli include cheltuielile cu personalul, materiale, servicii, dar și subvențiile școlare. Cu toate că trendul general este unul ascendent, în ultimii ani s-a identificat o scădere în cazul acestor cheltuieli, scădere care poate fi explicată și de reducerea numărului de elevi și de personal.

Pentru categoria sănătate, au fost înregistrate cheltuieli doar în anul 2019, pentru restul anilor cheltuielile pentru această categorie fiind 0.

Referitor la cheltuielile pentru cultură, recreere și religie, se observă un trend general ascendent. În anul 2020, valoarea acestor cheltuieli a fost de aproape 4 ori mai mare față de anul 2010. În anul 2018 au fost înregistrate cele mai mari cheltuieli cu această categorie, urmând ca în perioada imediat următoare cheltuielile să scadă destul de mult. Această categorie de cheltuieli include serviciile culturale pe de-o parte (biblioteci, muzee, instituții de spectacole, școli populare de artă și meserii, centru pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale, consolidarea și restaurarea monumentelor istorice, și alte servicii culturale); iar pe de altă parte, servicii recreative și sportive (sport, tineret, întreținere spații verzi, parcuri, baze sportive), și bineînțeles, servicii religioase. Această categorie de cheltuieli indică interesul autorităților față de latura culturală, recreativă și religioasă.

Cheltuielile cu asigurările și asistența socială au crescut în perioada analizată, urmând un trend general ascendent, iar comparând anii de referință 2010 și 2020, acestea aproape s-au triplat. Această categorie de cheltuieli include asistența acordată persoanelor în vârstă, dar și asistența socială în caz de boli și invalidități, asistență socială pentru familie și copii, alte cheltuieli.

Creșterea poate fi explicată și pe fondul numărului persoanelor cu handicap grav de la nivel local, respectiv a asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav.

Referitor la cheltuielile cu locuințe, servicii și dezvoltare publică acestea au fluctuat de la un an la altul în perioada analizată, iar trendul general este unul descendent. Aici sunt incluse cheltuielile cu privire la alimentarea cu apă și amenajările hidrotehnice, iar această descreștere poate fi explicată prin conectarea scăzută la rețele de apă a locuitorilor la sistemul public.

Pentru cheltuielile cu protecția mediului trebuie să specificăm că nu au existat date pentru anul 2010, însă trendul general este unul ascendent, observând astfel un interes crescut din partea autorităților locale pentru mediu, interes care apare doar începând cu anul 2017, cheltuielile crescând de la an la an ulterior. Această categorie de cheltuieli include: reducerea și controlul poluării, salubritate și gestiunea deșeurilor, alte servicii.

Cheltuielile cu transporturi au variat de-a lungul perioadei analizate, întâlnind atât creșteri, cât și descreșteri. Nu se pot compara anii de referință 2010 și 2020, deoarece în anul 2010 nu au fost înregistrate cheltuieli cu transporturi, iar în anul 2020 au fost înregistrate cele mai scăzute cheltuieli în acest domeniu. Raportându-ne strict la situația 2011 și 2019 se observă o creștere de aproape 4 ori mai mult în anul 2019, față de anul 2011. În această categorie sunt incluse cheltuielile cu transportul rutier, aerian, feroviar, etc.

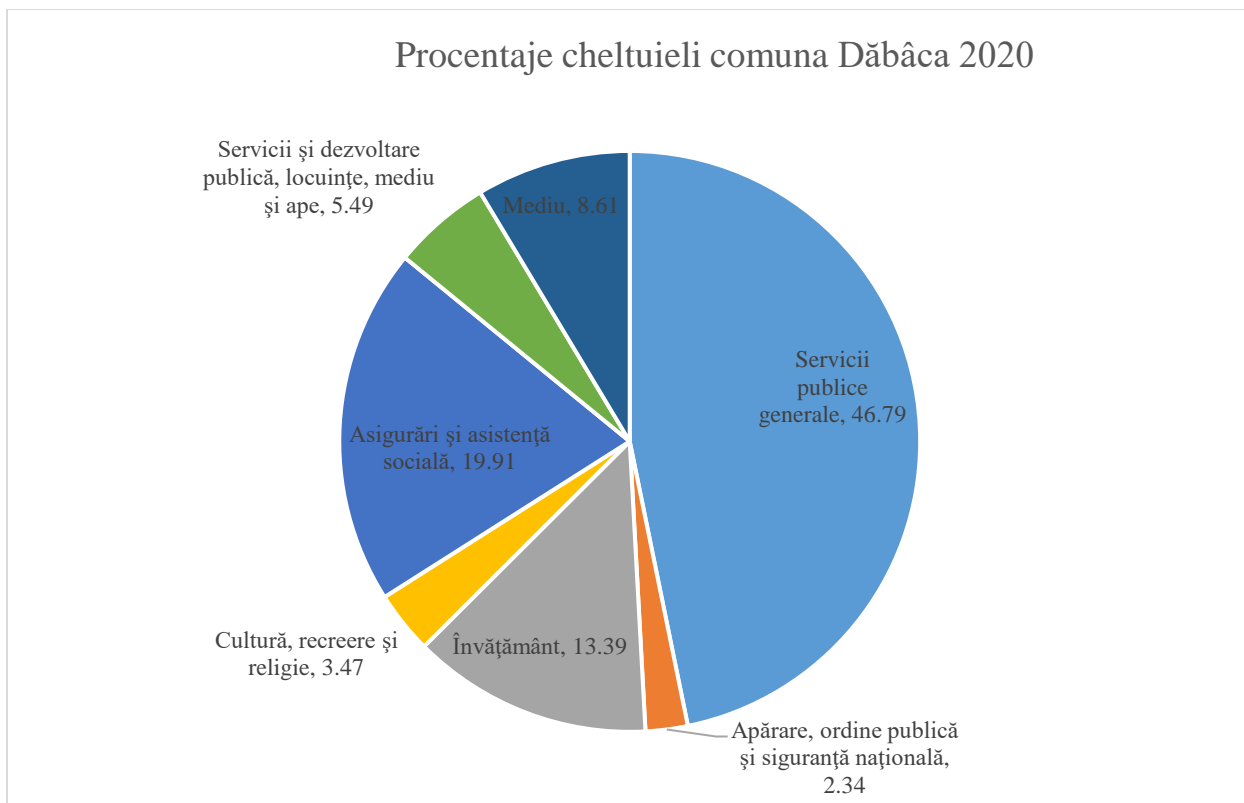

Figura 52: Cheltuieli pe categorii comuna Dăbâca, anul 2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL

În anul 2020, cele mai multe cheltuieli au fost înregistrate în cazul serviciilor publice generale (46,79%), urmate de categoria asigurări și asistență socială (19,91%), dar și de învățământ (13,39%).

2.10.4.3. Sume primite

Pentru a putea identifica interesul comunelor în ceea ce privește atragerea fondurilor cu finanțare neramburabilă au fost analizate mai multe documente puse la dispoziție de către Direcția Generală de Administrație Publică și Direcția pentru Politici Fiscale și Bugetare Locale. Au fost analizate din categoria de cheltuieli, cheltuielile cu proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, dar și proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020 (începând cu anul 2015).

Astfel, pentru comuna Dăbâca s-a identificat un interes sporadic în ceea ce privește cheltuielile din cele două categorii. În anii 2012, 2013, 2014 și 2015, au fost înregistrate cheltuieli pentru cele două categorii de cheltuieli, însumând un total de 11 044 357 lei înregistrați în categoria de cheltuieli a comunei pentru perioada 2010-2020.

Comparativ cu unele comune de referință, Dăbâca a atras mai puține fonduri, însă acest lucru poate fi explicat și de imposibilitatea îndeplinirii anumitor praguri solicitate de programele europene (ex.: numărul de locuitori). Cu toate acestea, comuna ocupă o poziție codașă atunci când discutăm despre veniturile încasate din fonduri nerambursabile, comparativ cu comunele de referință.

2.11. Asociativitate și parteneriate

La nivelul comunei Dăbâca, sunt înregistrate o serie de asociații având obiecte de activitate diversificate. De asemenea, comuna face parte din mai multe asociații.

Comuna Dăbâca este membră a Grupului de Acțiune Locală „Someș Transilvan”, alături de alte comune din județul Cluj, și anume: Aluniș, Apahida, Bobâlna, Bonțida, Borșa, Cornești, Iclod, Jucu, Mintiu Gherlii, Sic, Vultureni. GAL „Someș Transilvan” este o organizație neguvernamentală formată printr-un parteneriat public-privat, finanțată prin programul LEADER din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală, din care fac parte operatori privați, școli și primării. Scopul principal al asociației este dezvoltarea durabilă a teritoriului acoperit, prin acțiuni care să permită creșterea atractivității teritoriului și a viabilității economice, dezvoltarea de parteneriate precum și dezvoltarea abilităților locale.

Asociațiile de dezvoltare intercomunitară permit asocierea unităților administrativ-teritoriale, iar scopul acestora este de a furniza sau presta în comun servicii comunitare de utilități publice, dar și de a înființa, moderniza sau dezvolta sisteme de utilități publice (Legea 51/2006).

Comuna este membră în Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Eco-Metropolitan Cluj, alături de celelalte 80 de unități administrativ-teritoriale din județul Cluj. Obiectivul declarat al asociației constă în îmbunătățirea calității serviciului de salubritate, atingerea și respectarea normelor europene cu privire la mediul înconjurător, dar și creșterea capacității de atragere a

fondurilor cu privire la finanțarea viitoarelor investiții necesare în infrastructura tehnico-edilitară aferentă acestui serviciu (Strategia de dezvoltare a serviciului de salubritate, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Eco-Metropolitan Cluj).

De asemenea, în luna aprilie, u.a.t. Dăbâca a semnat un acord de parteneriat cu comunele învecinate pentru introducerea gazului în localitățile aparținătoare.

2.12. Portofoliu de proiecte 2014-2020

În cadrul acestui capitol, sunt prezentate proiectele care au fost finalizate în perioada de programare 2014-2020 sau care sunt în curs de implementare sau care au fost respinse. Este precizat stadiul fiecărui proiect la mijlocul lunii aprilie 2022.

Nr.crt.	Denumire proiect	Valoare	Stadiu proiect (implementat, în curs de implementare, respins)
1.	Modernizarea drumurilor comunale în comuna Dăbâca, județul Cluj	6.270.750 lei (PNDL)	În curs de implementare
2.	Construirea unui pod peste valea Lonea	1.830.673 lei (PNDL)	În curs de implementare
3.	Reabilitarea trotuarelor din comuna Dăbâca, județul Cluj		Neimplementat
4.	Reabilitarea completă a Văii Lonea, comuna Dăbâca județul Cluj		Neimplementat
5.	Extinderea rețelei de canalizare și de stații de epurare și tratare a apelor reziduale în comuna Dăbâca, județul Cluj	27.595.295 lei	Proiect depus pe Anghel Saligny
6.	Construirea sistemului de canalizare a apelor pluviale prin		În curs de implementare

	șanțuri și rigole în comuna Dăbâca, județul Cluj		
7.	Modernizarea serviciilor de salubritate în comuna Dăbâca, județul Cluj		Neimplementat
8.	Construirea unui centru de informare turistică în comuna Dăbâca, județul Cluj		Neimplementat
9.	Construirea unui muzeu al satului în comuna Dăbâca, județul Cluj		Parțial implementat în cadrul Căminului Cultural din localitatea Dăbâca
10.	Crearea unui birou unic în comuna Dăbâca, județul Cluj, pentru sprijinirea antreprenorilor din comună		Neimplementat
11.	Crearea și dezvoltarea unor centre de colectare a laptelui, a legumelor și fructelor, în comuna Dăbâca, județul Cluj și conectarea acestora la rețele regionale de producție și distribuție		Neimplementat
12.	Construirea unui complex turistic și de agrement în comuna Dăbâca, județul Cluj		Neimplementat
13.	Promovarea obiectivelor turistice din comuna Dăbâca, județul Cluj		În curs de implementare
14.	Modernizarea și dotarea dispensarului din comuna Dăbâca, județul Cluj	40.000 lei	Implementat

15.	Construirea unui centru pentru îngrijirea persoanelor vârstnice		Neimplementat
16.	Reabilitare și modernizare grădiniță, sat Dăbâca, nr. 340,	778.191,40 lei (POR/316/10/1/- Cresterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copii cu risc crescut de parasire timpurie a sistemului)	În implementare
17.	Termoizolare și zugrăveli interioare ușoare la Școala Gimnazială "Gelu Românul" din localitatea Dăbâca, comuna Dăbâca, județul Cluj	1.589.505 lei (PNDL)	Implementat
18.	Programe de formare și instruire a locuitorilor comunei Dăbâca în managementul producției și valorificării în domeniul agricol, turism		Neimplementat
19.	Amenajarea și dotarea unui centru de joacă și agrement pentru copii în comuna Dăbâca, județul Cluj		Neimplementat
20.	Construirea unei săli de sport în curtea școlii din comuna Dăbâca, județul Cluj		Neimplementat
21.	Amenajare teren multisport împrejmuit	58.964 euro (FEADR măsura 7.2)	În curs de implementare

22.	Extinderea cimitirelor din comuna Dăbâca, județul Cluj și construirea de capele în cadrul acestora	700.000 lei	Implementat (Capela din localitatea Dăbâca finalizată, iar capela din Luna de Jos, în curs de finalizare)
23.	Platformă de depozitare a gunoiului de grajd în comuna Dăbâca, județul Cluj	1.315.668,26 lei (Controlul Integrat al Poluării cu Nutrienți”, implementat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, și finanțat printr-un împrumut rambursabil acordat de Banca Mondială)	Implementat
24.	Oferirea de programe de training (perfecționare, instruire) pentru funcționarii publici din comuna Dăbâca, județul Cluj		Implementat
25.	Crearea unei platforme pentru facilitarea accesului cetățenilor comunei Dăbâca la informații	1.877.688,87	Proiect depus pe Digi-Rural

Tabelul 19: Proiecte implementate în perioada 2014-2020. Sursa: Primăria comunei Dăbâca

Capitolul 3 - Analiza cantitativă

Cercetarea cantitativă include o analiză care are la bază date numerice. Instrumentul de cercetare, respectiv chestionarul, conține un set de întrebări concepute pentru a putea culege informații despre un domeniu de interes al cercetătorului, urmând ca în final, datele culese să poată fi codificate și transformate în date numerice, care vor ajuta la obținerea unor frecvențe, procentaje sau la testarea anumitor ipoteze.

S-a decis folosirea acestui tip de cercetare, deoarece unul din cele mai mari beneficii ale acesteia constă în realizarea a diferite analize statistice, care permit generalizarea rezultatelor la nivelul întregii comunități, iar la final, rezultatele pot sta la baza unor recomandări și soluții pentru a rezolva, diminua sau dezvolta anumite aspecte care țin de calitatea vieții respondenților din comuna Dăbâca în cazul de față.

În lunile aprilie și mai, la nivelul comunei s-a desfășurat o cercetare cantitativă care a constat în aplicarea unui chestionar elaborat de către firma Zafimo Capital SRL. Scopul acestui chestionar a constat în măsurarea percepției locuitorilor din comună cu privire la o serie de aspecte și servicii care le influențează în mod direct calitatea vieții. În cadrul acestui chestionar, au fost formulate atât întrebări deschise (punctele tari, puncte slabe ale comunei, ce diferențiază comuna față de alte comune, dar și localitatea de proveniență a respondenților), cât și întrebări închise au vizat aspectele socio-demografice ale respondenților (vârstă, ocupație, educație, gen, venit), dar și mulțumirea față de anumite servicii și sectoare (administrație publică locală, infrastructura tehnico-edilitară, telecomunicații, accesul la transportul în comun, sectorul privat local, economia locală, aspecte sociale,), respectiv domeniile în care comuna se poate dezvolta, domeniile care necesită o atenție sporită pentru investiții, dar și unde se văd respondenții peste câțiva ani.

Astfel, chestionarul a inclus 17 întrebări pentru respondenți. Trebuie precizat încă de la început, faptul că pe fondul pandemiei de SARS-CoV-2, cercetarea s-a desfășurat atât în mediul online (prin platforma Google Survey), cât și fizic, prin tehnica față în față (au fost aplicate chestionare locuitorilor, respectându-se măsurile de siguranță impuse). Utilizând ambele forme de sondare, au fost obținute răspunsuri, care ulterior, au fost analizate din punct de vedere statistic,

iar rezultatele vor fi prezentate în cele ce urmează. Eșantionarea a fost una pe bază de voluntariat, au oferit răspunsuri doar cei care au dorit, dar putem spune că aceasta a fost și aleatorie, deoarece au fost selectați respondenți din toate localitățile, neexistând un tipar clar al respondentului. De menționat faptul că au fost surprinse păreri ale locuitorilor din fiecare localitate componentă a comunei.

În continuare, vor fi prezentate procentajele care au reieșit din calcularea unor frecvențe, cu mențiunea că au fost excluse răspunsurile lipsă, pentru a ne putea formula o părere cât mai clară asupra răspunsurilor obținute.

1. Datele socio-demografice

La nivelul acestei secțiuni au fost incluse întrebări care urmăresc conturarea profilului respondenților.

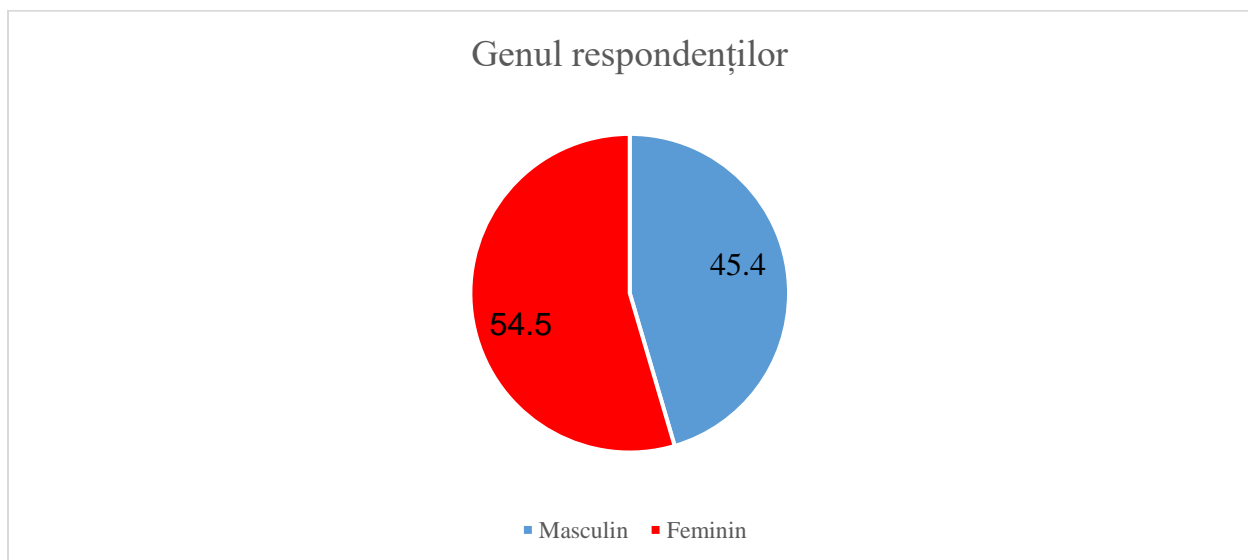

Figura 53: Genul respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie

Se poate observa că la nivelul respondenților, există o ușoară preponderență a persoanelor de gen feminin (54,5%), față de cea a persoanelor de gen masculin (45,4%).

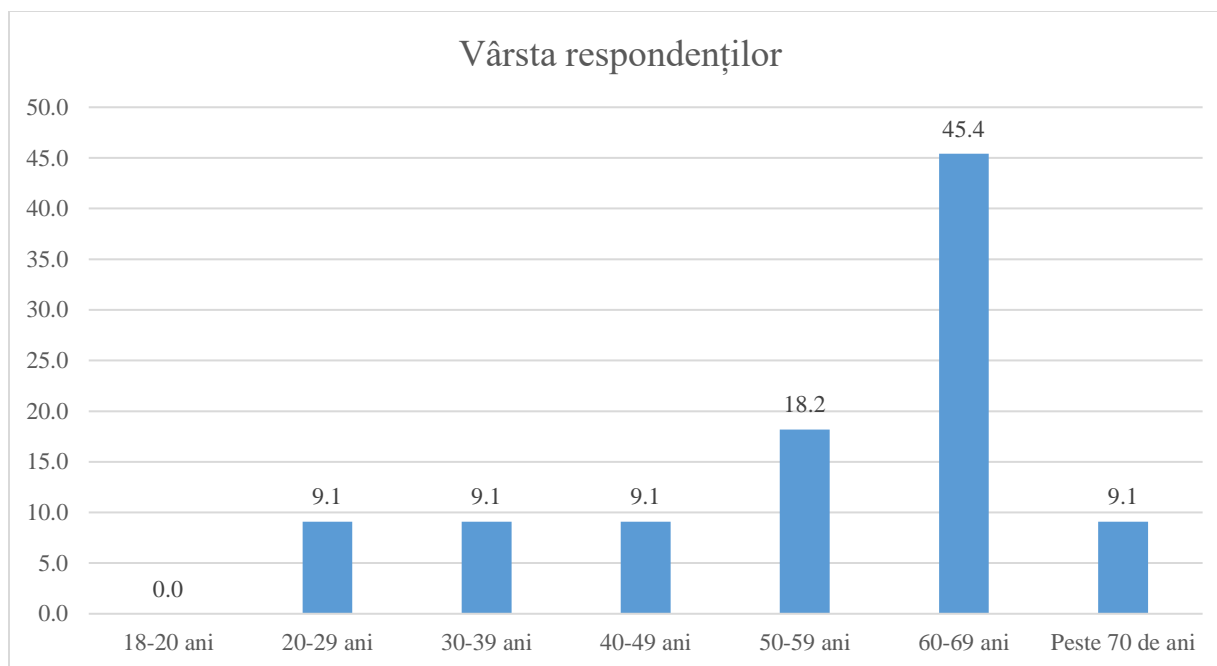

Figura 54: Vârsta respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie

Conform graficului de mai sus, cei mai mulți dintre respondenți au vârsta cuprinsă între 60-69 de ani (45,4%), urmați de cei cu vârsta cuprinsă între 50-59 de ani (18,2%), dar și de cei cu vârsta cuprinsă între 20-29 de ani, 30-39 de ani, 40-49 de ani, respectiv peste 70 de ani (9,1%). Se poate observa că la nivelul comunei, există o populație îmbătrânită.

Mai mult, se poate observa că au fost incluse păreri care provin aproape din fiecare categorie de vârstă (nu au fost respondenți cu vârsta cuprinsă inclusiv între 18-20 de ani). Obținerea de răspunsuri de la persoane cu vârste diferite ne susține în generalizarea rezultatelor, deoarece sunt cuprinse mentalități și percepții diferite datorate vârstei respondenților.

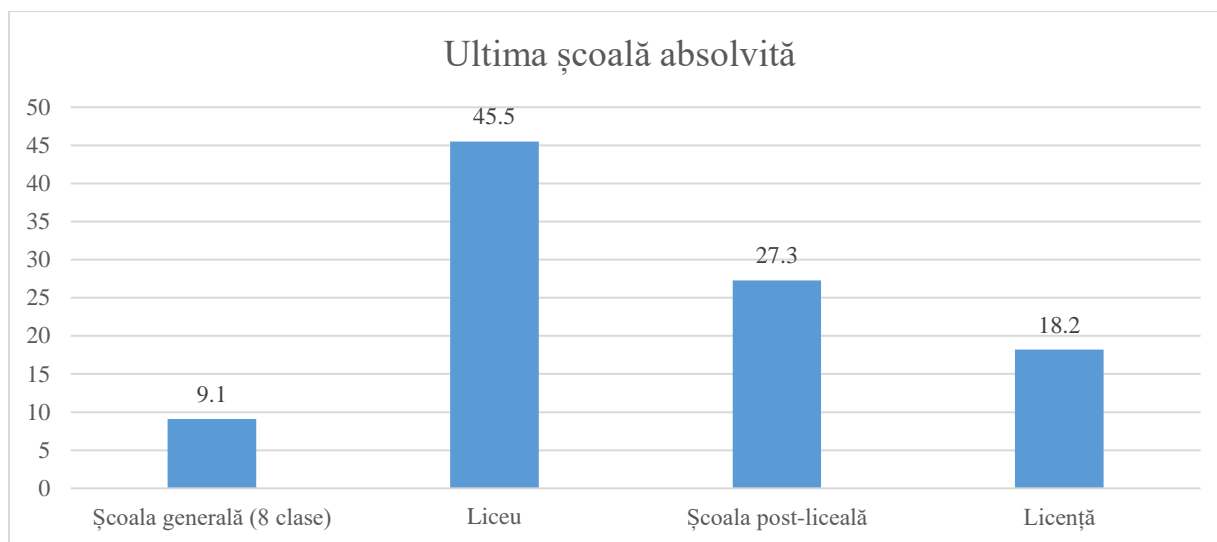

Figura 55: Ultima școală absolvită a respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie

Conform figurii de mai sus, se poate observa că la nivelul comunei populația este una educată, astfel că 45,5% dintre respondenți au finalizat liceul, 27,3% dintre respondenți au finalizat școala post-liceală, 18,3% dintre respondenți au finalizat nivelul licență, în timp ce un procentaj de 9,1% dintre respondenți susține că au finalizat 8 clase.

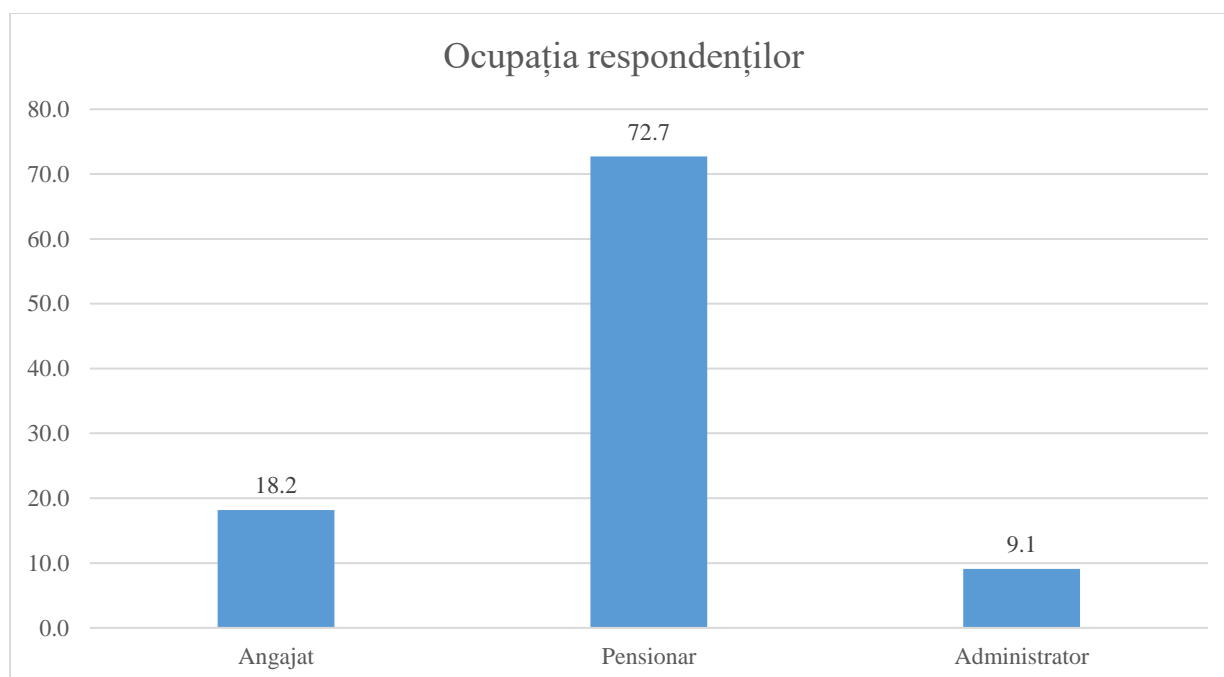

Figura 56: Ocupația respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie

Graficul numărul 56 conține informații legat de ocupația respondenților. Așa cum se poate observa, cei mai mulți dintre respondenți sunt pensionari (72,7%), aceștia fiind urmați de angajați (18,2%), și administratori (9,1%). Respondenții care au declarat că sunt angajați susțin că ocupă diferite funcții în administrația publică, educație, firme private.

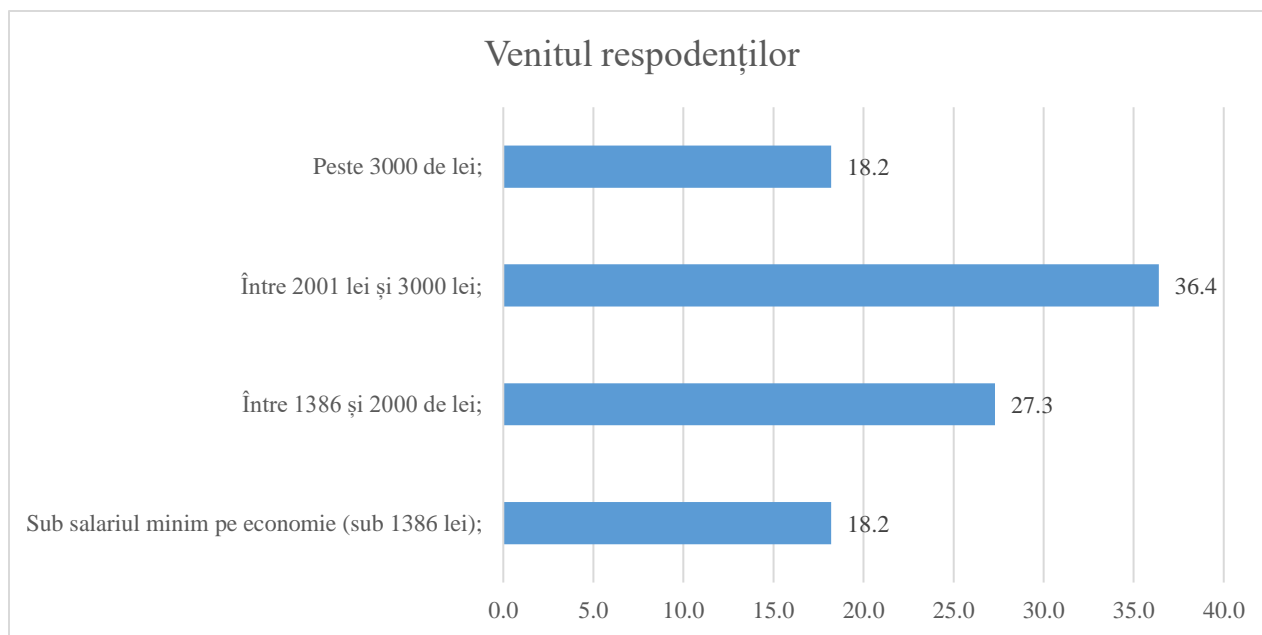

Figura 57: Venitul respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie

O întrebare delicată, la care respondenții au răspuns, face referire la venitul lor lunar. Prin intermediul acestei întrebări, se poate identifica starea financiară a locuitorilor din comună. Așadar, 36,4% dintre respondenți declară că venitul lor lunar este cuprins între 2001 și 3000 lei, 27,3% declară că venitul lor lunar este situat între 1386 de lei și 2000 de lei, în timp ce procentaje egale, de 18,2% declară că au venitul peste 3000 de lei, același procentaj declarând că au venitul sub cel minim pe economie. În concluzie, situația veniturii lunare al respondenților nu este una care să indice o problemă majoră la nivel de comună, cele mai multe persoane încadrându-se între minimul și maximum de venit inclus în diagramă, ceea ce indică o situație de mijloc din punct de vedere financiar a locuitorilor.

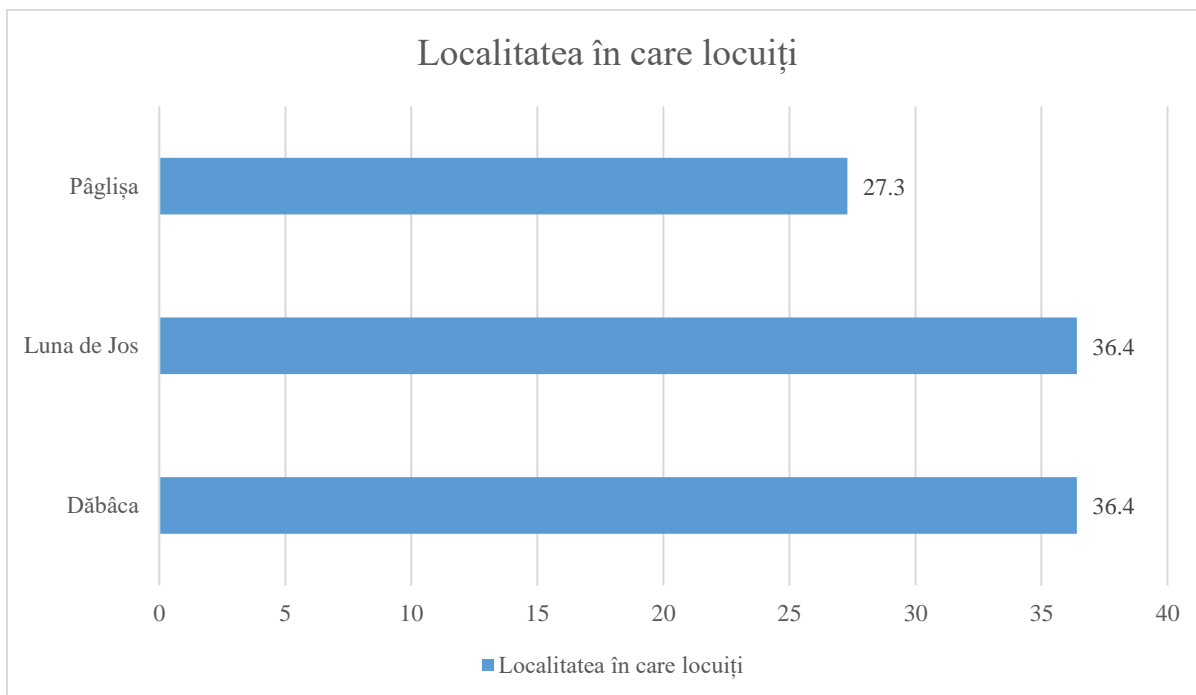

Figura 58: Localitatea în care locuiesc a respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie

În graficul de mai sus, este prezentată localitatea de proveniență a respondenților. Astfel, se observă faptul că au fost incluși în această cercetare locuitori din fiecare sat, nefiind omise informații care țin de o anumită localitate. După cum se observă, procentajele sunt relativ egale, în cazul localităților Dăbâca și Luna de Jos, și ușor mai scăzut în cazul localității Pâglișa, aceasta fiind și cea mai puțin populată localitate din cele trei.

Informațiile socio-demografice ne indică astfel că la nivelul comunei există o populație educată, majoritatea respondenților sunt pensionari, iar restul au un loc de muncă stabil, dar și că au fost incluși respondenți din fiecare localitate aparținătoare a comunei.

În graficele următoare, este ilustrat gradul de mulțumire sau nemulțumire al respondenților față de o serie de servicii, infrastructură, etc. Nota 1 reprezintă nemulțumirea totală a respondenților față de indicatorii analizați, iar nota 10 indică mulțumirea totală a acestora față de indicatorii analizați.

În următoarele 5 grafice, este prezentată mulțumirea respondenților față de administrația publică locală.

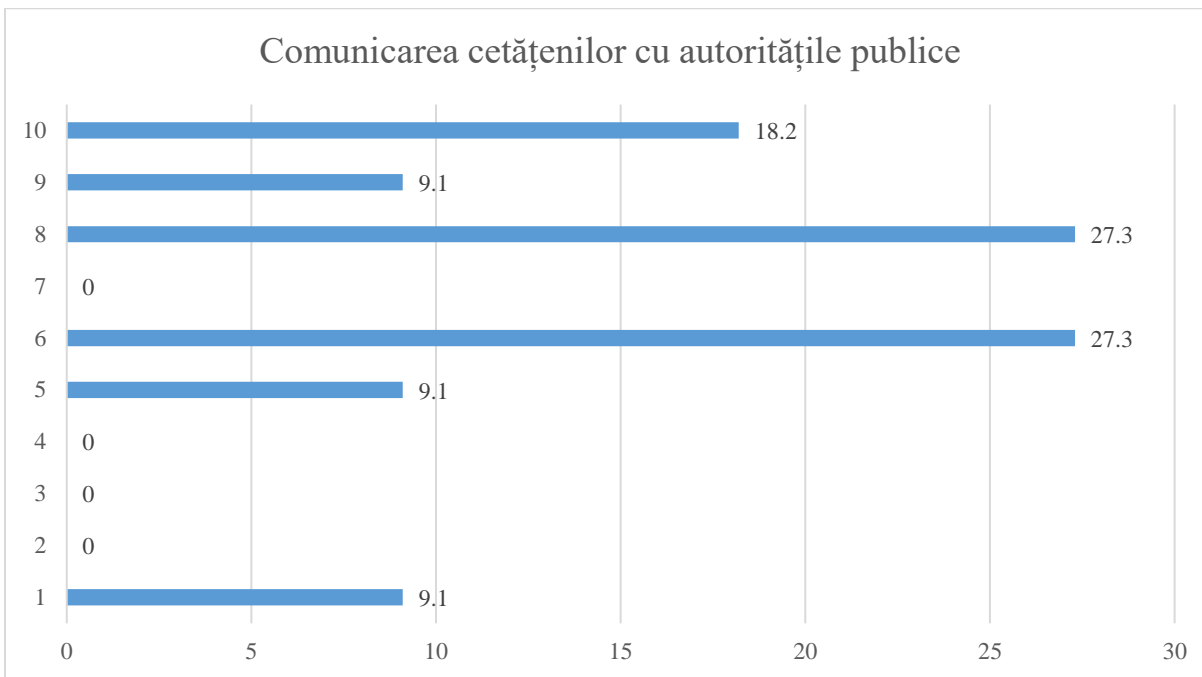

Figura 59: Mulțumirea față de comunicarea cetățenilor cu autoritățile publice din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie

În ceea ce privește comunicarea cetățenilor cu autoritățile publice, se poate observa un grad de mulțumire ridicat, majoritatea notelor situându-se peste nota 5. Există o percepție pozitivă, un procentaj de 18,2% declarându-se foarte mulțumiți față de acest aspect.

Cu toate acestea, un procentaj de 9,1% dintre cetățeni se declară foarte nemulțumiți, dar totuși, părerea generală tinde să fie una preponderent pozitivă.

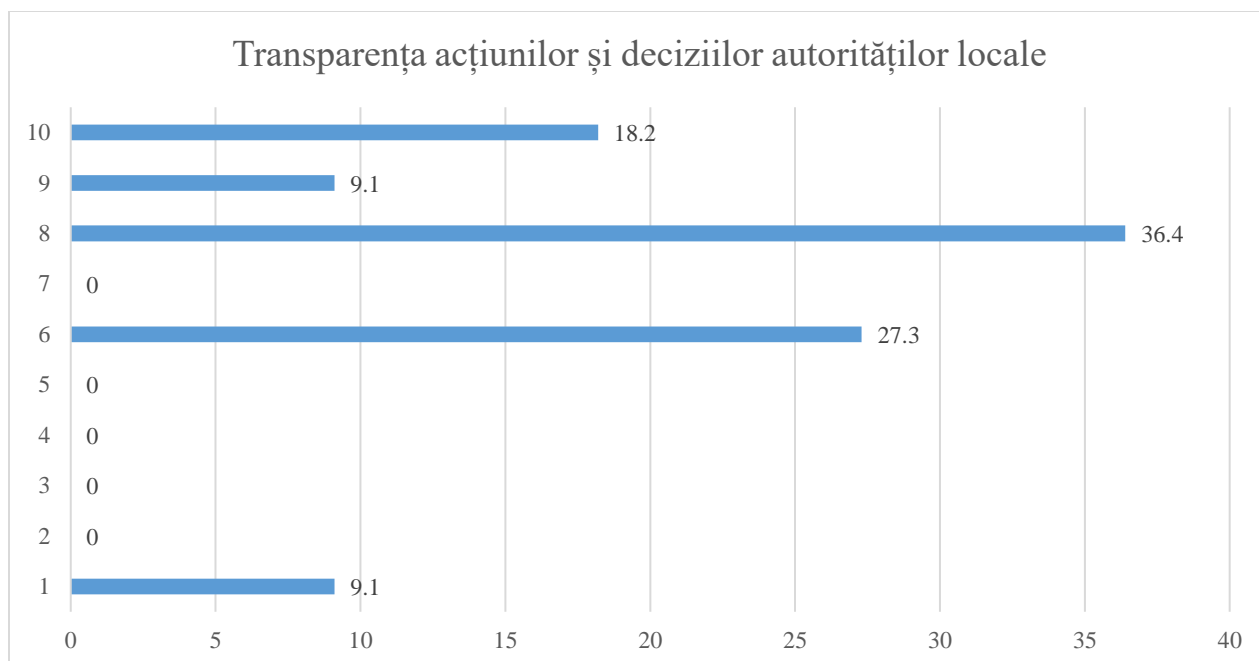

Figura 60: Mulțumirea față de transparența acțiunilor și deciziilor autorităților locale din comuna Dăbâca.
Sursa: Cercetare proprie

Referitor la transparența acțiunilor și deciziilor autorităților publice locale, se poate observa o percepție pozitivă a respondenților cu privire la acest indicator, 18,2% dintre respondenți declarându-se foarte nemulțumiți și 9,1% declarându-se foarte mulțumiți.

Analizând trendul general care reiese din acest grafic, putem concluziona că părerile pozitive cu privire la transparența acțiunilor și deciziilor autorităților publice locale tind să fie pozitive, astfel să indice o situație bună cu privire la acest indicator.

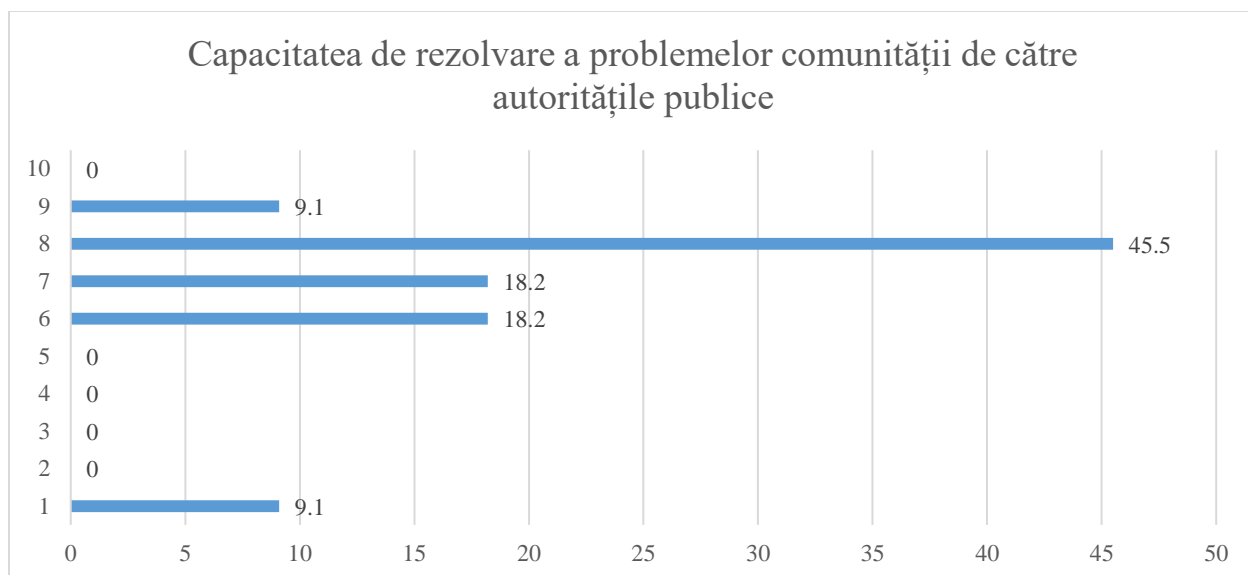

Figura 61: Mulțumirea față de capacitatea de rezolvare a problemelor comunității de către autoritățile publice, comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie

Referitor la capacitatea de rezolvare a problemelor comunității de către autoritățile publice locale, se poate observa că respondenții tind să se declare mulțumiți față de acest indicator, oferind mai multe note situate peste 5, și doar 9,1% dintre aceștia se declară foarte nemulțumiți. Trendul general indică o percepție pozitivă a respondenților în ceea ce privește capacitatea de rezolvare a problemelor comunității de către autoritățile publice locale.

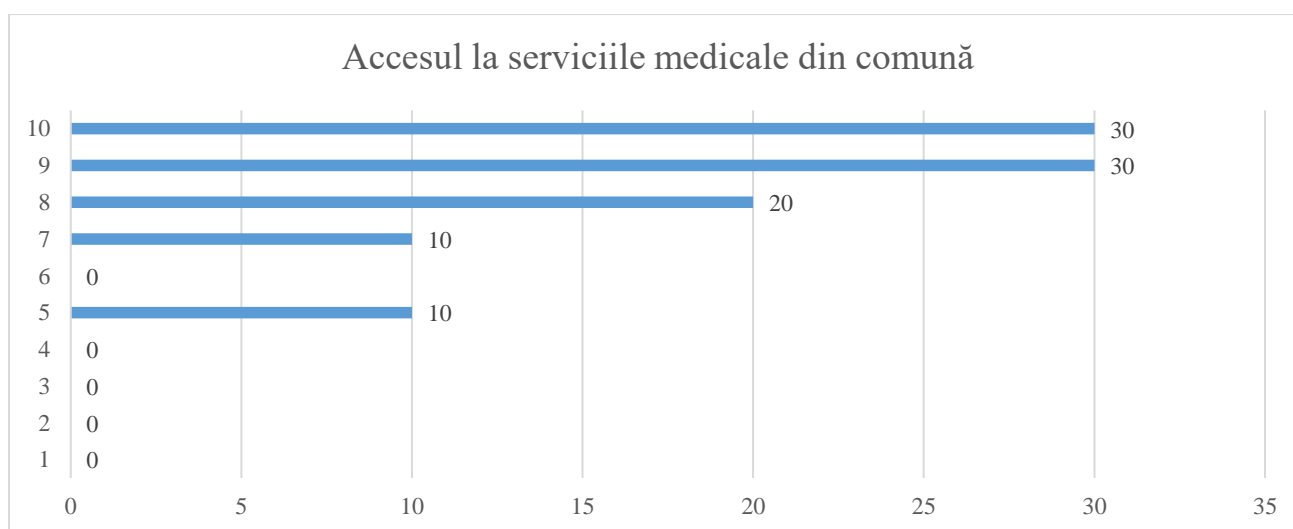

Figura 62: Mulțumirea față de accesul la serviciile medicale din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie

În ceea ce privește accesul la serviciile medicale din comună, așa cum reiese din figura 62, un procentaj de 30% dintre respondenți se declară foarte mulțumiți față de acest serviciu. Tendința generală, așa cum reiese și din graficul de mai sus este una pozitivă, locuitorii fiind mulțumiți de accesul la sănătate, oferind doar note peste 5.

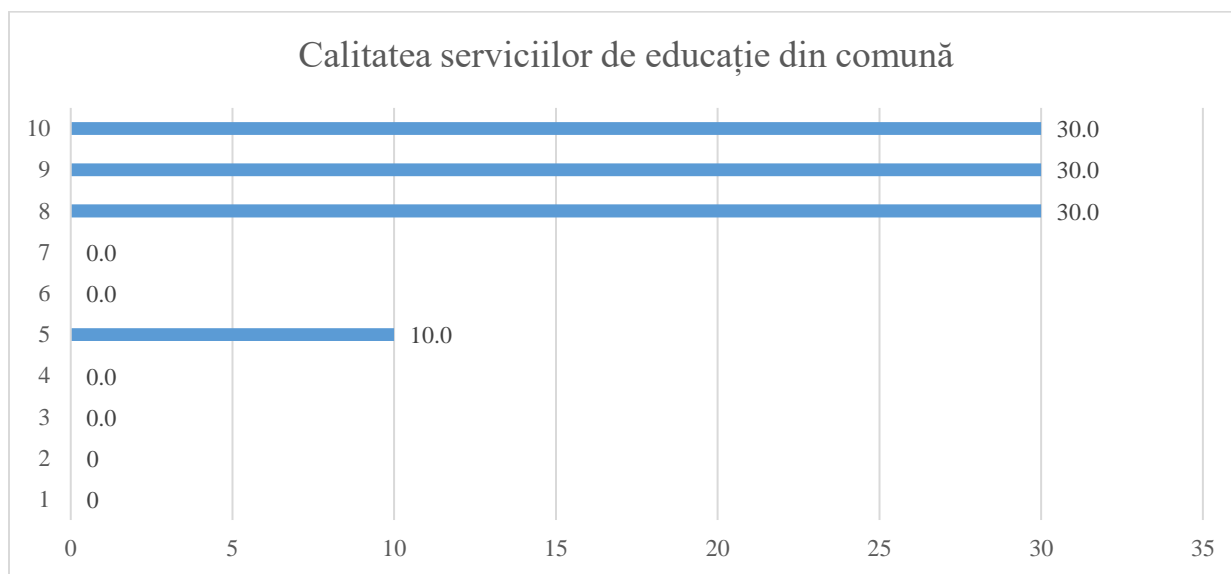

Figura 63: Mulțumirea față de calitatea serviciilor de educație din comună. Sursa: Cercetare proprie.

Calitatea și accesul la serviciile de educație din comunitate, așa cum se poate observa, indică o mulțumire crescută a respondenților (30% declarându-se foarte mulțumiți), nefiind oferite note sub 5 care să indice existența unei probleme cu privire la acest indicator. Tendința generală cu privire la acest serviciu este una pozitivă.

Graficele următoare sintetizează mulțumirea respondenților față de anumite servicii care fac referire la infrastructura tehnico-edilitară din comuna Dăbâca.

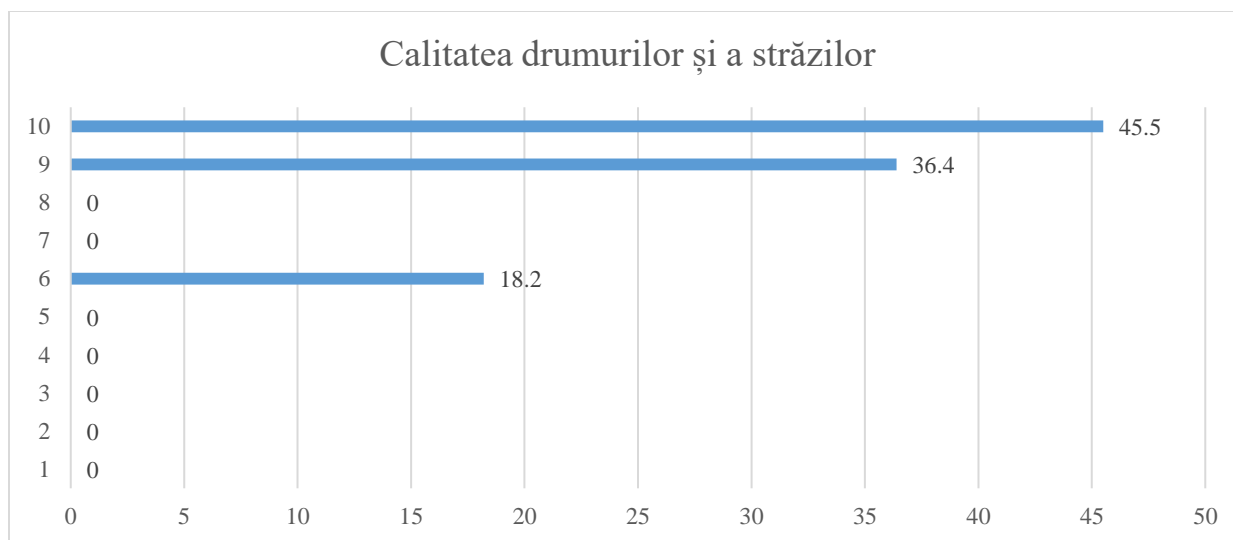

Figura 64: Mulțumirea față de calitatea drumurilor și a străzilor. Sursa: Cercetare proprie

Un procentaj mai ridicat al respondenților se declară foarte mulțumiți față de calitatea drumurilor și a străzilor (45,5%). Tendința generală tinde să fie una pozitivă, astfel că la nivelul comunei oamenii se declară mulțumiți față de acest indicator.

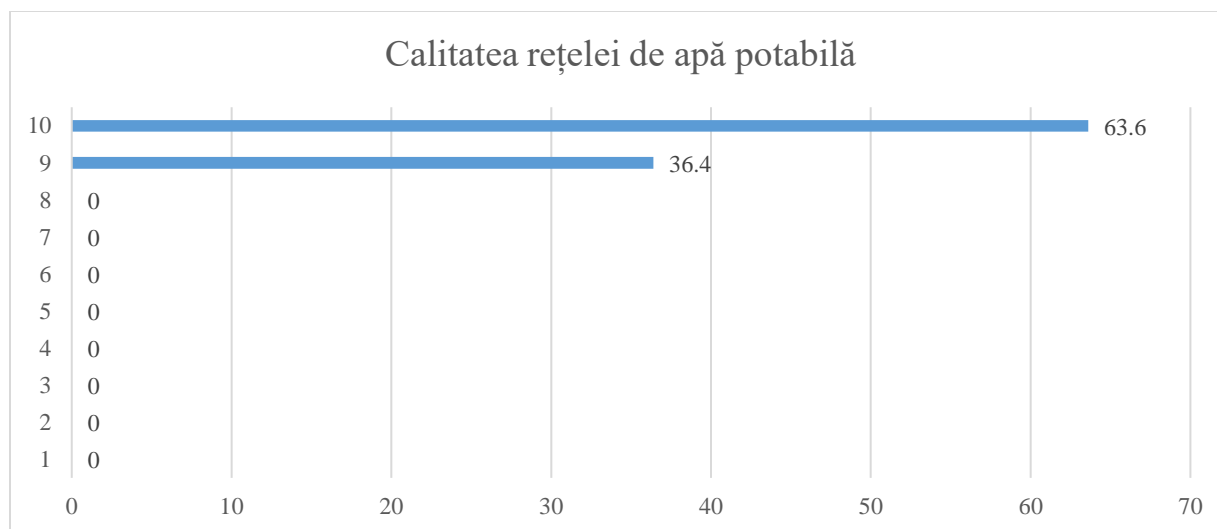

Figura 65: Mulțumirea față de calitatea rețelei de apă potabilă. Sursa: Cercetare proprie

Calitatea rețelei de apă potabilă indică o tendință general pozitivă, fiind oferite doar note de 9 (36,4%) și 10 (63,6%). Concluzia finală cu privire la acest indicator este una pozitivă, astfel localnicii se declară foarte mulțumiți față de calitatea rețelei de apă potabilă.

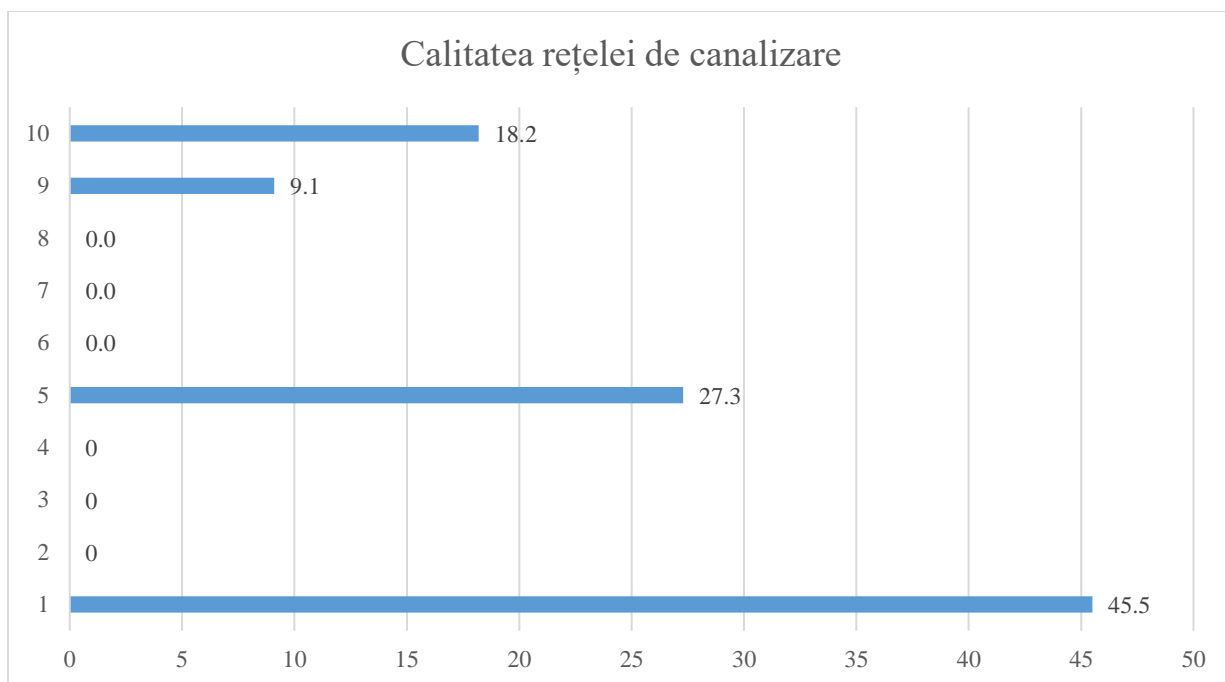

Figura 66: Mulțumirea față de calitatea rețelei de canalizare. Sursa: Cercetare proprie

Calitatea rețelei de canalizare este percepută într-un mod negativ de majoritatea respondenților (45,5% dintre respondenți se declară foarte nemulțumiți), în timp ce doar 18,2% dintre respondenți se declară mulțumiți. Trendul general cu privire la acest indicator este unul negativ. Percepția pozitivă poate indica faptul că în anumite localități există rețea de canalizare, iar în altele nu.

Calitatea rețelei de gaz metan este percepută într-un mod negativ de toți respondenții (100% dintre respondenți se declară foarte nemulțumiți), deoarece la nivelul comunei nu există o rețea de alimentare cu gaz metan.

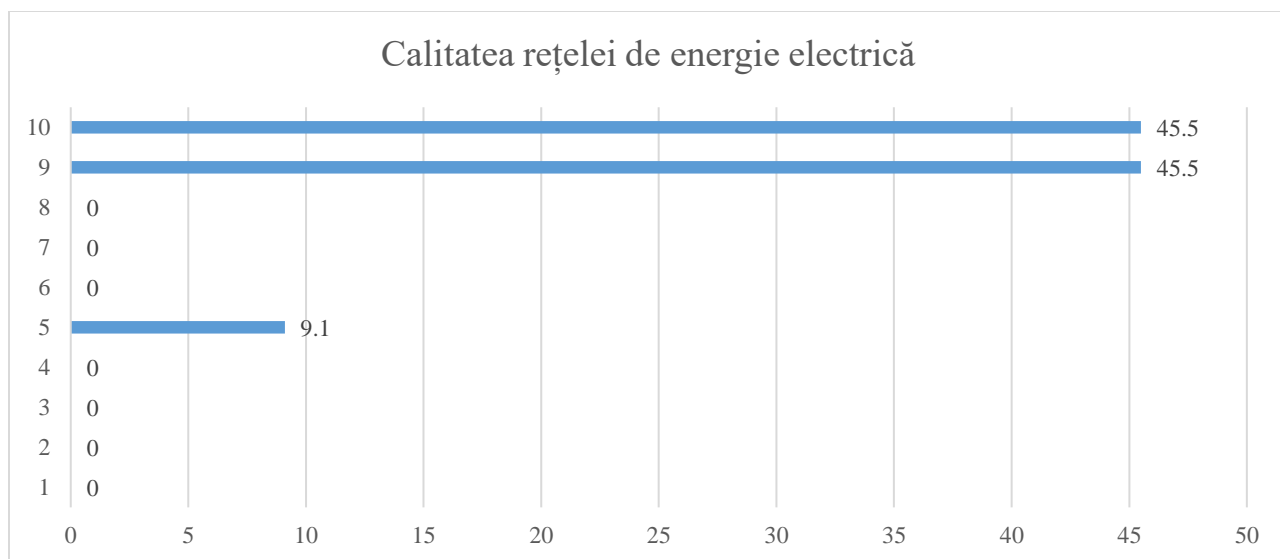

Figura 67: Mulțumirea față de calitatea rețelei de energie electrică. Sursa: Cercetare proprie

Calitatea rețelei de energie electrică este percepută în mod pozitiv de către respondenți, majoritatea valorilor aflându-se în apropierea notei 10, care indică mulțumirea respondenților. Astfel, 91% dintre respondenți se declară foarte mulțumiți față de acest indicator (nota 10 și nota 9).

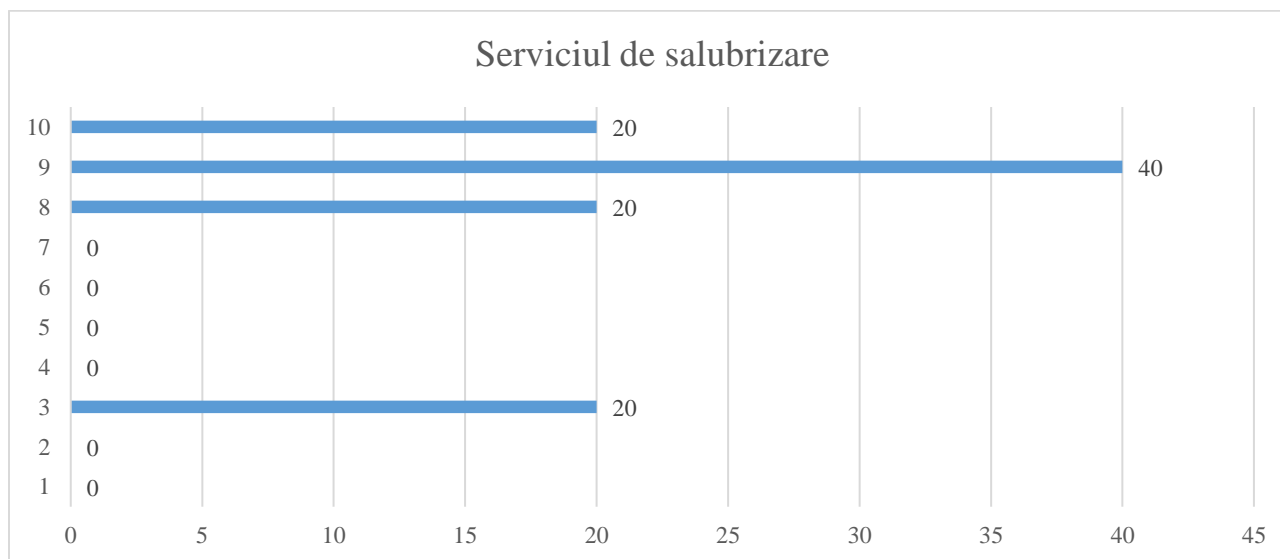

Figura 68: Mulțumirea față de calitatea serviciului de salubritate. Sursa: Cercetare proprie

Serviciul de salubritate înregistrează un trend general pozitiv. 20% dintre respondenți se declară foarte mulțumiți (nota 10), și 20% dintre respondenți se declară ușor nemulțumiți (nota 3). Se poate observa un trend general cu precădere pozitiv.

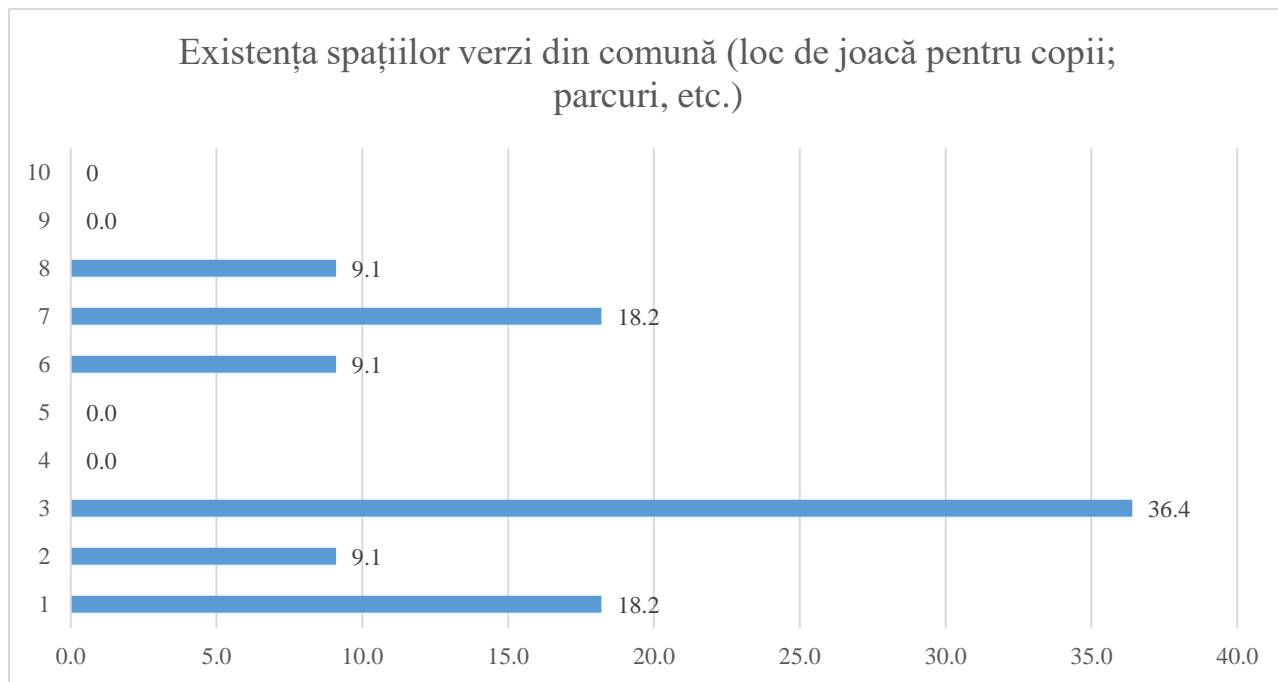

Figura 69: Mulțumirea față de existența spațiilor verzi din comună. Sursa: Cercetare proprie

Un trend general negativ este înregistrat în ceea ce privește existența spațiilor verzi din comună, care se referă la locuri de joacă pentru copii, parcuri, etc.

Se poate observa că majoritatea respondenților se declară foarte nemulțumiți față de acest indicator (18,2% oferind nota 1), iar marea majoritate oferind note sub 5, astfel că trendul general este unul negativ.

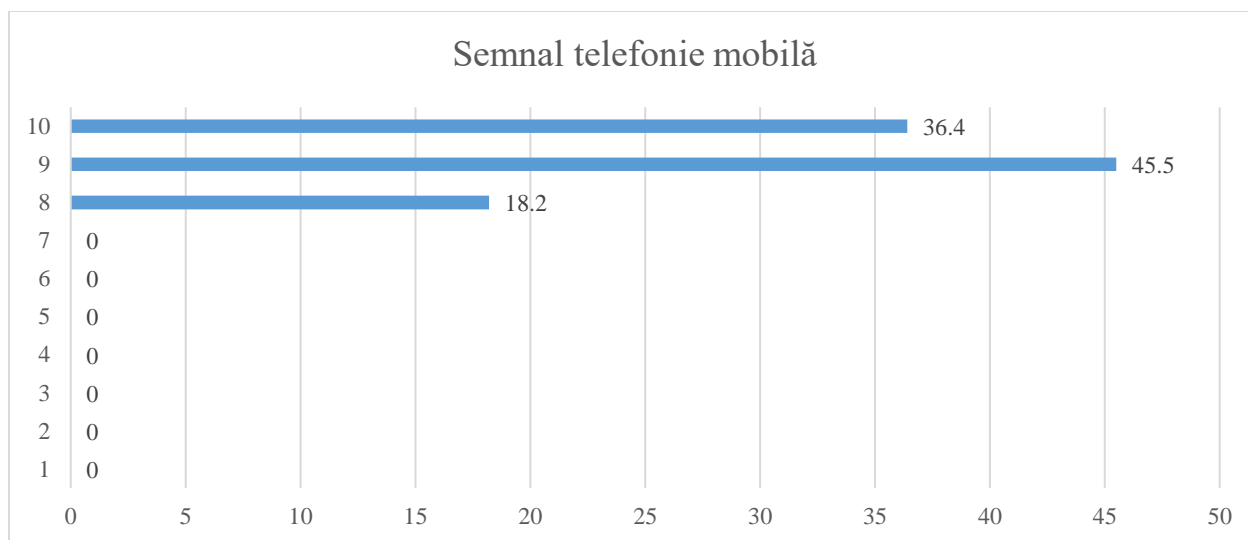

Figura 70: Mulțumirea față de semnalul de telefonie mobilă. Sursa: Cercetare proprie

Semnalul telefonic prezintă un trend general pozitiv, (36,4% dintre respondenți declarându-se foarte mulțumiți), astfel că respondenții au oferit doar note de 8, 9 și 10 pentru acest indicator, ceea ce indică mulțumirea acestora.

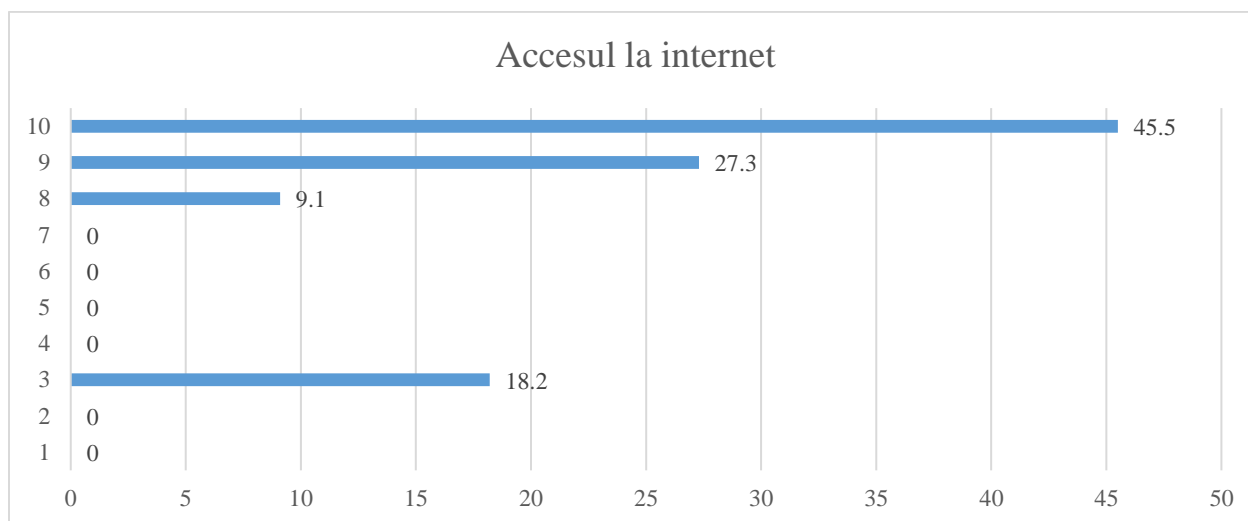

Figura 71: Mulțumirea față de accesul la internet. Sursa: Cercetare proprie

Accesul la internet este perceput în mod pozitiv de un procentaj de 45,5% dintre respondenți, aceștia declarându-se foarte mulțumiți față de acest indicator, în timp ce un procentaj

de 18,2% dintre respondenți se declară nemulțumiți, oferind nota 3 cu privire la accesul la internet. Se observă și în cazul acestui indicator un trend general pozitiv.

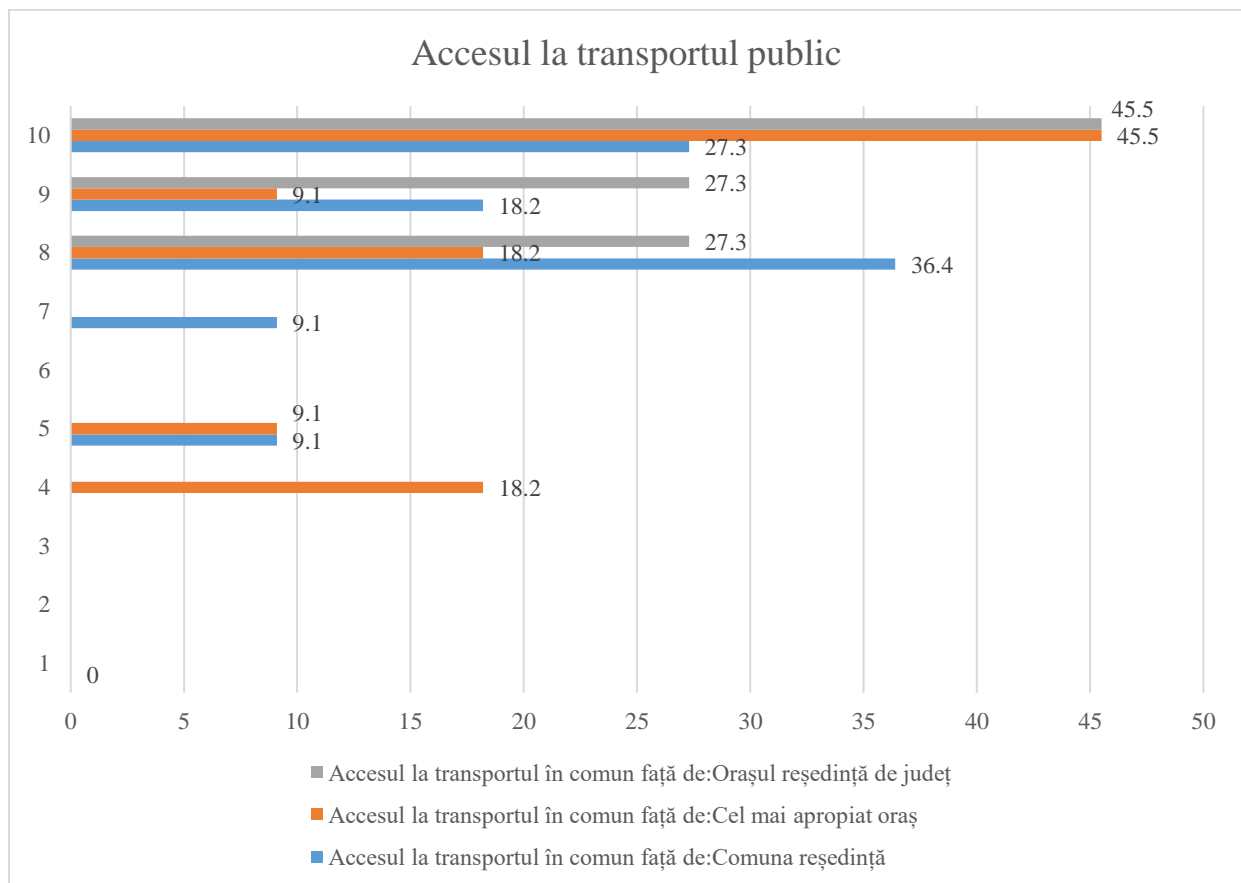

Figura 72: Mulțumirea față de accesul la transportul public. Sursa: Cercetare proprie

În ceea ce privește accesul la transportul public se observă o percepție generală pozitivă, astfel că majoritatea respondenților se declară foarte mulțumiți față de transportul în comun în comuna reședință (45,5%), transportul față de cel mai apropiat oraș (45,5%), dar și față de transportul față de reședința de județ (27,3%).

Următoarea secțiune include informații referitoare la sectorul privat din comună și economia socială.

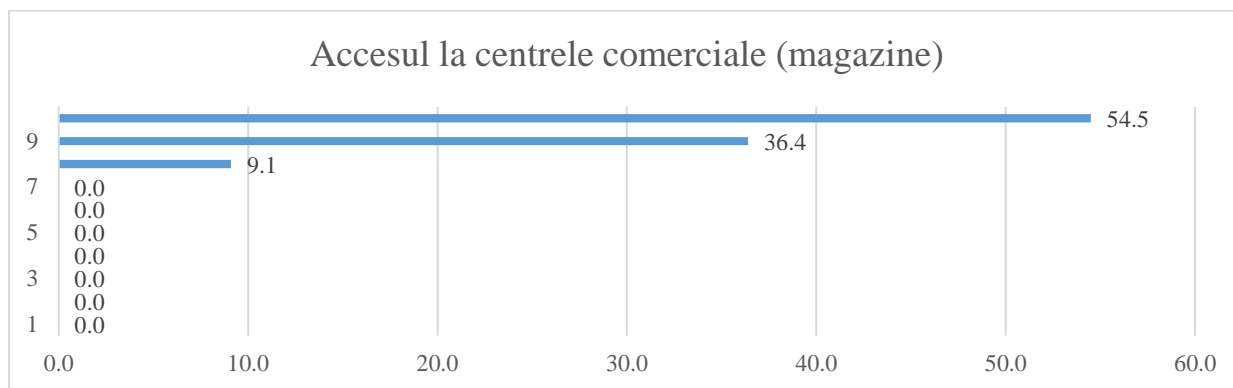

Figura 73: Mulțumirea față de accesul la centrele comerciale din comună. Sursa: Cercetare proprie

Accesul la centrele comerciale din comună este perceput într-un mod pozitiv, astfel că 54,5% dintre respondenți se declară foarte mulțumiți cu privire la acest indicator, nefiind identificate percepții negative cu privire la acest indicator. Trendul general cu privire la acest indicator este unul pozitiv.

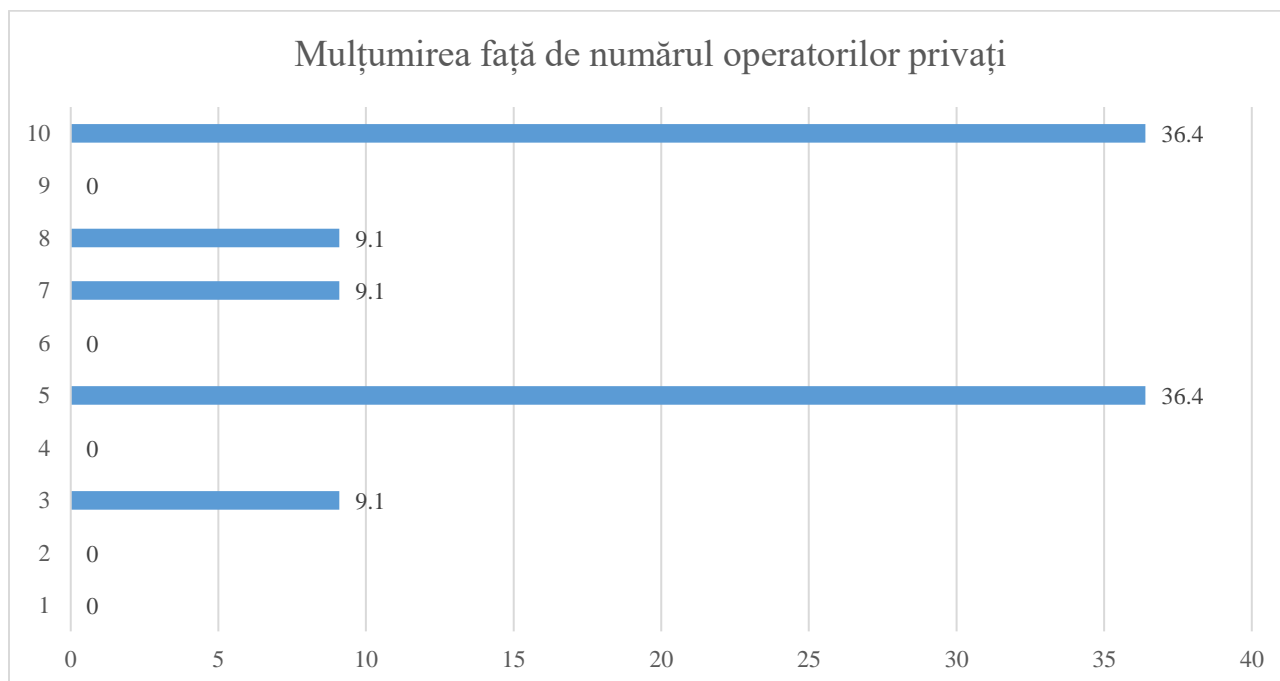

Figura 74: Mulțumirea față de numărul operatorilor privați. Sursa: Cercetare proprie

Mulțumirea față de numărul operatorilor privați din comună este percepută și ea pozitiv, astfel că 36,4% dintre respondenți se declară foarte mulțumiți față de acest aspect și doar 9,1% dintre respondenți se declară nemulțumiți (au oferit nota 3), trendul general fiind unul pozitiv analizând graficul per total.

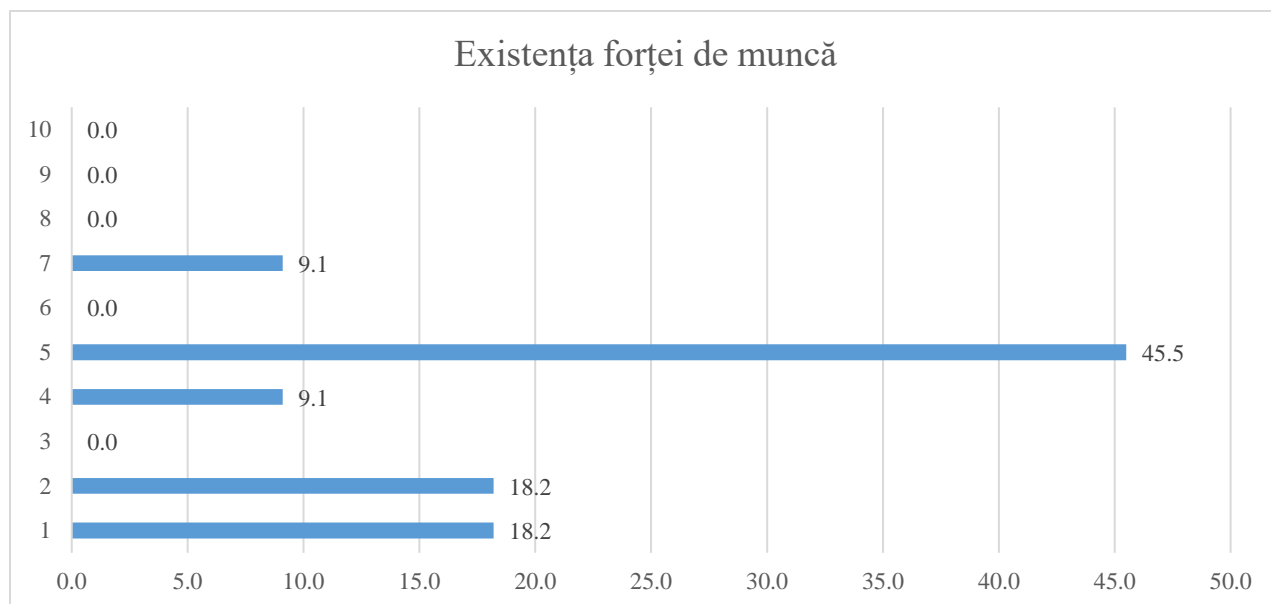

Figura 75: Mulțumirea față de existența forței de muncă. Sursa: Cercetare proprie

Nemulțumirea apare în cazul existenței forței de muncă locală, astfel că cei mai mulți respondenți se declară foarte nemulțumiți în ceea ce privește acest indicator (18,2%).

Se constată astfel, o problemă la nivelul comunei în ceea ce privește existența forței de muncă. Trendul general al acestui indicator fiind unul negativ din punct de vedere al percepției respondenților.

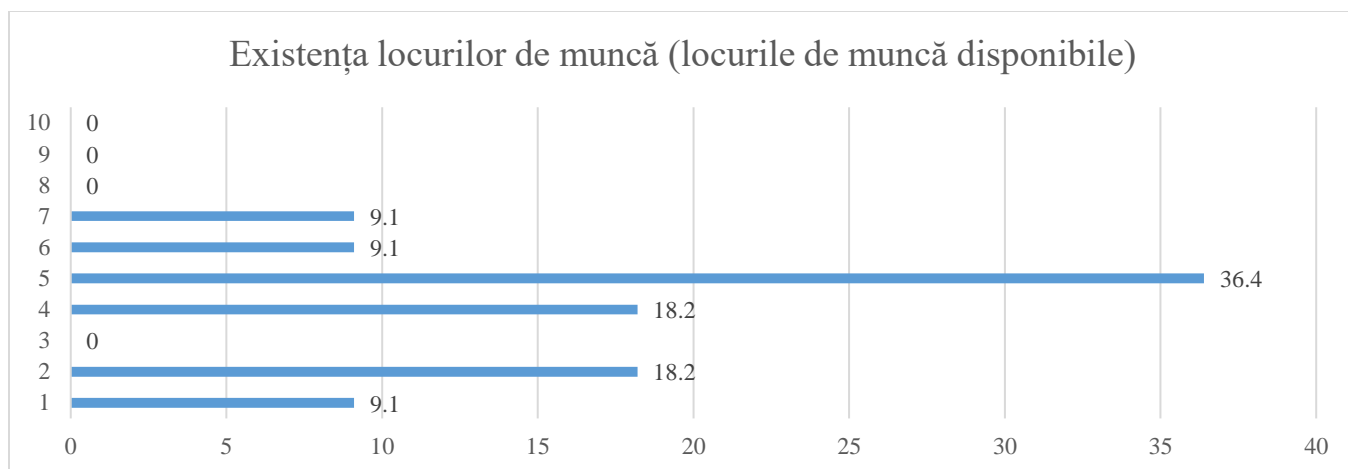

Figura 76: Mulțumirea față de existența locurilor de muncă. Sursa: Cercetare proprie

O percepție negativă apare și în cazul locurilor de muncă disponibile, un procentaj de 9,1% dintre respondenți declarându-se foarte nemulțumiți față de acest indicator. Nu au fost înregistrate valori care să indice mulțumirea față de acest indicator, astfel că existența locurilor de muncă la nivel local este percepută negativ, majoritatea notelor oferite situându-se sub nota 5.

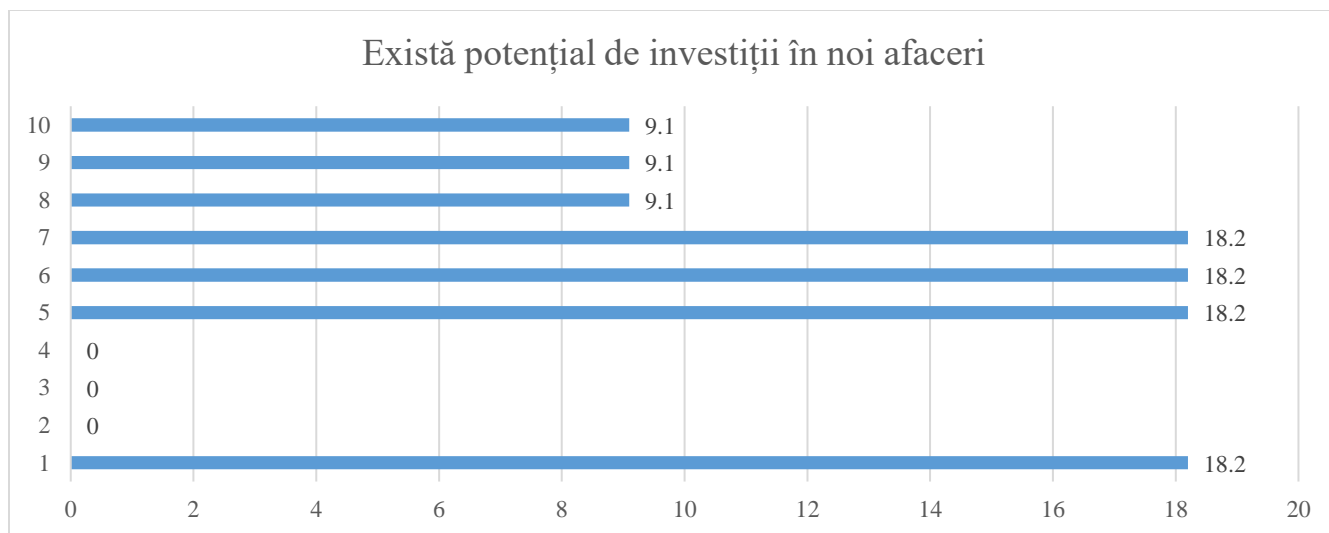

Figura 77: Mulțumirea față de potențialul de noi investiții. Sursa: Cercetare proprie

Referitor la potențialul de investiții în noi afaceri în comună, respondenții consideră că există un potențial, într-un procentaj de 9,1%, iar 18,2% nu văd existența unui potențial de investiții noi în comună. De remarcat faptul că trendul general este unul pozitiv, astfel că respondenții consideră că ar putea exista noi investiții în comună.

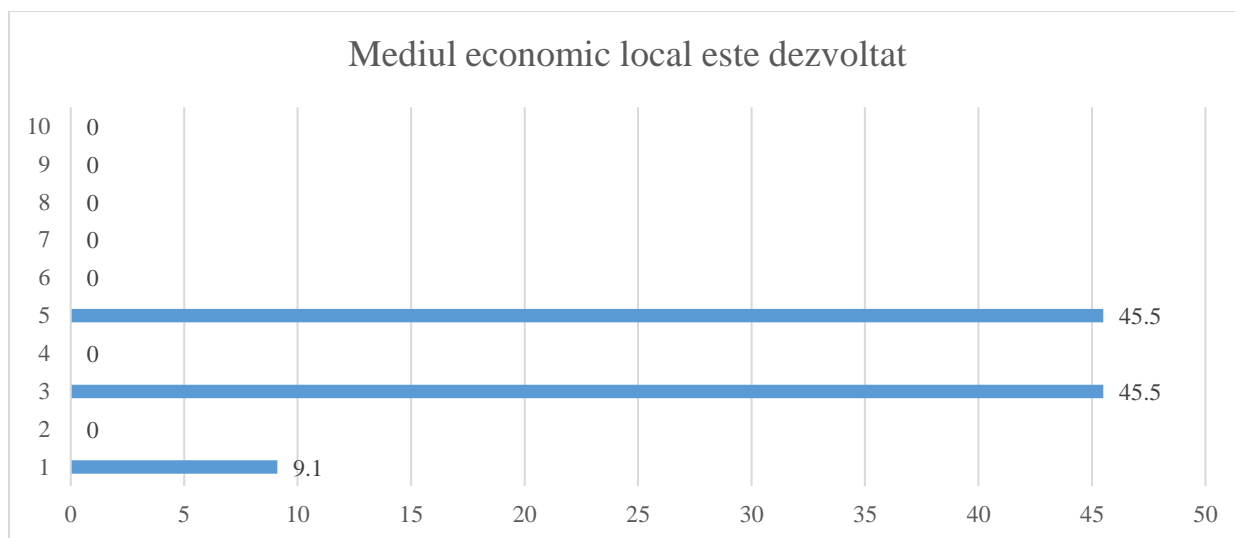

Figura 78: Mulțumirea față de dezvoltarea mediului economic. Sursa: Cercetare proprie

Mediul economic local nu este dezvoltat din punctul de vedere al respondenților (9,1%), respondenții oferind doar note sub 5, ceea ce indică o percepție negativă asupra mediului economic local, acesta fiind considerat nedevelopat.

Următoarea secțiune este destinată mediului social, care include aspecte legate de capitalul social de la nivelul comunei, capitalul social referindu-se la relațiile dintre membrii comunității, la intensitatea acestora, dar și la încrederea între membrii comunității.

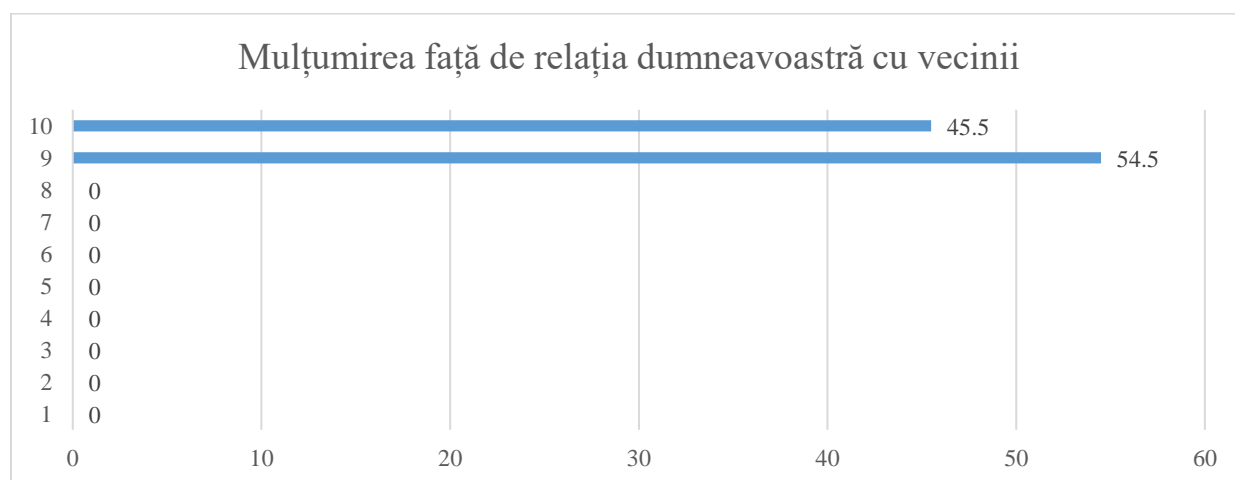

Figura 79: Mulțumirea față de relația cu vecinii. Sursa: Cercetare proprie

Mulțumirea față de relația respondenților cu vecinii este percepută în mod pozitiv de către majoritatea acestora (45,5%), neexistând percepții negative cu privire la acest aspect, fiind oferite doar note de 9 și 10.

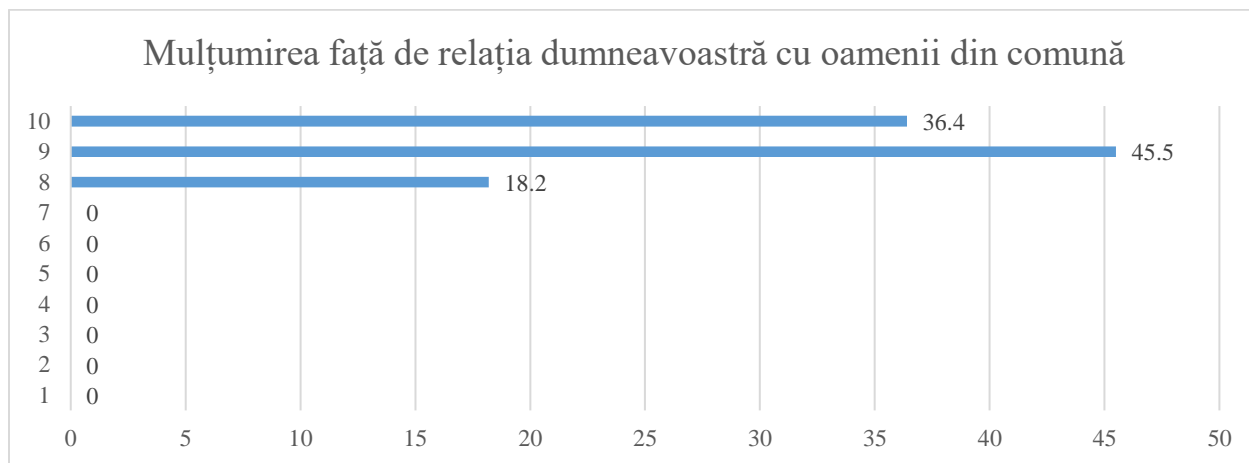

Figura 80: Mulțumirea față de relația cu oamenii din comună. Sursa: Cercetare proprie

Referitor la relația respondenților cu oamenii din comună, se observă o percepție pozitivă, astfel că oamenii se declară foarte mulțumiți față de relația lor cu locuitorii din comună(36,4%), trendul general fiind unul pozitiv, neexistând percepții negative cu privire la acest aspect.

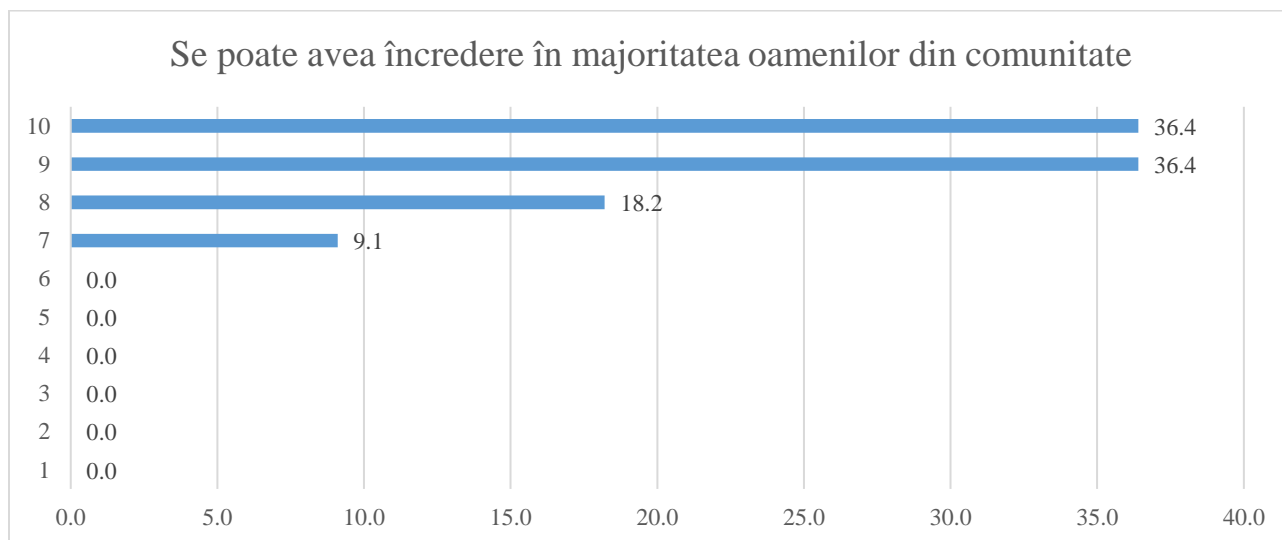

Figura 81: Gradul de încredere în oamenii din comună. Sursa: Cercetare proprie

Referitor la încrederea în oamenii din comunitate, se poate observa că un procentaj de 36,4% dintre consideră că se poate avea încredere în oamenii din comunitate, existând doar păreri pozitive în ceea ce privește încrederea oamenilor din comunitate.

Astfel, se poate observa că există un capital social foarte puternic la nivelul comunei, însă acesta ar trebui păstrat, deoarece doar prin punerea acestuia în valoare se poate consolida. Lipsa încrederii între locuitorii unei comunități poate afecta în primul rând relațiile dintre oameni, iar în al doilea rând, poate împiedica realizarea unor activități voluntare la nivel comunitar. La nivelul comunei Dăbâca există premisele dezvoltării de proiecte în comun, care să aibă impact asupra comunității ca întreg.

Respondenții au identificat ca principalele trei puncte tari ale comunei Dăbâca, în ordinea importanței lor: *Drumurile* (calitatea infrastructurii rutiere); *apa și canalizarea* (calitatea apei potabile și existența proiectelor pentru extinderea rețelelor de apă și canalizare la nivelul tuturor localităților), *apicultorii* (prezența apicultorilor).

Principalele trei puncte slabe ale comunei, din perspectiva respondenților, în ordinea importanței lor sunt: *lipsa canalizării, ulițele neasfaltate, populația îmbătrânită*. Alte puncte slabe identificate fac referire la: lipsa gazului metan, drumurile agricole, gunoaiile depozitate în sat, lipsa investitorilor.

Din perspectiva respondenților, cele 5 domenii în care ar trebui să se investească în comunitate, în ordinea importanței lor, sunt: *turismul; protejarea resurselor naturale și conservarea fondului forestier; sănătatea (dispensar, farmacia, spitalul); spații de recreere în aer liber; educație (inclusiv centre de zi pentru școlari)*.

Respondenții consideră că această comună este diferită față de alte comune din județul Cluj în primul rând, și nu numai, raportându-se la: potențialul turistic și agroturistic al comunei; așezarea geografică; dar și la istoricul acesteia.

Din punctul de vedere al majorității respondenților, comuna se poate dezvolta prin turism și agroturism.

Pentru a vedea dacă în viitor locuitorii iau în calcul migrarea lor spre alte comunități, se poate observa că majoritatea respondenților se văd în următorii 5 ani tot în această comună (90,9%). 9,1% dintre respondenți au preferat să nu răspundă la această întrebare.

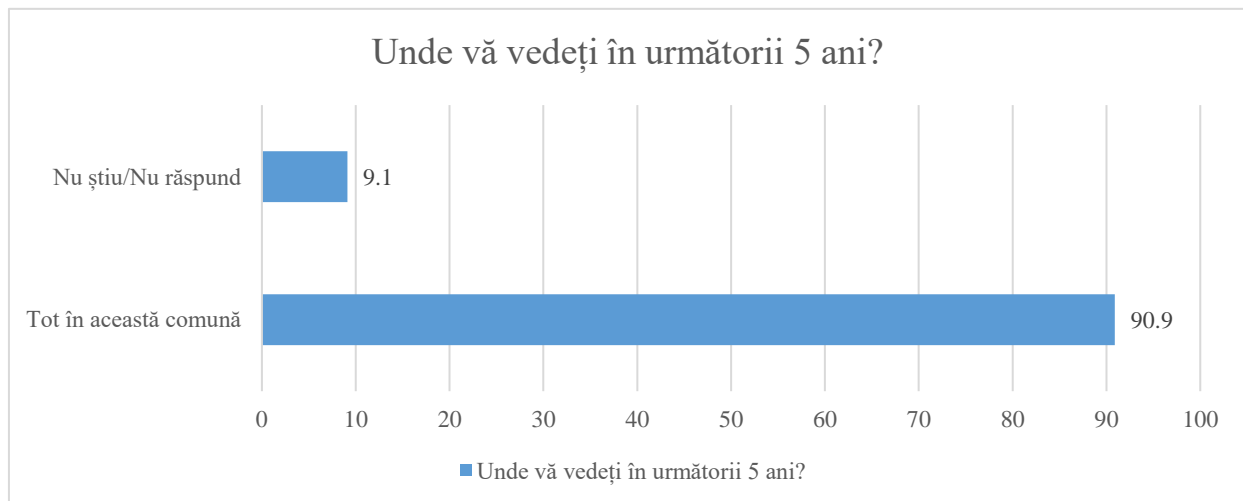

Figura 82: Intenția de părăsire a comunei. Sursa: Cercetare proprie

Concluzii generale ale analizei cantitative:

Referitor la satisfacția față de administrația publică locală, tendința respondenților este pozitivă în ceea ce privește comunicarea cetățenilor cu autoritățile publice, transparența acțiunilor și deciziilor autorităților publice locale, capacitatea de rezolvare a problemelor comunității de către autoritățile publice locale, accesul la serviciile medicale din comună, calitatea serviciilor de educație.

În ceea ce privește infrastructura tehnico-edilitară, mulțumirea respondenților apare față de anumite aspecte precum: calitatea drumurilor și a străzilor, calitatea rețelei de apă potabilă, rețeaua de energie electrică, serviciul de salubritate, semnal telefonie mobilă, accesul la internet, accesul la transportul public fie că este vorba de cel care leagă localitățile de comună între ele, fie că este vorba despre cel mai apropiat oraș sau față de reședința de județ.

Se remarcă o problemă în ceea ce privește: rețeaua de canalizare, rețeaua de gaz metan (lipsește), spațiile verzi din comună.

În ceea ce privește sectorul privat, se remarcă o percepție pozitivă cu privire la accesul la centrele comerciale și al numărului de operatori privați locali, dar și asupra potențialului de investiții în noi afaceri.

Economia locală indică totuși și o serie de nemulțumiri ce țin de: existența forței de muncă; existența locurilor de muncă; mediul economic local este slab dezvoltat.

Cu privirea la componenta socială, se poate observa că oamenii sunt mulțumiți față de relația lor cu vecinii sau cu ceilalți oameni din comunitate și chiar mai mult, au încredere unii în alții.

Comuna ar trebui să își îndrepte atenția spre dezvoltarea anumitor domenii precum: turismul; protejarea resurselor naturale și conservarea fondului forestier; sănătatea (dispensar, farmacie, spitalul); spații de recreere în aer liber; educație (inclusiv centre de zi pentru școlari).

Comuna dispune de o serie de puncte tari precum: drumurile (calitatea infrastructurii rutiere); prezența rețelei de apă și canalizare, prezența apicultorilor. Toate acestea pot ajuta comuna să se dezvolte în domenii precum turism și agroturism. Bineînțeles, trebuie combătute mai întâi punctele slabe ale comunei, care fac referire la: lipsa canalizării la nivelul tuturor localităților aparținătoare comunei, ulițele neasfaltate, populația îmbătrânită.

Capitolul 4 – Analiza SWOT

Analiza SWOT reprezintă un instrument esențial în procesul de planificare strategică, având rolul de a identifica caracteristicile interne și externe ale comunei, ținând cont atât de factorii pozitivi, cât și negativi. Astfel, se vor prezenta într-o formă succintă punctele tari (Strengths), punctele slabe (Weaknesses), oportunităților (Opportunities) și amenințările (Threats). Punctele tari și punctele slabe se referă la mediul intern al comunității, în timp ce oportunitățile și amenințările provin din mediul extern. Analiza SWOT se constituie într-un fundament pentru evaluarea potențialului și limitărilor interne din comunitate și a oportunităților și amenințărilor probabile/posibile din mediul extern. Analiza SWOT are la bază analiza datelor statistice, analiza indicatorilor din etapa preliminară, rezultatele obținute în urma cercetării calitative și cantitative.

În vederea realizării unei evaluări cuprinzătoare, s-au realizat analize SWOT pentru următoarele domenii cheie:

- Infrastructura de transport și tehnico-edilitară
- Demografie
- Mediu și Climă
- Componenta socială
- Educație, sport și capacitate administrativă
- Cultură, turism și agricultură
- Economie

1. Infrastructura de transport și tehnico-edilitară

Puncte tari	Puncte slabe
➤ Conectivitatea comunei la rețeaua de transport județean prin DJ 161; ➤ Apropierea față de orașul reședință Cluj-Napoca (35 km); ➤ Proximitatea față de municipiul Gherla (20 km); ➤ Distanța apropiată față de aeroportul Internațional Avram Iancu Cluj (25 km); ➤ Amplasarea geografică; ➤ Infrastructura foarte bună a drumului județean și a drumurilor comunale; ➤ Alimentarea cu energie electrică (acoperirea pentru aproape toți locuitorii din comună); ➤ Pod peste Valea Lonea; ➤ Buna funcționare a rețelelor de telefonie mobilă și de internet și a infrastructurii necesare telecomunicațiilor; ➤ Calitatea apei potabile din comuna Dăbâca este una bună (necontaminată); ➤ Existența rețelei de apă potabilă în toate gospodăriile din comună;	➤ Lipsa asfaltării unor ulițe; ➤ Acces îngreunat la anumite drumuri agricole; ➤ Disponibilitatea scăzută a transportului în comun în zilele de sâmbătă și duminică; ➤ Rețeaua de canalizare nu acoperă nevoile tuturor locuitorilor; ➤ Lipsa rețelei de gaz metan; ➤ Rețeaua de alimentare cu apă existentă nu acoperă nevoile tuturor locuitorilor; ➤ Număr insuficient de spații de joacă și de recreere pentru copii; ➤ Indicatoarele și marcajele rutiere sunt insuficiente;

➤ Există o stație de epurare în localitatea Luna de Jos; ➤ Posibilități multiple de folosire a surselor de apă proprii în vederea extinderii rețelei; ➤ Existența transportului public;	
Oportunități	Amenințări
➤ Posibilitatea accesării de fonduri județene/guvernamentale/europene pentru reabilitarea/modernizarea drumurilor /stării drumurilor; introducerea și extinderea rețelelor de canalizare și apă potabilă; pentru introducerea rețelei de gaz metan; ➤ Consolidarea capacității asociative în vederea dezvoltării de proiecte prin intermediul Grupului de Acțiune Locală din care comuna este membră (Someș Transilvan), dar și prin intermediul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară; ➤ Posibilitatea de a crea noi parteneriate pentru dezvoltarea de proiecte comune;	➤ Bariere birocratice în atragerea de către autoritățile publice a fondurilor disponibile; ➤ Fonduri limitate/insuficiente pentru acoperirea nevoilor legate de infrastructura tehnico-edilitară din mediul rural; ➤ Cooperarea deficitară între u.a.t.-uri; ➤ Valoarea ridicată a cofinanțării ce trebuie suportată de u.a.t. în cazul proiectelor care impun o contribuție locală; ➤ Instabilitatea politică care poate duce la lipsa unei continuități cu privire la diferite programe și politici publice;

Tabelul 20: Analiza SWOT - infrastructura de transport și tehnico-edilitară. Sursa: Prelucrare proprie

2. Demografie

Puncte tari	Puncte slabe
➤ Spor migratoriu pozitiv; ➤ Distribuție relativ echilibrată pe genuri a populației comunei; ➤ Comunitate omogenă din punct de vedere etnic; ➤ Diversitate religioasă;	➤ Trend descrescător al numărului populației; ➤ Populație cu tendință demografică regresivă; ➤ Sporul natural negativ; ➤ Raportul de dependență demografică este ridicat; ➤ Indicele ridicat de îmbătrânire demografică;
Oportunități	Amenințări
➤ Accentuarea fenomenului de migrare a tinerilor spre mediul rural; ➤ Existența oportunităților de finanțare la nivel european și național pentru atragerea tinerilor în mediul rural; ➤ Dezvoltarea unei infrastructuri de calitate pentru atragerea de noi locuitori; ➤ Sprijin oferit de autoritățile publice locale în vederea atragerii de noi locuitori stimulându-se astfel creșterea natalității;	➤ Declin demografic național; ➤ Îmbătrânirea populației la nivel național; ➤ Tendința la nivel național de migrație a locuitorilor spre mediul urban (migrație internă și externă);

Tabelul 21: Analiza SWOT - demografie. Sursa: Prelucrare proprie

3. Mediu și climă

Puncte tari	Puncte slabe
➤ Climă temperat continentală moderată, lipsită de extreme; ➤ Relief deluros favorabil pentru culturile agricole și pentru creșterea animalelor; ➤ Varietatea florei și faunei, prezența mai multor specii de plante medicinale; ➤ Existența unor suprafețe extinse ale fondului forestier; ➤ Includerea anumitor zone ale comunei Dăbâca în Ținutul Fluturelui Albastru; ➤ Prezența tufurilor vulcanice; ➤ Derularea de proiecte și evenimente la nivelul comunei cu privire la protecția mediului; ➤ Calitate ridicată a apei; ➤ Calitatea ridicată a aerului; ➤ Solurile au o productivitate ridicată; ➤ Existența unei platforme de depozitare a gunoiului de grajd; ➤ Prezența serviciilor de colectare a gunoiului și deșeurilor din comună;	➤ Conștientizarea scăzută în rândul locuitorilor a efectelor negative a schimbărilor climatice; ➤ Terenuri degradate și neproductive; ➤ Slaba valorificarea a resurselor naturale și a plantelor (ex.: ciuperci, fructe de pădure); ➤ Utilizarea fertilizanților chimici în agricultură; ➤ Poluarea apei cu nitrați; ➤ Eroziunea solului; ➤ Risc de inundații crescut; ➤ Risc de alunecări de teren; ➤ Risc de incendii de pădure și vegetație; ➤ Defrișarea suprafețelor forestiere; ➤ Conștientizarea scăzută a importanței protejării și conservării biodiversității ariilor protejate; ➤ Colectare selectivă a deșeurilor scăzută;

Oportunități	Amenințări
➤ Oportunitățile oferite de Pactul European Verde și strategia privind biodiversitatea (Legea climei); ➤ Accesarea fondurilor cu finanțare nerambursabilă în vederea protejării biodiversității; ➤ Derularea de proiecte destinate combaterii riscului de eroziune a solului, alunecărilor de teren (ex.împăduriri); ➤ Continuarea desfășurării unor proiecte în vederea creșterii gradului de conștientizare a populației privind protecția mediului și dezvoltarea sustenabilă; ➤ Introducerea surselor regenerabile de energie;	➤ Efectele negative ale schimbărilor climatice; ➤ Degradarea mediului natural propice pentru prezența fluturilor albaștri; ➤ Schimbări în cadrul legislativ privind exploatarea resurselor naturale; ➤ Scăderea precipitațiilor care pot afecta sursa de apă existentă; ➤ Creșterea nivelului de poluare a solului; ➤ Extincția anumitor specii de animale; ➤ Degradarea cadrului natural în contextul dezvoltării nesistematice și necontrolate a turismului;

Tabelul 22: Analiza SWOT- mediu și climă. Sursa: Prelucrare proprie

4. Social

Puncte tari	Puncte slabe
➤ Funcționarea unui cabinet medical; ➤ Prezența unei farmacii; ➤ Proximitatea față de municipiile Cluj-Napoca și Gherla pentru satisfacerea nevoilor de asistență medicală și socială; ➤ Cheltuielile u.a.t.-ului aferente asigurărilor și asistenței sociale au crescut în ultimii 10 ani; ➤ Prezența Centrului de tip rezidențial pentru persoane adulte și vârstnice cu dizabilități fizice, mentale și sociale; ➤ Prezența serviciului voluntar pentru situații de urgență;	➤ Gradul ridicat de dependență pentru serviciile medicale și sociale din afara comunității; ➤ Lipsa unui centru de prelevare analize medicale; ➤ Lipsa unui centru de zi pentru copii proveniți din familii defavorizate;
Oportunități	Amenințări
➤ Posibilitatea accesării fondurilor europene, guvernamentale, județene pentru: dezvoltarea infrastructurii serviciilor de sănătate; diversificarea serviciilor medicale; înființarea unor centre sociale/medicale/respiro pentru îngrijirea persoanelor cu handicap grav;	➤ Subfinanțarea sistemului medical din România; ➤ Dezvoltarea serviciilor medicale cu precădere în centrele urbane; ➤ Interesul scăzut din partea investitorilor în ceea ce privește deschiderea unor noi farmacii;

➤ Atragerea de investitori externi sau sprijinirea persoanelor din comună în vederea deschiderii unor noi farmacii; ➤ Sprijinul oferit de autorități pentru ONG-urile din domeniul asistenței sociale;	➤ Deteriorarea stării de sănătate la nivel național a populației; ➤ Valoarea ridicată a cofinanțării ce trebuie suportată de u.a.t. în cazul proiectelor care impun o contribuție locală; ➤ Instabilitatea cadrului legislativ cu privire la sectorul sănătății;

Tabelul 23: Analiza SWOT- social. Sursa: Prelucrare proprie

5. Educație, sport și capacitate administrativă

Puncte tari	Puncte slabe
➤ Grădinița și școala din localitatea Dăbâca au fost reabilitate și modernizate; ➤ Derularea de proiecte de către școală în parteneriat cu alte școli din Municipiul Cluj-Napoca; ➤ Rata absenteismului în scădere; ➤ Derularea de activități extrașcolare în cadrul bibliotecii locale; ➤ Prezența unui centru de tip educațional after-school; ➤ Existența unui teren multisport împrejmuț; ➤ Capacitatea administrației publice locale de a desfășura proiecte în cadrul GAL-ului Someș Transilvan, dar și în cadrul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară; ➤ Capacitatea ridicată a administrației publice locale de a atrage fonduri europene, guvernamentale sau locale în vederea dezvoltării proiectelor de investiții; ➤ Existența unui site web al administrației publice locale;	➤ Lipsa unei crește; ➤ Populația preșcolară și școlară în ultimii 10 ani are un trend în ușoară scădere; ➤ Participare scăzută a elevilor la diferite concursuri și olimpiade școlare; ➤ Număr redus al activităților școlare; ➤ Procentaj scăzut al persoanelor cu studii superioare (2,38% la ultimul recensământ din 2011); ➤ Lipsa unei grădinițe cu program prelungit; ➤ Lipsa posibilității de plată online a taxelor și impozitelor; ➤ Sistarea activității centrului educațional de tip after-school odată cu începerea pandemiei de COVID-19;

➤ Actualizarea constantă a informațiilor de interes public pe site-ul web al primăriei comunei Dăbâca; ➤ Disponibilitatea locurilor de muncă în cadrul aparatului de specialitate al primarului; ➤ Creșterea numărului de angajați în cadrul aparatului de specialitate al primarului; ➤ Comuna deține diferite softuri pentru contabilitate, registrul agricol; ➤ Comuna deține clădiri publice la nivelul localităților aparținătoare; ➤ Cheltuielile u.a.t.-ului dedicate învățământului au crescut în ultimii 10 ani;	
Oportunități	Amenințări
➤ Atragerea de fonduri pentru dezvoltarea/înființarea/dotarea unităților de învățământ; ➤ Dezvoltarea de parteneriate cu alte școli, respectiv schimburi de experiențe între elevi; ➤ Implicarea în proiecte de orientarea profesională a elevilor; ➤ Creșterea gradului de participare a elevilor la mai multe concursuri școlare, olimpiade, etc.;	➤ Interesul scăzut din partea altor școli pentru dezvoltarea de parteneriate; ➤ Migrarea elevilor către alte școli din mediul urban sau alte localități rurale; ➤ Subfinanțarea sistemului de învățământ de la nivel național; ➤ Număr scăzut de întreprinderi în comună sau din proximitatea acesteia care să aibă nevoie de personal calificat în anumite domenii/meserii;

➤ Oferirea de training pentru funcționarii publici și personalul contractual; ➤ Dezvoltarea unui site web al comunei Dăbâca, modern și ușor de accesat;	➤ Reducerea personalului din mediul public (restructurări); ➤ Migrarea personalului calificat către alte instituții publice; ➤ Alocarea de fonduri insuficientă din bugetul național/județean pentru diferite proiecte de dezvoltare; ➤ Reducerea de fonduri destinate Grupurilor de Acțiune Locală; Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară; ➤ Implicarea scăzută din partea partenerilor în implementarea proiectelor asumate; ➤ Valoarea ridicată a cofinanțării ce trebuie suportată de u.a.t. în cazul proiectelor care impun o contribuție locală;

Tabelul 24: Analiza SWOT - Educație, sport și capacitate administrativă. Sursa: Prelucrare proprie

6. Cultură, turism și agricultură

Puncte tari	Puncte slabe
➤ Existența căminelor culturale în toate localitățile aparținătoare; ➤ Existența multiplelor spații publice pentru desfășurarea activităților culturale, educative, etc.; ➤ Prezența Asociației Culturale Junii Cetății Dăbâca; ➤ Implicarea și susținerea evenimentelor culturale de către administrația publică locală; ➤ Existența bisericilor incluse în lista monumentelor istorice; ➤ Creșterea cheltuielilor u.a.t.-ului destinate culturii; ➤ Existența traseelor destinate drumețiilor; ➤ Numeroase zone care se pretează cicloturismului; ➤ Creșterea numărului de sosiri a turiștilor în ultimii 10 ani; ➤ Condiții favorabile la nivel local pentru dezvoltarea agro-turismului; ➤ Suprafețe extinse de fânețe și pășuni favorabile practicării zootehniei;	➤ Sistarea unor evenimente emblematice la nivelul comunei, care aveau continuitate de ani de zile (ex. Fiii Satului); ➤ Scăderea numărului de volume existente în bibliotecă în ultimii ani; ➤ Slaba promovare a oportunităților de turism existente la nivel local; ➤ Numărul scăzut de evenimente culturale; ➤ Promovarea redusă a obiectivelor turistice naturale și culturale; ➤ Valorificarea scăzută a potențialului oferit de agroturism în rândul locuitorilor; ➤ Număr scăzut al structurilor de cazare a turiștilor; ➤ Prezența unor suprafețe cu terenuri degradate și neproductive; ➤ Lipsa unui abator la nivel local; ➤ Lipsa unor centre de colectare și prelucrare a fructelor de pădure; ➤ Număr scăzut de agricultori certificați bio; ➤ Asocierea scăzută a fermierilor la nivel local;

➤ Suprafața destinată terenurilor arabile, propice culturilor agricole este crescută; ➤ Existența unui număr crescut de exploatați mixte; ➤ Suprafețe crescute a pădurilor și terenurile cu destinație forestieră; ➤ Practicarea pomiculturii; ➤ Practicarea apiculturii; ➤ Posibilitatea practicării agriculturii bio;	➤ Insuficiența consultanță în domeniul agricol a locuitorilor din comună cu privire la dezvoltarea proiectelor cu finanțare guvernamentală/europeană;
Oportunități	Amenințări
➤ Sprijinirea înființării unei organizații care să promoveze obiectivele turistice și să coordoneze activitățile specifice domeniului; ➤ Practicarea turismului religios integrat; ➤ Valorificarea atracțiilor turistice prin dezvoltarea unui circuit turistic; ➤ Dezvoltarea de parteneriate între autoritățile publice locale cu organizații profit și non-profit atât din interiorul, cât și din afara comunității; ➤ Interes crescut al mediului asociativ/operatorilor economici pentru organizarea de evenimente pe plan local;	➤ Subfinanțarea domeniului cultural la nivel național; ➤ Dispariția tradiției și obiceiurilor la nivel național; ➤ Amenințări climatice; ➤ Cadrul legislativ instabil și proceduri îngreunate de accesare a fondurilor; ➤ Bariere birocratice în vederea obținerii certificării produselor ca: ”produs ecologic”; ➤ Proceduri legislative îngreunate legate de retrocedarea terenurilor și a clădirilor; ➤ Proceduri legislative îngreunate legate de înregistrarea atracțiilor turistice; ➤ Degradarea monumentelor culturale și istorice;

➤ Atragerea de fonduri nerambursabile prin AFIR pentru dezvoltarea exploatațiilor, etc.; ➤ Interes crescut al consumatorilor pentru achiziționarea de produse ecologice; ➤ Asocierea agricultorilor în vederea dezvoltării și valorificării producției; ➤ Programe destinate agriculturii de tip ecologic, finanțate la nivel guvernamental și european sau prin GAL-uri; ➤ Oportunitățile oferite în cadrul Pactului verde european în ceea ce privește tranziția de la practicarea agriculturii tradiționale la agricultura bio; ➤ Creșterea potențialului economic prin dezvoltarea de activități non-agricole precum: turismul de drumeție (creare de noi trasee), agroturism, activități meșteșugărești, dezvoltarea unităților de cazare, dezvoltarea punctelor gastronomice locale;	

Tabelul 25: Analiza SWOT – Cultură, turism și agricultură. Sursa: Prelucrare proprie

7. Economie

Puncte tari	Puncte slabe
➤ Creșterea numărului de operatori privați la nivelul comunei, în ultimii 10 ani; ➤ Număr de șomeri la nivelul comunei, în ultimii 11 ani (2010-2020) este în scădere; ➤ Domenii de activitate diversificate ale firmelor; ➤ Creșterea cifrei de afaceri a operatorilor privați de la nivelul comunei; ➤ Creșterea numărului mediu de salariați la nivelul comunei, în ultimii 11 ani (2010-2020); ➤ Creșterea veniturilor totale ale comunei; ➤ Disponibilitatea autorităților locale de a sprijini acțiunile de informare cu privire la oportunitățile din sectorul economic; ➤ Bună colaborare între operatorii economici și autoritățile publice locale; ➤ Potențial de valorificare a resurselor de lemn la nivel de comună, aceasta fiind împrejmuită de păduri de esențe tari	➤ Forța de muncă slab calificată pentru domenii de activitate diversificate; ➤ Slaba valorificare a prelucrării lemnului în domeniul mobilier; ➤ Slaba valorificare a resurselor naturale (ex.:fructe de pădure, tufuri vulcanice); ➤ Slaba informare și acces redus la consultanță la nivelul comunei, în rândul cetățenilor, cu privire la dezvoltarea/ promovarea de afaceri; ➤ Slaba dezvoltare a industriei creative pentru atragerea și menținerea forței de muncă educată; ➤ Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii tehnico-edilitare; ➤ Accesul în comună se realizează doar pe cale rutieră; ➤ Disponibilitatea scăzută a forței de muncă la nivel local; ➤ Inexistența unui brand local al produselor agricole/ alimentare realizate de agricultorii locali;

(stejar, mesteacăn, fag, etc.) și de esențe moi (plop, etc.); ➤ Potențial de valorificare a ciupercilor, fructelor de pădure și a plantelor medicinale;	
Oportunități	Amenințări
➤ Posibilitatea atragerii de fonduri județene/guvernamentale/europene (scheme la nivel național și european) pentru dezvoltarea afacerilor neagricole, în mediul rural; ➤ Oportunități de diversificare a domeniilor de activitate; ➤ Dezvoltarea industriei mobiliere; ➤ Dezvoltarea industriei creative la nivel local; ➤ Atragerea de investitori privați prin oferirea diferitelor facilități; ➤ Crearea unui birou unic pentru sprijinirea antreprenorilor din comună; ➤ Existența de programe la nivel județean de reconversie profesională;	➤ Proceduri birocratice îngreunate pentru accesarea de fonduri; ➤ Instabilitate legislativă (modificări ale cadrului legislativ/lipsa de continuitate a unor politici publice); ➤ Competiția crescută în domeniul prelucrării lemnului și fabricării mobilei; ➤ Reticența antreprenorilor în accesarea fondurilor disponibile din cauza birocrăției excesive; ➤ Migrarea forței de muncă educate spre centrele urbane sau în afara țării; ➤ Orientarea cu precădere a investitorilor spre zonele metropolitane sau spre zonele cu o conectivitate rutieră importantă; ➤ Valoarea ridicată a cofinanțării ce trebuie suportată de u.a.t. în cazul proiectelor care impun o contribuție locală;

Tabelul 26: Analiza SWOT – economie. Sursa: Prelucrare proprie

Capitolul 5 – Profilul strategic al comunei Dăbâca

În procesul de planificare strategică, un rol foarte important îl deține profilul strategic al comunei. În conturarea acestuia, sunt incluse mai multe elemente, precum: problemele strategice, factorii strategici cheie, avantaje competitive, direcții strategice de acțiune, obiective strategice.

5.1. Problemele strategice

Problemele strategice reprezintă amenințările majore ce pot afecta semnificativ dezvoltarea comunității pe termen lung. În cazul în care aceste probleme nu vor fi soluționate, ele vor influența puternic, într-un mod negativ viitorul comunității.

În pofida faptului că în ultimii ani, comuna Dăbâca a înregistrat un progres în ce privește dezvoltarea socio-economică, este nevoie de o atenție sporită asupra problemelor strategice de la nivelul comunei ce trebuie abordate de o manieră sistemică, acestea fiind legate de: aspecte demografice, nivelul redus de atractivitate economică, valorificarea scăzută a patrimoniului cultural și natural.

1. Demografia

Aspectele demografice reprezintă una dintre principalele probleme strategice având în vedere declinul demografic, o serie de indicatori cu valori negative precum sporul natural, respectiv indicele de îmbătrânire demografică ridicat. Declinul demografic arată pierderea populației pe fondul sporului natural. Piramida populației indică o tendință demografică regresivă, astfel că, în viitorul apropiat, populația majoritară din comună va fi îmbătrânită. Acest lucru este confirmat și de indicele de îmbătrânire a populației. Se poate observa din analiza preliminară că

sunt 217 de persoane vârstnice la 100 de persoane tinere, valoare îndepărtată față de nivelul Mediei Rural Cluj care se situează la 117 de persoane vârstnice la 100 de persoane tinere. Nu în ultimul rând, raportul de dependență demografică este ridicat. Acesta se situează peste cel de la nivelul Mediei Rural Cluj, ceea ce sugerează că populația inactivă exercită o presiune destul de ridicată asupra populației active.

2. Nivelul scăzut de atractivitate economică

Economia locală încă nu este suficient de dezvoltată pentru a menține sau atrage forță de muncă tânără și educată. Astfel, cu toate că a fost înregistrată o creștere a numărului de operatori privați în ultimii 10 ani, ajungând la 17 în anul 2020, numărul acestora rămâne scăzut comparativ cu media de la nivelul rural. Se impune atragerea unor investitori mai mari care să reușească să mențină forța de muncă tânără, dar totodată se impune diversificarea domeniilor de activitate.

În pofida potențialului vizibil în ceea ce privește turismul, agro-turismul și dezvoltarea și valorificarea resurselor naturale, dezvoltarea produselor locale, există un număr redus de operatori privați care activează în aceste sectoare.

Un aspect important de urmărit în vederea creșterii nivelului de atractivitate economică îl reprezintă calitatea vieții. Calitatea vieții este reprezentată de percepția locuitorilor cu privire la o serie de indicatori care le influențează în mod direct viața, de o manieră determinantă. În ceea ce privește tehnico-edilitară, locuitorii comunei Dăbâca semnalează probleme ce țin de lipsa gazului metan, dar și de nevoie extinderii rețelei de canalizare, care în prezent, nu acoperă nevoile tuturor cetățenilor din localitățile aparținătoare. Astfel, pentru a crește nivelul de atractivitate economică al comunei, trebuie să se aibă în vedere investiții ce țin de îmbunătățirea nivelului de trai, sprijinirea locuitorilor în deschiderea unor afaceri locale prin care să se valorifice resursele și potențialul comunei.

3. Valorificarea scăzută a patrimoniului cultural și natural

Cultura reprezintă un pilon al dezvoltării locale prin care se reafirmă importanța identității locale, iar în acest sens, se impune protejarea patrimoniului cultural și conștientizarea valorii

acestui de către comunitate. Înțelegerea aprofundată a legăturii dintre patrimoniul cultural și dezvoltarea sustenabilă a comunei implică necesitatea de a prezerva acest patrimoniu ca bun comun al tuturor, valorizarea practicilor și cunoașterii locale, inclusiv în ceea ce privește gestiunea resurselor de mediu, promovarea identității comunității.

Patrimoniul cultural are impact economic și social pozitiv asupra comunității, recunoscut și dovedit de actori relevanți în domeniu. În acest sens, Concluziile Consiliului din 21 mai 2014 privind patrimoniul cultural ca resursă strategică pentru o Europă durabilă subliniază rolul acestuia ca „puternic factor de dezvoltare locală și regională favorabilă incluziunii și [...] creator de externalități semnificative, în special prin dezvoltarea unui turism cultural durabil”, precum și ca sprijin al dezvoltării și regenerării rurale și urbane durabile (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 2014).

Din păcate, patrimoniul cultural reprezentat de prezența ruinelor cetății din Dăbâca (secolul X), Castelul Teleki (1650), Conacul Rhedy (sec. XVIII) nu este suficient de bine valorificat, astfel încât să crească atractivitatea teritoriului și să fie accelerată dezvoltarea economică și socială. Odată ce vor fi soluționate problemele de ordin legislativ întâmpinate în cazul cetății din Dăbâca, iar u.a.t.-ul Dăbâca va obține titlul de proprietate, acest obiectiv trebuie să fie pus în valoare prin organizarea diferitelor evenimente culturale, prin care să fie adusă plus valoare comunității.

Patrimoniul turistic natural din comuna Dăbâca are o mare însemnătate la nivel local, cât și județean, național și internațional dat de prezența unor zone importante cum ar fi Ținutul Fluturului. Potențialul turistic natural înglobează totalitatea obiectivelor turistice pe care le oferă cadrul natural prin componentele sale: relief, floră, faună, arii naturale și așa mai departe. Această ofertă turistică reală, alcătuită din componentele naturale de peisaj, reprezintă potențiale resurse turistice și joacă un rol determinant în dezvoltarea turismului.

Resursele naturale reprezintă pentru turiști și pentru activitatea turistică în ansamblu o anumită valoare peisagistică, estetică, recreativă, cognitivă sau instructiv-educativă. Însă, patrimoniul turistic natural nu este suficient de bine valorificat astfel încât să crească atractivitatea teritoriului pentru turiști și să fie accelerată dezvoltarea economică și socială.

5.2. Factori strategici cheie

Factorii strategici cheie sunt cei care vor afecta comunitatea pe termen lung. Rolul identificării acestor factori este de a ghida comunitatea pentru a-și orienta acțiunile în jurul lor. În acest fel, se evită axarea pe anumite acțiuni irelevante pentru abordarea problemelor strategice. Acești factori pot influența puternic capacitatea comunității de a reuși sau eșua în procesul de dezvoltare a comunității. Factorii strategici cheie identificați sunt: diversificarea economiei locale, dezvoltarea agriculturii și zootehniei, dezvoltarea și promovarea identității locale.

1. Diversificarea economiei locale

Pe lângă practicarea zootehniei și agriculturii, comuna Dăbâca are un potențial major în ceea ce privește dezvoltarea turismului cultural-religios, turismul de drumeție, cicloturismul, și bineînțeles, agroturismul. Patrimoniul natural și cultural este considerat un vector de dezvoltare durabilă, fiind o resursă valoroasă în domeniul turismului. Cadrul natural atractiv, potențat de Ținutul Fluturelui, creează condițiile optime pentru dezvoltarea turismului de drumeție, iar patrimoniul cultural reprezintă o resursă valoroasă de promovare a comunității și de dezvoltare a sa.

Astfel, se impune diversificarea economiei locale prin dezvoltarea activităților non-agricole, dar și agricole care să se bazeze pe interconectarea sectorului zootehnic, agricol, turistic și a sectorului de servicii și comerț în vederea dezvoltării sustenabile a comunității.

2. Agricultură, zootehnie și dezvoltarea de produse locale

Relieful caracteristic comunei este favorabil practicării zootehniei, agriculturii dar și dezvoltării produselor locale. Agricultură a reprezentat o activitate de bază specifică mediului rural, aceasta menținându-se și în prezent, însă pentru a obține performanțe în acest sector, se impune creșterea gradului de tehnologizare, modernizarea exploatațiilor, fondurile europene fiind un instrument esențial în atingerea acestui obiectiv. Dezvoltarea agriculturii trebuie realizată

concomitent cu dezvoltarea unor produse specifice zonei și valorificarea resurselor naturale, materiale și imateriale ale comunității pentru a pune bazele agroturismului.

În comuna Dăbâca, o bună parte dintre locuitorii acesteia produc lactate și brânzeturi, se ocupă cu creșterea animalelor, dar într-o măsură limitată cu prelucrarea fructelor de pădure și a ciupercilor.

Dezvoltarea acestor produse locale și crearea unui brand al acestora poate contribui decisiv la vizibilitatea comunei, sprijinirea producătorilor locali și îmbunătățirea nivelului de trai. Aceste produse pot fi de asemenea certificate ca fiind produse eco. Un produs eco va fi privit de către cumpărători ca un produs de calitate superioară cu o origine certificată, obținut dintr-o zonă cu un grad redus de poluare. Pentru a păstra autenticitatea produselor agricole destinate consumului uman și pentru a aduce plus valoare produselor, dar și în vederea protejării patrimoniului gastronomic local al zonei, se recomandă obținerea certificării de “produs ecologic”.

În contextul actual, pe de-o parte, există o cerere crescută din partea consumatorilor pentru produsele bio, iar pe de altă parte, există un obiectiv stabilit la nivelul Comisiei Europene ca până în 2030, 25% din terenurile agricole să fie utilizate pentru agricultura ecologică, fiind prevăzute o serie de măsuri de sprijin pentru fermieri în vederea atingerii acestui obiectiv. A produce ecologic înseamnă a respecta anumite reguli de exploatare agricolă ecologică, în vederea protejării mediului, menținerii biodiversității, dar și consolidării încrederii consumatorilor în produsele ecologice.

3. Dezvoltarea și promovarea identității locale

Prin cooperarea comunității locale și în parteneriat cu autoritățile publice locale, se pot dezvolta produse locale diversificate (agricole, gastronomice, produse meșteșugărești, turistice, culturale, etc.), dar și crearea unor branduri locale omologate. Prin valorificarea potențialului patrimoniului natural și cultural se poate crea o identitate locală marcantă care poate fi motorul dezvoltării pe plan local. Se recomandă așadar elaborarea unei strategii de marketing, un proces ce trebuie să fie efectuat în colaborare cu operatorii privați, reprezentanții asociațiilor, mediului

agricol, dar și societatea civilă per ansamblu pentru realizarea acestui document în mod transparent, participativ, iar obiectivele să fie asumate de către comunitate.

Încrederea reciprocă între oameni, formarea de rețele sociale încurajează cooperarea și coordonarea în vederea îndeplinirii unor scopuri comune. În acest sens, se impune dezvoltarea unor mecanisme permanente de cooperare locală. Administrația locală trebuie să își asume într-o manieră profesională și planificată rolul de facilitator în stimularea cooperării dintre partenerii locali. Totodată, pot fi responsabilizați și sprijiniți de către autoritățile publice agențiile de dezvoltare care să aibă obiective specifice în ce privește promovarea turismului și dezvoltarea comunității, bazate pe cooperarea comunitară.

Fructificarea resurselor și valorilor specifice zone prin promovarea acestora în vederea atragerii de investiții, dar și pentru a crește capitalul social poate duce la o dezvoltare sustenabilă a comunității.

5.3. Avantaje competitive

Sursele de avantaj competitiv (Porter, 2011) se referă la zone de excelență specifice comunității pe două componente, respectiv: face ceva ce nu fac competitorii sau face același lucru, ca și ei, dar mai bine. În anumite cazuri, avantajul competitiv este ușor de identificat, în alte cazuri el există dar nu este vizibil, iar în alte cazuri (cele mai dificile) el nu există și trebuie construit.

Avantajul competitiv ajută la înțelegerea modului în care economia se poate dezvolta folosind avantajul competitiv local existent sau prin crearea acestuia. Principalele avantaje competitive ale comunei Dăbâca sunt:

- Capacitatea de a dezvolta diferite tipuri de turism (ex. agroturism, turism de drumeție, cicloturism, cultural-religios, etc.).
- Capacitatea de a dezvolta un turism rural integrat, bazat pe tradiții, obiceiuri, evenimente locale și cultură locală.
- Capacitatea de a fructifica resursele și a dezvolta produse locale.

5.4. Viziunea comunei Dăbâca

În multe dintre cazuri, viziunea este privită ca un vis care poate fi tangibil, fiind astfel o proiecție realistă realizată pentru viitorii 10-30 de ani. În general, viziunea este formată din ideologia de bază și viitorul prevăzut. Când ne referim la ideologia de bază, ne uităm la valorile de bază ale comunității și la scopul principal al acesteia (de ce există comunitatea). Viitorul preconizat este procesul creativ. Include obiective mari, ambițioase, dar și o descriere precisă spre atingerea obiectivelor.

În ceea ce privește viziunea comunei Dăbâca trebuie să luăm în considerare modul în care se dorește să arate pe termen lung, capacitatea autorităților publice de a dezvolta comuna, dar și valorile comunității. Viziunea comunei pentru următorii ani:

Dăbâca va deveni o comună cu o economie locală diversificată, orientată spre dezvoltarea turismului și agriculturii, cu o identitate locală clar definită, dar și cu o înaltă calitate a vieții locuitorilor săi.

6.1. Direcții strategice

Direcțiile strategice iau în considerare înțelegerea problemelor strategice și a surselor de avantaj competitiv, iar pe baza acestora, sunt conturate obiectivele strategice, respectiv planul de acțiune pe următorii 7 ani.

Principalele direcții strategice cheie sunt:

Figura 83: Direcții strategice. Sursa: Prelucrare proprie

6.2. Obiectivele strategice

În figura numărul 83, se pot identifica cele patru direcții strategice, iar pentru fiecare dintre acestea, sunt dezvoltate obiectivele strategice, respectiv:

Obiectivele strategice pentru direcția *Dezvoltarea turismului*:

- Crearea și promovarea produselor locale;
- Dezvoltarea agroturismului și a infrastructurii turistice;
- Promovarea valorilor, identității și moștenirii culturale a comunei;

Obiectivele strategice pentru direcția *Dezvoltarea agriculturii și zootehniei*:

- Sprijinirea dezvoltării agriculturii;
- Sprijinirea sectorului zootehnic;

Obiectivele strategice pentru direcția *Dezvoltarea indicatorilor ce influențează calitatea vieții locuitorilor*:

- Îmbunătățirea sectorului sănătății și asistenței sociale;
- Dezvoltarea domeniului educațional;
- Dezvoltarea și menținerea capitalului social de la nivelul comunei;
- Sprijinirea activităților sportive;
- Creșterea capacității instituționale a administrației publice locale;
- Digitalizarea în spațiul rural;
- Modernizarea și reabilitarea infrastructurii de transport;
- Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a lucrărilor publice;
- Protejarea și conservarea biodiversității;

Obiectivele strategice pentru direcția *Dezvoltarea economică și Sprijinirea mediului de afaceri local*:

- Creșterea atractivității mediului de afaceri local;
- Dezvoltarea unor mecanisme permanente de cooperare locală.

Figura 84: Obiective strategice. Sursa: Prelucrare proprie

6.3. Plan strategic perioada 2021-2027

Această ultimă secțiune constituie una dintre cele mai importante părți ale prezentului document strategic, deoarece pe baza tuturor analizelor realizate, a cercetărilor, pe baza direcțiilor și obiectivelor strategice au fost formulate o serie de priorități/planuri de dezvoltare, cu titlu de recomandări, pentru a fi luate în considerare de către autoritățile publice locale, dar și de către membrii comunității în vederea dezvoltării comunei Dăbâca. Acestea au fost realizate în speranța valorificării avantajelor pe care comuna la deține, pentru ca în final, să aducă o schimbare în bine la nivel de comună, o dezvoltare reală ce are la bază planificarea strategică.

Proritățile de dezvoltare sunt formulate în concordanță cu obiectivele și direcțiile strategice, toate acestea fiind conforme cu diferitele instrumente de la nivel european, național și județean, precum: Next Generation EU (Europa va deveni mai ecologică, mai digitală și mai rezilientă), Planul Național de Redresare și Reziliență (economie verde; transformare digitală; creștere economică inteligentă, sustenabilă și inclusivă; coeziunea socială și teritorială; sănătate, reziliență economică, socială și instituțională; copii, tineri, educație și competențe), Pactul Verde European (utilizarea eficientă a resurselor, protejarea mediului natural, reducerea emisiilor, investiții în tehnologii ecologice), Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă (fără sărăcie; foamete zero; sănătate și bunăstare; educație de calitate; egalitate de gen; apă curată și sanitație; energie curată și la prețuri accesibile; muncă decentă și infrastructură; inegalități reduse; orașe și comunități durabile; consum și producție responsabile; acțiune climatică; viața acvatică; viața terestră; pace, justiție și instituții eficiente; parteneriate pentru realizarea obiectivelor), Planul Național de Investiții ”Anghel Saligny”, Planul de dezvoltare al regiunii Nord-Vest 2021-2027 (creștere economică inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea), Strategia la nivel județean (urmărind direcțiile strategice de la nivelul județului).

Direcții strategice	Obiective strategice	Priorități/planuri de dezvoltare
I. Dezvoltarea turismului	1. Crearea și promovarea produselor locale	a) Sprijinirea creării de produse locale specifice agroturismului (agricole, gastronomice, produse meșteșugărești, culturale, etc.); b) Sprijinirea creării unor branduri locale omologate; c) Sprijinirea obținerii indicației geografice protejate (IGP) pentru produsele locale de înaltă calitate; d) Susținerea agricultorilor în obținerea certificării produselor ecologice; e) Promovarea produselor locale; f) Sprijinirea parteneriatelor între producătorii locali și susținerea asocierii acestora; g) Înființare trasee turistice tematice; h) Crearea unui circuit turistic propriu al comunei; i) Crearea unui brand turistic local;
	2. Dezvoltarea agroturismului și a infrastructurii turistice	a) Încurajarea dezvoltării infrastructurii de cazare (ex.: stimularea înființării de pensiuni agroturistice); b) Sprijinirea înființării unei organizații locale de turism care să promoveze obiectivele turistice și să coordoneze activitățile specifice domeniului; c) Sprijinirea înființării unui Centru de Informare Turistică;

- d) Încurajarea dezvoltării unităților de alimentație publică pentru susținerea agroturismului;
- e) Susținerea dezvoltării de activități non-agricole specifice zonei prin crearea de noi trasee turistice, desfășurarea de activități meșteșugărești și alte activități tradiționale specifice zonei;
- f) Încurajarea înființării punctelor gastronomice locale și promovarea celor existente;
- g) Dezvoltarea de materiale de promovare care să includă QR-code cu informații legate de structurile de cazare din comună, structurile de alimentație publică, punctele gastronomice locale, etc.
- h) Sprijinirea înființării unui complex de agrement (parc de aventură);
- i) Susținerea organizării evenimentului "Fiii satului", care a avut continuitate în timp;
- j) Amenajare zone de agrement;
- k) Creare zonă de campare turistică (corturi, rulote, etc.);
- l) Amenajare traseu turistic cu loc de picnic;
- m) Creare trasee de cicloturism;
- n) Creare trasee de drumeție;
- o) Dezvoltarea sistemelor de indicatoare turistice și amenajarea obiectivelor turistice cu hărți și panouri informative;
- p) Introducerea de panouri informative cu privire la cetatea Dăbâca și semnalizarea

		corespunzătoare a acesteia prin introducerea unor indicatoare; q) Sprijinirea activităților ce țin de conservarea și promovarea Ținutului Fluturului Albastru;
	3. Promovarea valorilor, identității și moștenirii culturale a comunei;	a) Multiplicarea acțiunilor de informare, promovare și prezentare a patrimoniului cultural local prin organizarea de târguri, festivaluri și alte tipuri de evenimente; b) Stimularea și susținerea de inițiative locale pentru păstrarea și transmiterea meșteșugurilor și tradițiilor populare locale; c) Sprijinirea activităților desfășurate de Asociația Culturală Junii Cetății Dăbâca în vederea conservării și promovării patrimoniului cultural material și imaterial; d) Susținerea dezvoltării și promovării muzeului satului; e) Organizarea de acțiuni culturale și festivaluri axate pe artă populară, meșteșuguri tradiționale, dansuri și cântece populare, gastronomie locală; f) Crearea unui traseu zonal de turism religios ecumenic; g) Organizarea de evenimente artistice în cadrul cetății de la Dăbâca (festivaluri, concerte, târguri de producători locali,

etc.) odată cu obținerea titlului de proprietate de către u.a.t.-ul Dăbâca;

- h) Dezvoltarea infrastructurii necesare pentru organizarea de evenimente în cadrul cetății de la Dăbâca odată cu obținerea titlului de proprietate de către u.a.t.-ul Dăbâca (ex.: amenajare loc de camping, amenajare loc de parcare, etc.);
- i) Susținerea restaurării obiectivelor culturale (ex. Castelul Teleki, Conacul Rhedy) și sprijinirea organizării de evenimente culturale care să aibă în centru aceste obiective;
- j) Valorificarea importanței monumentelor istorice (Biserica reformată din comuna Dăbâca și Biserica reformată din Luna de Jos) prin organizarea unor evenimente culturale;
- k) Reabilitarea bisericilor și a monumentelor istorice din comună și includerea lor în circuite turistice existente la nivelul județului Cluj;
- l) Dezvoltarea de materiale de promovare (broșuri, pliante, etc) care să includă QR-code cu istoricul monumentelor istorice;
- m) Încurajarea practicării turismului religios integrat (în colaborare cu alte u.a.t.-uri);
- n) Încurajarea proiectelor desfășurate de sectorul non-profit;

		o) Realizarea unei strategii de branding local; p) Reabilitare cămin cultural din Dăbâca și modernizarea tuturor căminelor culturale; q) Restaurarea, conservarea și dotarea monumentelor din patrimoniul cultural de interes local; r) Susținerea înființării unei asociații cu profil de promovare locală susținută de membrii comunității; s) Mediatizarea și promovarea patrimoniului cultural local prin diferite mecanisme/platforme online;
II. Dezvoltarea agriculturii și zootehniei	1. Sprijinirea dezvoltării agriculturii	a) Încurajarea asocierii în rândul agricultorilor în vederea dezvoltării și valorificării producției locale; b) Sprijinirea asociațiilor de producători pentru asigurarea accesului pe piețele locale, în vederea promovării și desfacerii produselor locale; c) Sprijinirea înființării de centre de colectare, depozitare și unități de procesare a materiilor prime (ex. Centru de colectare de lapte, centru de colectare a fructelor de pădure, centru de colectare a fructelor, a legumelor); d) Sprijinirea producătorilor de lavandă; e) Sprijinirea micilor producători locali;

		f) Promovarea și sprijinirea valorificării produselor locale prin facilitarea accesului la diferite platforme online; g) Atragerea tinerilor agricultori prin oferirea anumitor facilități; h) Activități de informare cu privire la oportunitățile oferite de Pactul Verde în ceea ce privește tranziția de la agricultura tradițională la cea ecologică; i) Reabilitarea și extinderea sistemului de irigații; j) Organizarea de evenimente periodice de diseminare a informațiilor privind sursele de finanțare europene în cadrul politicii agricole comune, dar și de la nivel guvernamental și local.
	2. Sprijinirea sectorului zootehnic	a) Înființarea unor asociații ale crescătorilor de animale; b) Înființarea de puncte de sacrificare și unități de procesare a cărnii; c) Stimularea creșterii efectivelor de animale pentru păstrarea atributelor ecologice ale pajiștilor; k) Promovarea și sprijinirea valorificării produselor locale prin facilitarea accesului la diferite platforme online; l) Atragerea tinerilor fermieri prin oferirea anumitor facilități; m) Organizarea de evenimente periodice de diseminare a informațiilor privind sursele

		de finanțare europene în cadrul politicii agricole comune, dar și de la nivel guvernamental și local.
III. Dezvoltarea indicatorilor ce influențează calitatea vieții locuitorilor	1. Îmbunătățirea sectorului sănătății și asistenței sociale;	a) Modernizarea cabinetelor medicale; b) Înființarea unui cabinet stomatologic; c) Derularea unor acțiuni informative în rândul locuitorilor referitor la importanța efectuării analizelor medicale periodice; d) Dezvoltarea unui sistem pentru îngrijirea la domiciliu a persoanelor vârstnice, cu dizabilități, aflate în situații de dependență sau dezvoltarea unui centru integrat medico-social comunitar; e) Sprijinirea înființării unui centru de zi pentru copiii proveniți din familii defavorizate; f) Construirea/oferirea de locuințe sociale pentru familiile tinere sau aflate în dificultate; g) Elaborarea Strategiei de Dezvoltare a serviciilor sociale; h) Înființarea unor asociații și cluburi pentru pensionari; i) Construirea unui centru pentru îngrijirea persoanelor vârstnice; j) Campanii gratuite de consultații medicale;
	2. Dezvoltarea domeniului educațional;	a) Modernizarea infrastructurii de educație (clădiri, spații de joacă, etc.); b) Continuarea programului de tip after-school;

- c) Sprijinirea tinerilor care provin din familii defavorizate;
- d) Creșterea calității învățământului prin amenajarea și dotarea unor laboratoare de specialitate;
- e) Înființarea unui centru de excelență pentru elevii cu rezultate școlare remarcabile;
- f) Încurajarea și sprijinirea elevilor în vederea participării la evenimente școlare (schimburi de experiență, olimpiade, concursuri);
- g) Sprijinirea cadrelor didactice în vederea participării la programe de perfecționare și formare continuă;
- h) Desfășurarea de programe de consiliere și orientare școlară;
- i) Oferirea de consiliere psihologică pentru elevi, în cadrul unităților educaționale;
- j) Oferirea de burse pentru elevi (ex.: de merit, de performanță, etc.);
- k) Desfășurarea de programe de consiliere și orientare școlară în scopul reducerii fenomenelor de absenteism și abandon școlar;
- l) Sprijinirea dezvoltării digitale în educație (ex.: folosirea tehnologiei 3D);
- m) Sprijinirea achiziționării de noi cărți în cadrul bibliotecii;

		n) Susținerea organizării de acțiuni de donare de cărți, cu scopul cu scopul sprijinirii bibliotecii; o) Sprijinirea activităților educativ-culturale desfășurate în cadrul bibliotecii; p) Dezvoltarea unui hub de învățare în cadrul bibliotecii; q) Dezvoltarea de parteneriate cu alte școli; r) Sprijinirea înființării cluburilor extracurriculare și susținerea activității acestora; s) Sprijinire înființare centru de informare, studiu și agrement pentru tineri; t) Organizare tabere în aer liber pentru copii; u) Proiecte privind susținerea tinerilor talentați și/sau cu rezultate bune la școală; v) Amenajarea și dotarea unui centru de joacă și agrement pentru copii;
	3. Dezvoltarea și menținerea capitalului social de la nivelul comunei	a) Încurajarea cooperării între localnici prin organizarea de evenimente tematice locale (de exemplu: acțiuni de ecologizare, activități meșteșugărești, etc.); b) Organizarea de întâlniri între autoritățile publice și cetățeni cu scopul implicării acestora în procesul decizional; c) Facilitarea de întâlniri informale a cetățenilor din localitățile comunei;

		d) Susținerea activităților întreprinse de voluntari, asociații, fundații, de la nivel local; e) Organizarea de întâlniri anuale cu sectorul non-profit și reprezentanți ai societății civile pentru discutarea și soluționarea problemelor pe care aceștia le întâmpină la nivel local; f) Sporirea participării civice și sociale a tinerilor din comună prin organizarea de evenimente și întâlniri periodice; g) Înființarea unor asociații și cluburi pentru tineri;
	4. Sprijinirea activităților sportive	a) Construirea unei săli de sport în curtea școlii din comuna Dăbâca; b) Încurajarea dezvoltării de echipe de sport (fotbal, baschet, volei, handbal, etc) în rândul tinerilor din comună; c) Întreținerea terenului multisport; d) Susținerea și organizarea de activități sportive pentru tineri; e) Organizarea periodică a unor competiții sportive, pe diferite categorii de vârstă;
	5. Creșterea capacității instituționale a administrației publice locale	a) Asigurarea formării profesionale continue a personalului din cadrul aparatului de specialitate al primarului; b) Reabilitare și extindere sediu primărie; c) Realizarea de parteneriate și/sau schimburi de experiență cu alte localități considerate modele de bună practică;

- d) Realizarea de parteneriate de tipul Localități Înfrățite cu alte u.a.t.-uri de la nivel național și internațional;
- e) Creșterea nivelului de informare, consultare și participare la deciziile locale în rândul cetățenilor și a mediului de afaceri;
- f) Organizarea de întâlniri periodice între reprezentanții aparatului de specialitate al primarului și cetățeni, respectiv mediul asociativ, pentru prezentarea oportunităților cu privire la atragerea fondurilor nerambursabile;
- g) Crearea unui birou unic în cadrul aparatului de specialitate al primarului pentru scrierea de proiecte cu finanțare nerambursabilă;
- h) Folosirea clădirilor pe care comuna le deține în vederea desfășurării de activități în și pentru comunitate;
- i) Înființare spațiu co-working în spațiile deținute de primărie;
- j) Oferirea de contracte de arendare pentru asociațiile de crescători de animale și subvenționare acestora;
- k) Sprijinirea crescătorilor de animale prin subvenții;
- l) Program de construcție locuințe pentru tineri, destinare închirierii sau vânzării;
- m) Redactarea unei monografii a comunei;

6. Digitalizarea în spațiul rural

- a) Dezvoltarea unor proiecte digitale prin utilizarea tehnologiilor inteligente și dezvoltarea de aplicații pentru a crește calitatea vieții în domenii precum: sănătate, educație, infrastructură rutieră, infrastructură tehnico-edilitară, mediu, alimentație, energie, transport, dar nu numai;
- b) Digitalizarea serviciilor publice. Furnizarea de servicii publice îmbunătățite prin utilizarea e-guvernării. Dezvoltarea de proiecte de Smart Governance; Creșterea transparenței actelor de guvernare, reducerea birocrăției și menținerea cetățenilor din toate categoriile sociale cât mai informați și implicați prin e-guvernare;
- c) Implementarea soluțiilor specifice Smart Environment; Monitorizarea calității aerului, optimizarea consumului de energie și electricitate, apă, obținerea unui management durabil al resurselor, gestionarea deșeurilor, scăderea emisiilor de dioxid de carbon, prevenirea poluării, având la bază tehnologii digitale și nu numai;
- d) Modernizarea și dezvoltarea sistemului de alimentare cu apă. Eficientizarea consumului de apă, prin aplicarea unor soluții de monitorizare a volumului de apă folosit și transmiterea acestora în regim

on-line către sistemul informațional al furnizorului de apă.

- e) Dezvoltarea de soluții inteligente de conectare la utilități;
- f) Dezvoltarea de proiecte de tip Smart Mobility utilizând infrastructura digitală;
- g) Furnizarea de infrastructură TIC în școli;
- h) Introducerea sistemului de interconectivitate între biblioteca comunală și școlile din comună (Gestionarea arhivelor și a cărților în format electronic; dezvoltarea programului e-biblioteca);
- i) Dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și profesorilor;
- j) Consolidarea competențelor digitale generale ale angajaților administrației publice;
- k) Promovarea competențelor digitale în afara sistemelor de învățământ oficial, în rândul agricultorilor, al administratorilor silvici și al întreprinderilor rurale;
- l) Dezvoltarea serviciilor publice electronice care se adresează cetățenilor și mediului de afaceri;
- m) Susținerea digitalizării afacerilor locale prin prezentarea și comercializarea online a produselor locale pe site-ul web al uatului;
- n) Dezvoltarea de aplicații mobile pentru promovarea turistică a comunei;

	o) Acces gratuit la WI-FI în spațiile publice din comuna;
7. Modernizarea și reabilitarea infrastructurii de transport;	a) Modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri aparținătoare comunei; b) Reabilitarea și modernizarea trotuarelor în comună; c) Extindere și construire rețea de trotuare în comună; d) Reabilitarea, modernizarea și asigurarea accesului la drumurile agricole; e) Reabilitarea și modernizarea drumurilor forestiere; f) Reabilitare și modernizare șanțuri; g) Amenajare șanțuri și rigole pentru colectarea apei meteorice; h) Construire piste de bicicletă; i) Îmbunătățirea sistemului de marcaj rutier și a indicatoarelor rutiere;
8. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a lucrărilor publice	a) Extinderea rețelei de canalizare menajeră în localitățile Dăbâca și Pâglișa; b) Extinderea stațiilor de epurare și tratare a apelor reziduale la nivelul întregii comune; c) Înființarea sistemului de distribuție de gaze naturale și racordarea cetățenilor la acesta; d) Modernizarea sistemului de iluminat public prin promovarea producției de

		energie din resurse regenerabile la nivelul comunei; e) Investiții privind prevenirea alunecărilor de teren; f) Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei a clădirilor publice; g) Reabilitarea completă a Văii Lonea; h) Construirea unei capele mortuare în localitatea Pâglișa; i) Amenajare stații de reîncărcare pentru vehicule electrice; j) Susținerea și încurajarea consumatorilor publici și privați pentru folosirea surselor de energie regenerabilă; k) Amenajări de spații verzi, de recreere;
	9. Protejarea și conservarea biodiversității	a) Marcarea corespunzătoare și punerea în valoare a tuturor obiectivelor naturale turistice (ex.Ținutul Fluturelui, Tufurile Vulcanice); b) Promovarea obiectivelor naturale turistice prin intermediul unor panouri interactive; c) Derularea de proiecte de conștientizare, cu privire la importanța conservării și protejării florei și faunei; d) Deruralarea de programe de promovare a educației pentru protecția mediului;

		e) Dezvoltarea unui sistem modern de colectare selectivă a deșeurilor; f) Modernizarea serviciilor de salubritate; g) Creșterea gradului de conștientizare a locuitorilor din comună cu privire la importanța protecției mediului prin educație ecologică; h) Desfășurarea de activități de împădurire a terenurilor din comună; i) Organizarea de evenimente cu locuitorii din comună pentru ecologizarea spațiilor publice; j) Informarea cetățenilor cu privire la legislația în domeniul silviculturii; k) Acțiuni de curățare periodică pe râul Lonea;
IV. Dezvoltarea economică și sprijinirea mediului de afaceri local	1. Creșterea atractivității mediului de afaceri local ;	a) Sprijinirea mediului de afaceri pentru dezvoltarea activității economice prin oferirea de facilități fiscale; b) Sprijinirea mediului de afaceri pentru diversificarea domeniilor de activitate prin prezentarea oportunităților de finanțare; c) Susținerea derulării unor programe de formare și instruire a locuitorilor comunei, în managementul producției și valorificării în domeniul turismului; d) Atragerea de noi investitori prin oferirea de facilități fiscale, punerea la dispoziție a unor terenuri;

- e) Valorificarea tufurilor vulcanice;
- f) Valorificarea carierei de piatră;
- g) Sprijinirea de programe de formare și reconversie profesională în vederea satisfacerii nevoilor locale ale pieței muncii;
- h) Oferirea de informații cu privire la activele disponibile pentru potențiali investitori (imobile libere, terenuri care pot fi concesionate);
- i) Promovarea culturii antreprenoriale în rândul populației comunei prin crearea unui birou unic în cadrul aparatului de specialitate al primarului pentru oferirea de sprijin/consultanță;
- j) Sprijinirea dezvoltării unui hub IT;
- k) Dezvoltarea de noi parteneriate cu diverse corporații în vederea desfășurării de activități cuprinse în strategiile de responsabilitate socială corporativă (CSR);
- l) Crearea unui birou unic pentru sprijinirea antreprenorilor din comună;
- m) Acțiuni de informare și cursuri de specializare pentru fermierii locali;
- n) Organizare de campanii de informare și consultanță în privința accesării fondurilor nerambursabile;
- o) Susținerea dezvoltării de activități economice conexe turismului și agriculturii;

		p) Crearea unei baze de date destinate potențialilor investitori cu informații relevante; q) Susținerea delocalizării firmelor din urban la nivelul comunei;
	2. Dezvoltarea unor mecanisme permanente de cooperare locală	a) Sprijinirea înființării unui grup informal al oamenilor de afaceri; b) Susținerea proiectelor de cooperare între diferiți actori locali (mediul privat, public și asociații locale); c) Organizarea de întâlniri regulate cu antreprenorii locali; d) Sprijinirea constituirii unor grupuri de inițiativă tematice (turism, calitatea vieții, mediu, etc.) cu rol consultativ; e) Sprijinirea înființării unei agenții de dezvoltare locală; f) Dezvoltarea de proiecte în comun a operatorilor economici locali cu impact asupra comunei); g) Încurajarea inițiativelor de tip antreprenorial în rândul tinerilor;

Tabelul 27: Priorități/planuri de la acțiune. Sursa: Prelucrare proprie

Bibliografie

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Eco-Metropolitan Cluj, online la adresa: online la adresa: <http://www.ecometropolitancluj.ro/strategia-de-dezvoltare>

Asociațiile de dezvoltare comunitară, legea 51/2006, online la adresa: <https://lege5.ro/gratuit/gm2donrwha/asociatiile-de-dezvoltare-intercomunitara-lege-51-2006?dp=gy2danbzga2tq>

Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare ”Planul de amenajare a teritoriului județului Cluj - Studiu de fundamentare privind riscurile naturale”, martie 2020, online la adresa: <https://www.patjcluj.ro/rezultatele/studii-de-fundamentare/studiul-de-fundamentare-privind-riscurile-naturale.html>

Banca Mondială și Consiliul Județean Cluj, Planul de amenajare a teritoriului județului Cluj- Studiu de fundamentare privind cadrul natural, zonele naturale protejate și mediul, 2019, online la adresa: <https://www.patjcluj.ro/rezultatele/studii-de-fundamentare/studiul-de-fundamentare-privind-cadrul-natural-zonele-naturale-protejate-si-mediul.html>

Banca Mondială și Consiliul Județean Cluj, Planul de amenajare a teritoriului județului Cluj- Studiu de fundamentare privind rețeaua de așezări, 2020, online la adresa: <https://www.patjcluj.ro/rezultatele/studii-de-fundamentare/studiul-de-fundamentare-privind-reteaua-de-localitati.html>

Banca Mondială și Consiliul Județean Cluj, Planul de amenajare a teritoriului județului Cluj, în secțiunea privind resursele naturale și economia, 2020, online la adresa: <https://www.patjcluj.ro/rezultatele/studii-de-fundamentare/studiul-de-fundamentare-privind-resursele-naturale-si-economia.html>

Comisia Europeană, https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/policy/themes/tourism/

Direcția Generală Administrație Publică, Direcția pentru Politici Fiscale și Bugetare Locale, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, online la adresa: <http://www.dpfbld.mdrap.ro/>

Distanțe rutiere, online la adresa: <https://distanta.ro/>

Educația ne unește - viziune asupra viitorului educației în România, Ministerul Educației Naționale, online la adresa: <https://www.edu.ro/sites/default/files/Educatia%20ne%20uneste%20-%20Viziune%20asupra%20viitorului%20educatiei%20in%20Roma%CC%82nia.pdf>

Hințea, C. E., Cum se construiește profilul strategic al unei comunități, Revista Transilvană de Științe Administrative, 2 (37)/2015, pp. 101-119,

Institutul Național al Patrimoniului, online la adresa: <http://ran.cimec.ro/>

Institutul Național de Statistică

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, Concluziile Consiliului din 21 mai 2014 privind patrimoniul cultural ca resursă strategică pentru o Europă durabilă, 2014/C 183/08, online la adresa: [https://eurlex.europa.eu/legalcontent/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614\(08\)&from=RO](https://eurlex.europa.eu/legalcontent/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614(08)&from=RO)

LEGE nr. 575 din 22 octombrie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a Zone de risc natural, EMITENT PARLAMENTUL, Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 726 din 14 noiembrie 2001, online la adresa: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/32219>

Legea 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, online la adresa: http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htp_act_text?id=28862

Legea nr. 273 din 29 iunie 2006, privind finanțele publice locale, http://old.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd62/Legislatie/nationala/7_Finante_publice_nerambursabile/11_Legea_nr_273_2006_consolidat.pdf

Legea nr. 462/2001 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, Text publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 433 din 02 august 2001, online la adresa: <https://lege5.ro/App/Document/gmztonbx/legea-nr-462-2001-pentru-aprobarea-ordonantei-de-urgenta-a-guvernului-nr-236-2000-privind-regimul-ariilor-naturale-protejate-conservarea-habitatelor-naturale-a-florei-si-faunei-salbatice>

Munteanu, A., Rolul capitalului uman și al capitalului social în convergența regională: scurtă revizuire a literaturii de specialitate, Online disponibil la adresa <http://conferinta.academiacomerciala.ro/CD2015/ARTICOLE/5/ROLUL%20CAPITALULUI%20UE%20SPECIALITATEMunteanu.pdf>, online, accesat la data de 20 martie 2021

Ordonanța de urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, publicată în Monitorul Oficial nr. 442 din 29 iunie 2007, online la adresa: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/83289>

Registrul Național al cooperativelor agricole din România (RNCAR), Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, online la adresa: <https://www.madr.ro/docs/agricultura/2020/cooperative/registrul-national-cooperativelor-agricole.xls>

Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2021-2027, online la adresa: <https://www.nord-vest.ro/planul-de-dezvoltare-regionala-2021-2027> ;

Starea și calitatea învățământului preuniversitar Clujean, Raport anual 2017-2018, 2018, Inspectoratul Școlar Județean Cluj, online la adresa: <https://www.isjcj.ro/wp-content/uploads/2019/02/Raport-anual-ISJ-Cluj-2017-2018.pdf>

Strategia de dezvoltare a județului Cluj, online la adresa: <https://cjcluj.ro/strategia-de-dezvoltare-a-judetului-cluj/>

Veniturile și cheltuielile bugetelor locale | Lege 273/2006, <https://lege5.ro/gratuit/ha3tgnjw/veniturile-si-cheltuielile-bugetelor-locale-lege-273-2006?dp=gi4tinzvgyztm>

Working together, Intermunicipal Cooperation in Five Central European Countries, Open Society Foundations, 2011.

Cuprinsul figurilor:

Figura 1: Relief localitate Dăbâca. Sursă: Prelucrare proprie.....	19
Figura 2: Evoluția populației în perioada 2011-2021, Dăbâca-Media Rural Cluj. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	22
Figura 3: Evoluția populației în perioada 2011-2021. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	23
Figura 4: Piramida populației comuna Dăbâca, 2011. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	24
Figura 5: Piramida populației comuna Dăbâca, 2021. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	25
Figura 6: Sporul natural perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	26
Figura 7: Sporul natural – media pentru fiecare comună în perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	27
Figura 8: Rata sporului natural, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	28
Figura 9: Media ratei sporului natural, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	29
Figura 10: Sporul migratoriu perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS..	30
Figura 11: Media sporului migratoriu, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	32
Figura 12: Raportul de dependență demografică 1 iulie 2021. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	33
Figura 13: Raportul de dependență demografică 1 iulie 2020 (procentaje). Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	33
Figura 14: Indicele de îmbătrânire a populației 1 iulie 2021. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	34
Figura 15: Etnia populației stabile 2011. Sursă: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Recensământul din 2011	36
Figura 16: Confesiunea populației. Sursă: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Recensământul din 2011	37
Figura 17: Situația căsătoriilor în perioada 2010-2020. Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS.....	38
Figura 18: Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile – km. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	41
Figura 19: Cantitatea de apă potabilă. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS.....	42
Figura 20: Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare -km. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	43
Figura 21: Evoluția populației școlare în perioada 2010-2020. Sursa: Institutul Național de Statistică.....	46
Figura 22: Situația personalului didactic. Perioada 2010-2021. Sursa: prelucrare date Inspectoratul Școlar Județean Cluj.....	47
Figura 23: Cetatea Dăbâca. Sursă: Prelucrare proprie.	50
Figura 24: Turnul de vânătoare al castelului Teleki. Sursă: Prelucrare proprie.....	51
Figura 25: Biserica reformată din Dăbâca. Sursă: Prelucrare proprie.....	52
Figura 26: Biserica ortodoxă “Adormirea Maicii Domnului” din Dăbâca. Sursă: Prelucrare proprie.	53
Figura 27: Biserica ortodoxă din Luna de Jos. Sursă: Prelucrare proprie.....	54
Figura 28: Sosiri ale turiștilor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	56
Figura 29: Numărul de cititori activi. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS.....	57
Figura 30: Volume existente în biblioteci. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS.....	58

Figura 31: Numărul volumelor eliberate în biblioteci. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS.	58
Figura 32: Evoluția numărului de firme în perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Edemos.	62
Figura 33: Cifra de afaceri - total firme din comună pe ani. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Edemos.	66
Figura 34: Numărul de șomeri înregistrați în perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Institutul Național de Statistică.	67
Figura 35: Numărul mediu al salariaților comunele de referință, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS.	68
Figura 36: Numărul mediu al salariaților în comuna Dăbâca. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS.	68
Figura 37: Numărul de salariați în administrația publică în comuna Dăbâca. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS.	69
Figura 38: Evoluția veniturilor totale în comuna Dăbâca. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	70
Figura 39: Evoluția veniturilor locale. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	71
Figura 40: Evoluția veniturilor proprii în comuna Dăbâca. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	72
Figura 41: Evoluția veniturilor proprii. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	73
Figura 42: Venituri proprii/Venituri totale. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	74
Figura 43: Venituri proprii/Venituri totale. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	76
Figura 44: Venituri proprii per locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	77
Figura 45: Venituri proprii per locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	78
Figura 46: Venituri totale/ locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	79
Figura 47: Venituri totale/ locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	80
Figura 48: Evoluția cheltuielilor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	81
Figura 49: Evoluția cheltuielilor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	82
Figura 50: Evoluția cheltuielilor și veniturilor totale perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	83
Figura 51: Reprezentare grafică a procentajelor cheltuieli pe categorii și ani, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	84
Figura 52: Cheltuieli pe categorii comuna Dăbâca, anul 2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.	87
Figura 53: Genul respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie.	94
Figura 54: Vârsta respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie.	95
Figura 55: Ultima școală absolvită a respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie.	96
Figura 56: Ocupația respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie.	96
Figura 57: Venitul respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie.	97
Figura 58: Localitatea în care locuiesc a respondenților din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie.	98
Figura 59: Mulțumirea față de comunicarea cetățenilor cu autoritățile publice din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie.	99
Figura 60: Mulțumirea față de transparența acțiunilor și deciziilor autorităților locale din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie.	100
Figura 61: Mulțumirea față de capacitatea de rezolvare a problemelor comunității de către autoritățile publice, comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie.	101

Figura 62: Mulțumirea față de accesul la serviciile medicale din comuna Dăbâca. Sursa: Cercetare proprie	101
Figura 63: Mulțumirea față de calitatea serviciilor de educație din comună. Sursa: Cercetare proprie....	102
Figura 64: Mulțumirea față de calitatea drumurilor și a străzilor. Sursa: Cercetare proprie.....	103
Figura 65: Mulțumirea față de calitatea rețelei de apă potabilă. Sursa: Cercetare proprie	103
Figura 66: Mulțumirea față de calitatea rețelei de canalizare. Sursa: Cercetare proprie.....	104
Figura 67: Mulțumirea față de calitatea rețelei de energie electrică. Sursa: Cercetare proprie	105
Figura 68: Mulțumirea față de calitatea serviciului de salubritate. Sursa: Cercetare proprie	105
Figura 69: Mulțumirea față de existența spațiilor verzi din comună. Sursa: Cercetare proprie.....	106
Figura 70: Mulțumirea față de semnalul de telefonie mobilă. Sursa: Cercetare proprie.....	107
Figura 71: Mulțumirea față de accesul la internet. Sursa: Cercetare proprie.....	107
Figura 72: Mulțumirea față de accesul la transportul public. Sursa: Cercetare proprie.....	108
Figura 73: Mulțumirea față de accesul la centrele comerciale din comună. Sursa: Cercetare proprie	109
Figura 74: Mulțumirea față de numărul operatorilor privați. Sursa: Cercetare proprie	109
Figura 75: Mulțumirea față de existența forței de muncă. Sursa: Cercetare proprie.....	110
Figura 76: Mulțumirea față de existența locurilor de muncă. Sursa: Cercetare proprie	111
Figura 77: Mulțumirea față de potențialul de noi investiții. Sursa: Cercetare proprie.....	111
Figura 78: Mulțumirea față de dezvoltarea medicului economic. Sursa: Cercetare proprie.....	112
Figura 79: Mulțumirea față de relația cu vecinii. Sursa: Cercetare proprie	112
Figura 80: Mulțumirea față de relația cu oamenii din comună. Sursa: Cercetare proprie	113
Figura 81: Gradul de încredere în oamenii din comună. Sursa: Cercetare proprie.....	113
Figura 82: Intenția de părăsire a comunei. Sursa: Cercetare proprie	115
Figura 83: Direcții strategice. Sursa: Prelucrare proprie.....	140
Figura 84: Obiective strategice. Sursa: Prelucrare proprie	142

Cuprinsul tabelelor:

Tabelul 1: Populația pe localități. Sursa: Primăria comunei Dăbâca	21
Tabelul 2: Sporul natural perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	26
Tabelul 3: Rata sporului natural, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	28
Tabelul 4: Sporul migratoriu perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS..	30
Tabelul 5: Rata sporului migratoriu, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de INS	31
Tabelul 6: Etnia populației stabile 2011. Sursă: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Recensământul din 2011	35
Tabelul 7: Confesiunea populației. Sursă: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Recensământul din 2011	37
Tabelul 8: Numărul infracțiunilor cercetate și soluționate de poliție. Sursa: Edemos.	39
Tabelul 9: Rata absenteismului în comuna Dăbâca, perioada 2014-2020. Sursa: prelucrare date Inspectoratul Școlar Județean Cluj.....	47
Tabelul 10: Situația mediilor la evaluarea națională, perioada 2013-2020, la nivelul comunei Dăbâca. Sursa: prelucrare date Inspectoratul Școlar Județean Cluj	48
Tabelul 11: Suprafața comunei. Sursa: Primăria comunei Dăbâca.....	60
Tabelul 12: Numărul de animale crescute la nivelul comunei. Sursa: primăria comunei Dăbâca.....	61
Tabelul 13: Domenii de activitate ale firmelor în anul 2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Edemos.....	63
Tabelul 14: Domenii de activitate ale firmelor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de Edemos.	65
Tabelul 15: Venituri proprii/Venituri totale*100. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL	75
Tabelul 16: Venituri proprii per locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.....	77
Tabelul 17: Venituri totale/ locuitor. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL.....	79
Tabelul 18: Cheltuieli și venituri totale comuna Dăbâca, perioada 2010-2020. Sursa: Prelucrare proprie a datelor furnizate de DPFBL	83
Tabelul 19: Proiecte implementate în perioada 2014-2020. Sursa: Primăria comunei Dăbâca	92
Tabelul 20: Analiza SWOT - infrastructura de transport și tehnico-edilitară. Sursa: Prelucrare proprie .	119
Tabelul 21: Analiza SWOT - demografie. Sursa: Prelucrare proprie	120
Tabelul 22: Analiza SWOT- mediu și climă. Sursa: Prelucrare proprie.....	122
Tabelul 23: Analiza SWOT- social. Sursa: Prelucrare proprie	124
Tabelul 24: Analiza SWOT - Educație, sport și capacitate administrativă. Sursa: Prelucrare proprie	127
Tabelul 25: Analiza SWOT – Cultură, turism și agricultură. Sursa: Prelucrare proprie.....	130
Tabelul 26: Analiza SWOT – economie. Sursa: Prelucrare proprie	132
Tabelul 27: Priorități/planuri de la acțiune. Sursa: Prelucrare proprie.....	161